

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
7'30 PTS. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 PTS. Trimestre

Any XXXI.- Núm. 8.020 - Divendres, 2 de desembre de 1921

Edició del matí

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon A 184

NA ENGRÀCIA ROURE I PUIG

VIDUA DE JOSEP RIFÀ

ha passat a millor vida, confortada amb els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva germana Carme (religiosa carmelita), germans polítics Jacint i Joan Rifà, Josefa Anglada, Dolors Morató, nebots, cosins, parents tots i la raó social **Vidua Rifà i Botey**, fan saber als seus amics i coneguts tan trista nova, demanant-los una oració per l'ànima de la finada, i els agrairan que concorrin a la casa mortuòria, Lúria, 77, principal, segona, per assistir a l'enterrament, que tindrà lloc avui, divendres, dia 2, a les deu del matí.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

S. A.

Del 21 novembre al 3 desembre, venda de
**GÈNERES DE PUNT
ESTAMPATS i TEIXITS
A PREUS SUMAMENT REDUITS**

IMPORTANTES LOTS

que s'han posat a la venda en els
NOUS LOCALS
de la Rambla dels Estudis, número 3
a preus extraordinàriament
REDUITS

FLASSADES DE LLANA
EDREDONS : CATIFES
ABRICS PER A SENYORA
i NENA : BRUSES : REFA-
JOS : VESTITS i ABRICS
PER A SENYOR i NOI

OCCASIONS
EXCEPCIO-
NALS

GÈNERES
DE PUNT

SECCIÓ DE PASSAMANERIA i FLORS (PLANTA BAIXA)

Venda exclusiva per a **PICTORIAL REVIEW**
Catalunya dels patrons

Dr. Montaña dels Hospitals de Paris—Pell i Ve-
neri — Sant Pau, 2S, pral., 2.

MOSAICS **ESCOTTE & C**
Ronda Uni-
versitat, 20

BANCA MARSANS

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Queda oberta la negociació dels cupons dels Deutes INTE-
RIOR, EXTERIOR i AMORTITZABLE, 4 per 100, així com
la dels cupons.

CÉDULES ARGENTINES 6 per 100

Venciment 1 de gener de 1922.

Direcció telegràfica:

MARSANSBANS

Apartat de Correus núm. 1

Telèfons núms. **689-A**
689-A
789-A

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERM - MATARO

Qualitat superior

Notícies

**Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona.** — Dia 1
de desembre de 1921.

Hores d'observació: A les set del
matí, a la una i a les sis de la tarda.

Baròmetre a 0° i al nivell del mar:
760, 747, 745,2.

Termòmetre sec: 13,2, 18,0, 14,0.

Termòmetre humit: 13,0, 14,3, 13,5.

Humitat (centèsimes de saturació):
95, 94.

Direcció del vent: NE., SSE., SSO.

Velocitat del vent en metres per se-
gon: 1, 2.

Estat del cel: Tapat, Tapat, Plujós.

Núvols: Classe: K.N.

Temperatures extremes a l'ombra:

Màxima, 10,5; mínima, 10,0; mínima prop
del sol, 8,5.

Oscil·lació termomètrica, 0,5.

Temperatura mitja, 13,3.

Precipitació aquosa, des de les set
el matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 7,0 mm.

Recorregut del vent en igual perí-
ode: km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé.

-Paraigües Cardús Portafer-
rissa, 30

L'estadant d'un pis del carrer de
Tarrós i una relligada, que devien

sentir ahir al matí la influència del
mal temps, després d'una disputa en
que s'abocaren mútuament tot el re-
peri d'injúries, abundant com la
pluja d'aquests dies, anaren a trom-
pada seca, resultant la relligada amb
algunes contusions que li foren cura-
des al dispensari de Casa la Ciutat.

— Fostí-Glício-Kola-Lecitinat cura
inapetència. B. Domenech, Ronda
Sant Pau, 71.

Ahir, a les deu del matí, a l'en-
creuament dels carrers de Balmes i
Diputació, un tren elèctric de Sarrià
topà amb el carro 321 de Granollers,
menat pels pare i fill Jaume i Fran-
cisco Guàrdia, de 40 i 14 anys, resul-
tant el primer amb ferides al cap i
probable fractura de la base del
crani, pronòstic greu, i el segon amb
contusions diverses de poca grave-
tat.

Foren auxiliats al dispensari del
carrer de Sepúlveda.

El pare fou traslladat a l'Hospital
Clínic.

JOIES VILANOVA Unió, 6

D'un establiment del carrer de la
Diputació, 10, han estat robats alguns
efectes i peces de roba per valor de
400 pessetes, dues làmines del Dente
municipal de 500 pessetes, 10.000 co-
rones en valors austríacs i un bitllet
de 100 francs, ignorant qui ha estat
l'autor del robatori.

Cristalleries J. Llorens, R. Flor, 30

Una parella de seguretat delinqüent,

al carrer de Barbarà a Angel Corcó,
de 19 anys, sense domicili, el qual
acabava de robar a una senyora un
moneder amb 27 pessetes.

— Sanejament modern: Gran Ex-
posició de Lavabos, pedestal de por-
cellana, Dipositaria exclusiva de la
casa Twyford, d'Anglaterra. Varie-
tat en els models, banys escalfadors,
waters, etc., etc. Llacina, Germania,
Passelg de Sant Joan, 44.

La colla de Sant Medí "La Liber-
tat" Gracienca, celebrà demà a
la nit, un ball al local Grup Fran-
quils (Llibertat, 19), amantat per la
Banda del Circ de Sans.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

Ahir al matí van arribar de Madrid
el comte de Camazo i els alts em-
pleats municipals senyors Ainaud i
López Sagredo.

Per a demà, dissabte, a dos quarts
de sis de la tarda, està anunciada la
conferència que En Pere Corominas
donarà al "hall" de "l'Internacional
Banking Corporation", Fontanella, 10,
sobre el següent tema: «Les condi-
cions per al restabliment d'una par-
monetaria estable en el canvi interna-
cional».

Aquesta conferència, segons es va
anunciar, va ésser ajornada a causa
de malaltia soferta pel senyor Cor-
ominas.

L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya
celebrarà sessió avui, a dos quarts
de deu de la nit, al carrer de Santa
Anna, 28, en la qual el doctor Mora-
gas Pomar desenvoluparà el tema:
«Trastorns digestius produïts pels aus-
servats en cambres frigorífiques».

A continuació es discutirán les con-
clusions del tema dels doctors Sa-
muel Arturo Meza i Joan Pauls.

Avui, a les deu de la vetlla, al
Centre Excursionista de Catalunya,
el doctor Duran i Cañabarro donarà
acabament a la seva conferència so-
bre el tema «Seguint les petjades del
Cid».

Dissabte vinent, la Secció d'Arqui-
tectura del dit Centre farà una via-
ta a la Catedral.

Punt de reunió: als claustres de
dita Catedral, a dos quarts de sis de
la tarda.

Avui, a les deu de la vetlla, el doc-
tor Reinhard Menner donarà a l'A-
lneu Barcelonés una conferència so-
bre el tema: «Estudi dels moderns
sistemes de subministre higiènic de
aigua per a les grans ciutats, amb de-
monstració dels mètodes biològics ac-

tuals per al reconeixement de llets.
El conferenciant il·lustrarà la seva dissertació amb diversos exercicis pràctics d'anàlisi.

El diumenge vinent, a la tarda, el Pomell de Joventut «Nostres Amors» celebrarà al casal de l'Orfeó Gracienc la inauguració del present curs, prenent-hi part valuosos elements artístics i el director dels Pomells En Josep M. Folch i Torres.
Hom prega l'assistència a tots els pomellistes barcelonins.

Han continuat les sessions de l'Assemblea Medica Espanyola seguint-se tractant d'afers interessants per a la classe.

Directores els assembleistes visitaren les obres de l'Exposició de Montjuich.

Ahí a la tarda van continuar els congressistes les tasques.

Ahí, des de les primeres hores de la matinalada van caure en aquesta capital freqüents ruixats, alguns bastant copiosos, i al matí es va desencadenar un fort vent que va omplir de fulles i fang els passeigs i carrers de l'Eixample. Durant el dia va seguir el temps plujós. La temperatura és bona.

En el local de «Nostra Parla» (Batters, 16, primer), començaran, a primers del corrent, classes de Taquígrafia per a joves i senyoretes.

Les classes de pràctiques continuen en els dies i hores de costum.

El vinent diumenge, a les onze del matí, el Pomell de Joventut «Juniors», es reunirà a la plaça d'Armes del Parc per tal de visitar la Secció prehistòrica del Museu d'Art i Antiguitats.

Un dels joves pomellistes, donara als visitants explicacions davant els exemplars.

Ha deixat la direcció del diari «La Tribuna», En Felip Dalmau.

Per raó de les presents circumstàncies, les festes que els coscos d'artilleria d'aquesta guarnició dedicaran a llur excelsa patrona, Santa Bàrbara, es limitaran aquest any a una missa resada que se celebrarà el vinent diumenge, a les deu del matí, a l'església dels PP. Carmelites del carrer de Llàtja, xamfrà amb la Diagonal.

A les casernes només se celebraran rifles d'objectes útils per a la tropa.

El diumenge, al mateix temps, 7 a la mateixa hora, es resarà una missa de Requiem en sufragi dels artillers morts.

LA FILOSOFIA

Abrics
Bates
Jerseis
Bufandes

Models de les millors cases
estrangeres

Preus incomprendibles

10 - CARME - 10

LA FILOSOFIA

Vida religiosa

Avui: Sant Eusebi, prevere màrtir, i Santes Aurèlia i Bibiana, verges. — Demà: Sant Francesc Xavier, confessor, i Santa Hilària, màrtir.

Quaranta hores: Avui, a l'església de Montsió. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a les cinc de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Santa Bibiana, verge màrtir, color vermell. — La de demà: Sant Francesc Xavier, confessor, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona dels Angels, a la seva església. — Demà, Nostra Dona de la Providència, al Pi, privilegiada.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Joan Evangelista. — Demà, Torn de Nostra Dona dels Desemparats.

Veuja en sufragi de les Ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Commemoració dels Fideles Difunts, a la seva capella, Escorial, 155, Gràcia. — Demà, Torn del Sagrat Cor de Jesús, a la mateixa capella.

Bisbat

Les Santes Missions

Traduïm de «L'Osservatore Romano» del dia 23 de novembre:

«Bessorgiment pladós a la diòcesi de Barcelona. — L'estat d'alarma i d'intranquil·litat en què ha viscut durant els últims anys la formosa capital de Catalunya, així com algunes de les florents i industrials ciutats d'aquesta regió, sembla que afortunadament ha cessat, havent entrat en un període de pau i de prosperitat. Moltes són les causes que podríem assenyalar com originàries d'aquesta lluita ferotge, sense precedents en els pobles civilitzats, que ha ensagnat els carrers de Barcelona i ha sembrat el terror entre els pacífics habitants d'aquest famós empori mediterrani. Però, segurament que la més principal ha estat, i vulgui Déu que no continuï essent-ho, la relaxació del sentiment religiós que ha de presidir per llei fatal les relacions entre els elements directores i els dirigits.

Quan més insoluble semblava el problema, quan la desesperació s'havia apoderat de tots els ànims i singularment dels que per llur deure són els indicats per a donar solució als problemes socials, quan després d'haver-se esgotat tots els mitjans viables que les lleis posen a mans de les autoritats, un fet providencial ha posat fi al desgavell de la vida social i del treball d'aquest país i ha fet regnar altra vegada la pau en els esperits i el seny en el pensament i en les obres dels seus habitants. Aquest fet indubtable ha d'atribuir-se a una sobtada reacció religiosa, produïda per l'instint de conservació que ha fet néixer la influència persistent i amorosa de l'Església catòlica.

De diversos mitjans s'ha valgut l'Església, i molt especialment els desvetllaments constants i abnegats de l'autoritat episcopal per aconseguir aquesta obra santa de pacificació de la nostra diòcesi, i un dels que realment podem dir que ha donat més fruits de benedició i més sorprenents resultats ha estat l'obra de les missions parroquials, que s'ha vist secundada amb tot entusiasme per la clerecia parroquial i els catòlics militants de la diòcesi.

Per a donar una idea aproximada de l'eficàcia d'aquesta obra de missions, a continuació exposem algunes dades estadístiques que comprenen les que s'han portat a cap de l'any 1917 a l'actual 1921:

Parròquies missionades...	150
Missioners...	347
Sermons predicats...	5.418
Comunions distribuïdes...	254.792
Fulles piadoses repartides...	1.387.613

Per a la millor comprensió de les dades exposades precisa fer constar que algunes de les parròquies d'aquesta diòcesi no havien celebrat Missió de fa uns trenta anys. Calculi's, doncs, els efectes beneficenciosos que haurà produït la Santa Missió en aquestes parròquies on la paraula de Déu s'ha deixat sentir amb tanta pietat i fervor. No volem estendre'ns més sobre aquest punt, els fets són a bastament eloqüents. I per acabar, basti dir que l'any que ve, mitjançant Déu, quedarà completat a totes les parròquies el torn de Missions, de manera que de l'any 1917 ençà totes les parròquies de la diòcesi de Barcelona hauran rebut els fruits celestials de la Santa Missió, amb la qual cosa quedarà completat el precepte que assenyalava sobre aquest particular el vigent codi de Dret Canònic.

De pietat catalana

Preocupant-se «Foment de Pietat Catalana» que els fideles de Catalunya puguin fàcilment complir el desig del Sant Pare que en les funcions sagrades tot el poble cristià entoni els cànecs de lloança i de pregària en el temple sant, ha començat, amb el títol de «El cant religiós del poble», una publicació de llibrets contint la melodia i la lletra de diferents cançons litúrgiques i populars corresponents a tota una temporada o a una festa especial de l'any cristià.

Un d'aquests llibrets publicats, porta per títol «La Puríssima» i conté la lletra i melodia de set cànecs molt fàcils i xamosos, propis per a ésser cantats pel poble fidel a la vinent festa de la Immaculada. Tothom pot tenir davant els assaigs i en la festa aquesta llibret tan pràctic i així serà un fet aconseguit, en la gran festivitat que s'acosta, sentir les lloances de Maria, cantades per tots els assistents

a les devotíssimes funcions que se li dediquen.
El llibret «La Puríssima», amb set cançons, val només 10 cèntims.

«Calendari Comercial». Destinat al servei d'oficines, despatxos, etc., aquesta publicació resulta d'una màxima utilitat per la proporció dels seus fulls, el santoral i les indicacions que porta. Demés, la tarja que el sustenta és, en la seva senzillesa, una meravella ornamental que fa molt agradable impressió.
Es ven al preu de 80 cèntims l'exemplar.

«Calendari de la cuina». Es pot dir que la publicació d'aquest Calendari ha estat una veritable troballa. En tota casa cristiana és imprescindible per a recordar a temps els dies d'abstinència i de dejuni. Amb una ullada són vistos, assenyalats a dues tintes, tots els dies de l'any en què cal observar la dita llei de l'Església; i té al peu del quadre unes indicacions molt precises i pràctiques.
Preu del Calendari de la Cuina: En cartolina, 15 cèntims; muntat en cartó, 50 cèntims.

«El darrer número del Butlletí Oficial Eclesiàstic d'aquest Bisbat, publica el següent sumari:
I. Allocució de Sa Santedat. — II. Circular de S. E. I. nomenant una Comissió de Vigilància. — III. Id. referent a les Misses a mitja nit de Nadal i distribució de la sagrada Comunió. — IV. Normes didàctiques per als reverends preceptors de llatinitat. — V. Circular de Secretaria de Cambra sobre Benedicció Papal el dia de la Immaculada. — VI. Breu del Sant Pare, concedint indulgències i privilegis a la institució diocesana Foment de pietat catalana. — VII. Casos de moral, dogmàtica i litúrgica per a les conferències de gener i febrer de 1922. — VIII. Resolució dels d'abril i maig d'aquest any. — IX. Absolució de pecats «specialissimo modo» reservats a la Santa Seu. — X. Crònica diocesana. — XI. Santes Missions en els pobles de la diòcesi. XII. Col·lecta per al foment de vocacions eclesiàstiques. — XIII. Biografia. — XIV. Necrologia.»

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Engràcia Roura i Puig vidua d'En Josep Rifa. Avui, a les deu, Llàtja, 77.

En Miguel Bellatà i Vila. Ha mort als 73 anys. Avui, a les onze, Floridablanca, 127, principal, primera. Cementiri Nou.

En Joan Llerne i Combra. Ha mort a l'edat de 73 anys. Avui, a les deu, Wad Ras, 191, Cementiri Vell.

Na Amèlia Mateu i Mas, vidua de Rocamora. Avui, a les deu. Dos Rius, lletra A. Església de Nostra Dona del Montserrat.

En Josep Portabella i Cots. Avui, a les tres. Corta Catalanes, 616. Parròquia de Bellem. Cementiri Nou.

FUNERALS

Na Concepció Galt i Duxans, vidua de Rulle. Morí el 2 de desembre de 1920. Demà, dissabte, a les deu, funerals a la parròquia de Santa Anna.

En Josep Margenat i Torres. Morí el 19 de novembre passat, als 77 anys d'edat. Funerals avui, a les deu, parròquia de Jesús de Gràcia.

En Joan Coronado i Roda. Morí el dia 13 de novembre passat. Funerals avui, a les deu, a la parròquia de Santa Madrona.

En Francesc Sánchez i Berney. Morí el 21 de novembre passat. Avui, funerals a dos quarts d'onze, a l'església de Nostra Dona del Roser (Auzies-March, 54).

Na Margarida Viñolas i Albanell, vidua de Vilà. Morí el 21 de novembre passat. Funerals avui, a les deu, a l'església de la Casa de Caritat.

Na Adela Rosés i Ibbotson de González. Morí l'últim 24 de novembre. Avui misses a l'església del Sagrat Cor (Rosselló), de dos quarts de sis a vuit, i a la Catedral Basílica (Altar del Sant Crist de Lepant), de dos quarts de nou a dotze, i demà passat, dissabte, de deu a dotze a les esglésies parroquials de Bellem (Altar del Sagrari), Santa Anna (Altar del Carme), Angels (Altar del Sagrari) i Bonanova.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Ageda Godé i Tàstil, vidua de Giménez. Enterrada ahir a la tarda al Cementiri Nou.

En Josep Ignasi de Llanza Gutz-Salas. Ha mort a Sarrià a l'edat de vint mesos.

Cultura

Exquisida resultà la Conferència que el distingit arquitecte don Bonaventura Bassegoda va donar a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre.

El conferenciant va començar saludant les dames que constitueixen la benemèrita «Lluita contra la Mortalitat Infantil», a la qual rendeix l'homenatge de la seva admiració i simpatia. Va analitzar les estadístiques desconsoladores d'aquella mortalitat, per la qual cosa és més digna de lloança l'esmentada agrupació. Però — digué — també ve la mort per l'anima, segons el conegut poemeta de Campoamor, i, per tant, cal treballar per la salut del cos dels infants, ensems que per la salut de l'ànima, tenint cura de la higiene espiritual.

Va explicar com, al seu entendre, aquella missió ha d'ésser educadora, preparant la dona núbil perquè arribi al talem i després a la maternitat disposada per a complir en aqueixos estats la missió que li ha estat confiada per la Providència. Aquesta missió purament femenina d'educar els sentiments dels infants adquireix tot el seu esplendor en arribar la dona a l'augmenta jerarquia de la maternitat. Aleshores s'enfaija al sol que li té reservat la llar, i, des d'allí, més que tot, amb l'exemple del seu amor i de les seves virtuts, ha de lluitar-se a la tasca educadora dels sentiments dels seus fills, educant de passada els del marit, per a suportar plegats les contrarietats de la vida matrimonial. Després passà a examinar detalladament totes les qualitats que ha de reunir una llar cristiana, aduint exemples trets de la vida pràctica. El senyor Bassegoda va encoratjar les senyores que constitueixen en gran nombre el selecte auditori, a que conreassin aquella educació psíquica de l'infant i que desconfessin de cert feminisme modern que vol anular la feminitat de la dona, imposant-li tots els defectes de l'home.

Va acabar el conferenciant donant salutables consells a les bones mares de família, i posant a la pleota les que per a llur comoditat eludeixen tan santes obligacions, senten responsables de la desgràcia de llurs fills.
El senyor Bassegoda va tenir el nombrós auditori pendent dels seus llavis i això constituïx el millor elogi que pugui fer-se del seu formós, poètic i erudit treball.

En el darrer Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana es va acordar felicitar el mestre oficial i apreciable consoci de La Bisbal senyor En Josep Barceló per haver organitzat una classe de Gramàtica Catalana a la Joventut Nacionalista de la dita població, i al Centre Popular Catalanista de Sant Andreu per l'esforç i l'èxit del concurs de Lectura i Escriptura Catalana que acaba de celebrar.

També va acordar, a proposta de la presidència, cooperar a la consolidació dels Estudis Normals de la Mancomunitat, gestionant de Corporacions oficials, Associacions i particulars que contribueixin a la formació d'un cert nombre de beques per a auxiliar als mestres oficials que vulguin perfeccionar els seus estudis i complin amb escassos mitjans per a fer-ho.

A més a més s'acordà facultar la presidència per a resoldre la millor manera d'organitzar tan profitosa cooperació.

Seminari Conciliar de Barcelona

PER ALS REVERENDS SENYORS SACERDOTS PRECEPTORS DE LLATINITAT.

A fi que els senyors sacerdots que preparen alumnes de Llatinitat, en sos tres cursos, hinguin una norma directiva sobre les matèries didàctiques corresponents a cada curs, se'ls prega amb interès que procurin adaptar-se a la següent divisió, amb l'objecte de conformar-se el més possible a l'ensenyança oficial donada al Seminari.

LLINGUA LLATINA

Primer curs

Obres de text: Gramàtica de la llengua llatina, per Antoni Reizach, prevere. — Clàssics llatins, per Ramon de Miguel, per als tres cursos.

Gramàtica castellana, per Bruño, segon grau. — Geografia (Atlas), per Bruño, segon grau. — Catecisme de la Doctrina Cristiana (de Pins X), edició diocesana, segon grau.

Gramàtica llatina: Analogia, Rudiments i ampliació, sense els apèndixs. — Els dos primers capítols de la Sintaxi, sobre Oracions. — Regles per a l'ordre i versió del llatí.

Anàlisi i exercicis de Traducció: Els 15 primers capítols del Ramon de Miguel (Història Sagrada).

Segon curs

Llengua llatina: Concordància, Regim i Constitució (pròpia i figurada). Exercicis de traducció i Anàlisi: Història de Roma. — Biografies d'Epinonides i Calò. — Fabulas de Fedro.

Història d'Espanya, pel P. Ruiz Amado. — Catecisme de Pins X. Edició de la Diòcesi.

Tercer curs

Llengua llatina: Prosòdia i Art Mètrica llatina. — Ortografia. Exercicis de Traducció i Anàlisi: Juli Cèsar. — Oració de Ciceró contra Catilina. — Elegia d'Ovidi, i per testativament: Cèsar, Comentaris, o els Extractes de Titus Livi. Història Universal, per Sánchez Casado. — Història Sagrada, Businger.

Normes generals

a) Habituar els alumnes a l'ús pràctic del Diccionari.
b) Imposar-los l'exercici de composició directa i inversa, de manera gradual, segons els cursos.
c) Fer-les tenir llibreta amb els exercicis o temes fets en cada curs.
d) Recordar el repàs de la gramàtica general castellana, durant els tres cursos, per ser base de la llatina.

Barcelona, 19 de novembre de 1921.

Tribunals

CAUSA SOCIAL SUSPESA

Ahí va ésser novament suspesa la causa per atemptat contra l'inspector de policia senyor Leon, per incomplència d'aquest.

JUTJAT DE GUARDIA

Ahí va sortir el de l'Hospital, secretaria Pastor, havent fet 26 diligències i 4 detencions.

L'ha substituït el de l'Audiència, secretaria Florentina.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

AUDIENCIA PROVINCIAL

I. Audiència. Processat, L. L. II. Sabadell. Robatori. Processat, J. C. i dos més.
III. Llotja. Quatre orals per estafa, publicació clandestina i furt.
IV. Concepció. Lesions. Processat, J. H. i altre.

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala I. Llotja. Major quantia: «Torres Casadevall» i «Drassanes i Valls».

Sala II. Sant Feliu: Manuel Rovira i Ramon Vilardell.

Excursionisme

El Grup Excursionista i Esportiu Andí efectuarà el vinent diumenge una excursió de mig dia a Sarrià i Font del Llavallol, Santa Creu i Molins de Rei.

Excursió per al dia 4 del corrent al castell de Burriac i La Roca, organitzada pel Grup Excursionista Bon Humor, sota el següent itinerari:

Sortida de Barcelona en el tren de les set del matí per l'estació de França fins a Mataró. De Mataró s'anirà a Argenteona, castell de Burriac, Orrius i La Roca, tornant per l'estació de Granollers.

Punt de reunió: a dos quarts de set del matí a l'estació de França.

Diumenge vinent, el «Grup Mataró», té projectada una excursió al Castell de Centelles, sota el següent itinerari: Centelles, Berti, Pulgraciós, Montmany i La Garriga. Sortida: a les cinc del matí.

L'Agrupació Excursionista «Júpiter» ha organitzat per a demà passat, diumenge, una bonica excursió fotogràfica a la regió del Tordera i costes de Llevant, sota el següent itinerari: Tordera, Castell de Palafrós, Sant Genís de Palafrós, Les Ferreries, Malgrat i Pineda.

Se sortirà per l'estació de França, en el tren de les cinc, tornant a ciutat a les vuit del vespre.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

EL PROBLEMA DELS TRANSPORTS

Madrid, 1, 2 tarda
El comissari de Foment de Badajoz telegrafia avui al president exposant-li les dificultats que hi ha per a normalitzar els transports i la necessitat que es resolgui el problema el més ràpidament possible.

EL CONVENI POSTAL

A les onze del matí el ministeri d'Estat s'ha efectuat la firma de la ratificació del conveni postal aprovat al Congrés de la Unió Postal Universal celebrat a Madrid l'any passat.

Han firmat el conveni el representant de les nacions que assistiren a aquell Congrés i en nom d'Espanya ho ha fet el ministre d'Estat, senyor González Montorio.

SANATORI

Aquest matí, el Rei, acompanyat del senyor Maura i del ministre de la Governació, ha anat a Cercedilla, on s'ha inaugurat el sanatori de Fuentria.

ENFONSAMENT

El sotsecretari de Governació ha manifestat aquest migdia que a Torrelles (Saragossa), a conseqüència de les pluges s'ha enfonsat l'escola, sense que ocorreguessin desgràcies personals.

INCOMUNICACIÓ AMB MELILLA

A conseqüència dels temporals de pluja no hi ha hagut avui comunicació telefònica amb Melilla.
S'ignora, per tant, el resultat de les operacions d'avui.

EL CORREO ESPAÑOL

El Correo Español, publica una nota dient que, en compliment d'una ordre de don Jaime, cessava en la publicació.

En el mateix diari hi ha una ordre del director de l'esmentat diari, explicant les causes de la desaparició, per la soledat i l'abandó, de molts i acomodant-se dels seus lectors.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:
Real decret del ministeri de Gràcia i Justícia nomenant president de secció de l'Audiència provincial de Cordova a don Florenti González i García San Miguel, magistrat en el mateix tribunal.

Real ordre del ministeri de Finances resolent instància de don Manuel Iglesias Jerez, auxiliar provisionals de Oirona, en súplica d'ésser trasllatats a Barcelona, per motius de salut.

LA REFORMA ARANZELARIA

Els vocals de la Junta d'Aranzels senyors Sacristan, president del Circ Mercantil de Madrid, i Maizquez, Quiles i Prast, presidents de les Cambres de Comerç de València, Cartagena i Madrid, respectivament, han enviat al president de la Junta un escrit de protesta per la tasca d'aquesta entitat que, en general, creuen dolenta, de la qual són les següents conclusions:

Primera. — És una extralimitació de l'aplicació que en el decret de 10 d'agost de 1920 es dona a la llei de març de 1906 del pagament en or dels drets de duanes.

Segona. — És il·legal la Real ordre de 3 de juny de 1921, denominada dels coeficients per depreciació de moneda, i hauria de derogar-se immediatament.

Tercera. — Protesta contra la vigència de l'aranzel provisional i els augmentos que s'estableix la Real ordre de 26 de novembre de 1920.

Quarta. — Protesta contra el nomenament de tretze agregats més a la Junta pel mateix decret de 9 de setembre de 1921.

Cinquena. — Creuen il·legal l'aranzel si s'aprova de conformitat amb el projecte que el ple ha aprovat, puix s'ha infringit la llei de bases de 1906, per no haver-se fet la valorització oficial.

Sisena. — El ple ha fet només un simulacre de deliberació, perquè ha examinat classes amb algunes hores d'anticipació.

Setena. — Això es comprova examinant el dictamen presentat per la permanent i les variacions aprovades pel ple, elevadíssimes.

Vuitena. — No admeten que es fixi la segona columna de l'aranzel per a

discutir tractats de comerç, perquè això no impideix el patriotisme.

Novena. — Creu que suposa una fiada l'augment de preus que en tots els casos significaria l'aprovació d'aquest projecte d'aranzel, a benefici de pocs, amb dany d'altres molts. Rebutja la teoria de l'augment de la potència adquisitiva, que portaria a l'enclaustrament en l'interior i l'isolament en l'exterior i a la depreciació de la moneda.

Afegeix la protesta que perquè els aranzels siguin lleis d'obligar han de ser presentats al Parlament, ja que les lleis vigents no s'han acatet.

Creu que si s'aproven aquests aranzels serà per a Espanya la guerra econòmica, amb les altres nacions, la depreciació del canvi, el descredit dels nostres valors, i la perturbació de la pau interior.

Termina expressant que aquests aranzels els han dictat els interessos privats.

LA SITUACIÓ A ALHUCEMAS

L'enviat d'«El Liberal» a Melilla relata com Abd-el-Krim ha anat acumulant elements ofensius davant d'Alhucemas amb els materials guerrers que té en poder seu a conseqüència del desastre d'Anual.

Des d'Alhucemas s'ha vist, dia per dia, com realitzaven els moros aquest treball d'agabellament, com anaven els carabos a la platja de Sidi Dris i com tornaven carregats de canons i que en llanxes es desembarcaven a Axdir les peces i les municions, i com davant dels ulls de la guarnició de la illa s'emplaçaven les bateries i es realitzaven els necessaris exercicis de tir.

Davant d'això callaven els canons d'Alhucemas i els dels canons «Villamil» i «Recalde» també, perquè l'ombra dels nostres presoners protegia a Abd-el-Krim.

Aquest s'ha fet fort mentre Espanya discutia si podria o no rescatar els presoners, i avui ja no se'ls dona el mateix tracte de suavitat que abans.

EL RETIR OBLIGATORI

Madrid, 1, 4'15 tarda
El president de l'Institut Nacional de Previsió ha convocat per al dia 15 de l'actual el període de sessions del Consell Nacional del Patronat ampliat del retir obligatori.

La primera tasca de reglamentació del Patronat significa la integració completa i de ple dret de la direcció nacional del règim de les representacions de les Caixes Postals i de la Catalana de Pensiones, de la d'Estativ de Gijón i de les de Previsió Social de León i Aragó, aquesta última en nom de les restants, ultra els delegats dels ministeris del Treball i Finances.

Es deliberarà sobre el funcionament de les Caixes regionals i organització de la Comissió permanent assessora patronal i obrera.

Un altre dels temes serà el de l'aprovació definitiva de les tarifes del règim de millores que han motivat la manifestacions d'adhesió en ser conegudes i que s'apliquen a constituir capital herència, anticipar l'edat del retir o augmentar la pensió legal, ultra produir amb això la pensió d'invalidesa mercès a l'adequada bonificació de l'Estat i suposada únicament la quota obrera voluntària d'una peseta mensual.

PROPOSICIÓ INCIDENTAL

Madrid, 1, 5'15 tarda
Aquesta tarda s'ha presentat al Congrés la següent proposició incidental:

«Els diputats que sotascrivien preguen al Congrés que se serveixi declarar la conveniència que es nomeni una comissió parlamentària que informi sobre les modificacions que per un alt interès patriòtic importa introduir en la proposta formulada per la Junta d'Aranzels i Valoracions. — Gasset, Canovas, Matesanz, Pedregal, Prieto, Villanueva i Salvatella»

CONGRES

Madrid, 1, 4'15 tarda
Sobre la sessió a les 3'30, sota la presidència del senyor Bullón de la Torre i havent-hi al banc blau els ministres de Finances, Governació i Estat.

S'aprova l'acta de la sessió anterior. Pecs i preguntes.

El senyor CONDE I ARROYO protesta contra el procedir que generalment empen els inspectors d'Hisenda a la província de Palència per a imposar multes als contribuents primer i fer-los efectives després, arribant a la violació de domicili en algunes ocasions.

Demana que cessin de seguida aquestes expropiacions dels contribuents per part dels esmentats inspectors.

Formula altres preguntes relacionades amb la contribució per terrenys de cultiu de la vinya.

El ministre de FINANCES li contesta i reconeix que la inspecció no hauria d'actuar com actua en l'actualitat, perquè es presta a cometres abusos, de perjudicant al Treball i a la moralitat pública. Per això està preparant una disposició per a modificar aquest servei, amb l'objecte que els inspectors siguin els primers assessors del contribuents.

Respecte als fets concrets denunciats no pot improvisar criteri, però les estudia i corregirà el que s'hagi de corregir.

Rectifiquen tots dos senyors.

Don Emilia IGLESIAS censura la conducta del governador civil de Pontevedra que el dia 27 del passat mes suspengué un miting agrari perquè el molestaven elements que no li són grats.

Afegeix que aquest governador ha esgotat el paper de multes a Pontevedra i que serà fàcil que arribi a perturbar la pau pública.

Pregunta si els agraris podran o no exercitar els seus drets com els altres ciutadans.

El ministre de la GOVERNACIÓ defensa el governador de Pontevedra.

Diu que no suspengué el miting; que el que va fer fou obligar als que demanaren el permís per al miting a complir el precepte legal de donar els noms dels oradors que hi havien d'intervenir, puix havien arribat fins a ell notícies que aquest miting era per a cosa diferent del que s'anunciava i que s'intentava alterar l'ordre. Els organitzadors del miting retiraren l'ofici i no tornaren a presentar-lo.

Després de rectificar breument el senyor IGLESIAS s'ocupa de la situació en què es troben alguns obrers espanyols als Estats Units, als quals es refereix el diari de Nova York «La Prensa», que publica escrits en castellà.

El nostre ambaixador ha donat notícia d'això al Govern, exposant-li la trista situació d'aquests compatriotes.

Demana al ministre d'Estat que adopti mesures per a socórrer a aquests espanyols.

El ministre d'ESTAT contesta que la repatriació d'aquests compatriotes, que són bastants, costa més de dos milions de pessetes, i com aquesta quantitat està fora dels recursos que per aquestes atencions es tenen, s'està tramitant un crèdit extraordinari amb l'objecte d'atendre a aquesta necessitat.

Rectifiquen tots dos.

El ministre de FOMENT diu que això es va rebre al ministeri una Real Ordre de Governació recomanant que es tingues gran cura en l'anàlisi i puresa de l'aigua del Canal d'Isable II, i que l'ha traslladat al comissari regí d'aquest Canal, el qual es sap que adopta tot gènere de mesures conduents a aquest fi.

El comte de SANTA ENGRACIA. — Jo he dirigit el prec als ministres de la Governació i Foment.

El senyor BELTRAN anuncia una interpellació al ministre d'Estat, i aquest l'accepta, oferint posar-se d'acord amb la Mesa perquè es pugui explicar el més aviat possible.

El senyor SABORIT pregunta si l'Ajuntament de Madrid té facultats legals per autoritzar l'elevació de les tarifes dels tramvies.

Recorda que fa temps hi hagué un ministre de Foment que vetllant pel poble de Madrid impedí l'elevació de tals tarifes, però ara la Companyia ha fet una paròdia amb l'Ajuntament per aconseguir-ho.

També recorda que quan els tramvies de Madrid pertanyien a una Companyia belga, les tarifes eren barates, i ara que la Companyia és espanyola s'han encarat.

El ministre de FOMENT diu que l'assumpte, pel que a l'Ajuntament

es refereix, competeix a Governació, però de totes maneres en el que d'ell depengui sabrà complir amb el seu deure.

El senyor SABORIT rectifica i diu que el que ell desitja saber és si la empresa pot pujar les tarifes sense coneixement oficial del ministeri de Foment o hasta l'autorització de l'Ajuntament.

El dilema ha de resoldre's a la «Gaceta», i, mentrestant, no s'ha de començar una elevació que seria abusiva.

El ministre de FOMENT insisteix que l'acord de l'Ajuntament no pot suspendre'l Foment sinó Governació.

El senyor GASCON i MARIN pregunta si ha arribat el moment que el Parlament tracti del problema aranzelari i demana que l'expedient vingui a la Cambra.

El ministre de FINANCES creu que és temps oportú de que el Parlament tracti de la qüestió aranzelària.

Afegeix que l'expedient no pot venir a la Cambra perquè s'ha elevat al Govern perquè el resolgui i fins que això ocorri no pot portar-lo.

Les reclamacions formulades estan impreses i el dictamen de la Junta d'Aranzels procurarà copiar-lo perquè el coneixin els senyors diputats.

El senyor GASCON i MARIN prega que la interpellació s'explani aviat però en forma que respongui a la serietat de l'assumpte i no en aquesta forma fragmentària com aquí vénen desenrotllant-se els debats.

Respecte a l'expedient no es refereix a les reclamacions de les entitats escoles, sinó a les raons que hi ha en pro i en contra, perquè el debat sia el més documentat possible.

El PRESIDENT ofereix donar les majors facilitats possibles per aquest debat sense perjudici dels altres assumptes que figuren a l'ordre del dia.

Continua la interpellació sobre la exportació de la taronja.

El senyor IBÁÑEZ RIZO continua el seu discurs.

Madrid, 1, 6'15 tarda
Exposa el senyor Ibáñez Rizo la conveniència de fugir tant de les exageracions del proteccionisme com del llibreisme, per a anar a un prudent oportunisme, que és el que avui es practica a tot arreu.

Es refereix a la tasca de la Junta d'Aranzels i diu que el Govern està obligat a portar-la a les Corts, perquè es vegi si s'han defensat bé els interessos nacionals en general i aquells en nom dels quals parla en particular.

Recorda unes manifestacions del senyor Paraiso, en les quals s'expressa el temor que els nostres treballs aranzelaris resultin estèrils, quan no perjudicials, perquè ens isolarien econòmicament del món.

La Junta d'Aranzels i el Govern procedeixen per delegació del Parlament, però necessiten atendre's a una llei de Bases, i cal saber si aquesta llei s'ha complert, cosa que no tots creuen.

El ministre d'ESTAT li contesta i diu que el Govern està molt atent a la qüestió tractada pel senyor Ibáñez Rizo, com és la de l'exportació de la taronja.

Explica les gestions realitzades amb alguns països estrangers per aconseguir poder introduir-hi aquest article.

A Alemanya es lluita amb la situació de la moneda d'aquell país, però s'han aconseguit millores en relació amb anys anteriors. No obstant, no està satisfet en això i ha d'insistir en altres millores.

A Noruega s'han fet també negociacions i aquesta nit s'efectuarà el canvi de notes en virtut del qual la taronja espanyola entrarà a Noruega en les mateixes condicions que als altres països.

Per aconseguir el que es proposa un país en aquesta matèria no creu que hi hagi més procediments que un d'aquests: el règim amistós, la compensació equivalent o la represàlia. Així, doncs, un d'aquests tres haurà d'eleger per a negociar sobre la taronja.

Adverteix als tarongers llewantins que serviran millor als interessos amb el silenci que amb discursos al Parlament.

Se suspèn aquest debat.

Es llegeix una proposició incidental demanant la intervenció del Par-

lament en les modificacions de l'aranzel.

Ordre del dia.

Es posa a debat un dictamen de la Comissió de Pressupostos sobre el projecte de llei de concessió de diversos suplements de crèdit importants en juny 16 milions de pessetes al vigent pressupost de despeses del ministeri de Foment destinats a diversos serveis d'obres públiques.

El comte de SANTA ENGRACIA apoya un vot particular i diu que no troba fonamentades algunes peticions.

Per exemple: en ports es diu que s'invertiran els crèdits en els ports de Ceuta, Melilla i Barcelona, però res més. Per a temporals es ve amb un expedient d'aquesta classe a subsanar deficiències de pressupostos, però no es fan les necessàries aclaracions. No s'aporta una memòria explicativa que assenyali els desperfectes que hagin d'aparar-se. S'arriba a demanar diner no sols pels danys causats, sinó per als que puguin sobreviure. Resulta que per un expedient de suplements de crèdit se proposa esborrar l'estructura del pressupost de Foment.

Madrid, 1, 7'15 nit.

El ministre de FINANCES li contesta, i diu que no ha d'estranyar que, després del que ha dit aquí referent a suplements de crèdit, hagin vingut tantes peticions d'aquesta ara amb la seva firma, perquè hi ha realitats que s'imposen de tal faisc que seria una vergonya no acatar-les.

Es un fet la mala dotació d'alguns serveis de Foment, i amb tot, entre la petició inicial del ministre del ram i el crèdit que es demana en el projecte, hi ha una grossa diferència. Ell ha fet alguna restricció.

Fa present que el ministre de Foment té preparada molta tasca parlamentària, i per la seva part, no ha de trobar-hi el més petit destorb per a la realització de tot allò que afavoreixi la riquesa i les forces vitals de la nació.

El ministre de FOMENT també li contesta, per a justificar la necessitat dels suplements de crèdit, perquè a Foment no hi ha prou consignació per a atendre molts serveis d'obres públiques, i l'Estat dona la sensació de trobar-se absent de molts d'ells.

El comte de SANTA ENGRACIA rectifica.

Insisteix que amb un expedient de suplements de crèdit es tracta de canviar l'estructura del pressupost de Foment, i es demanen milions en ploc sense determinar en què s'han d'invertir.

El senyor BERNARD. — En obres més necessàries que la canalització del Manzanares i la pavimentació de Madrid, que són obres municipals i les paga l'Estat.

El comte de SANTA ENGRACIA. — No es tracta d'això. Els camins de Madrid no li costen un centim a l'Estat. De manera que quan es presenta un projecte de llei sobre aquest afer, podrà combatre'l S. S.

No hi ha dubte que es demanen en el dictamen que discutim quantitats de diners per a camins venals, i no es determina més, i vull que contra això consti la protesta de la minoria a la qual pertanyo.

El ministre de FOMENT també rectifica breument i es rebutja el vot particular.

El senyor GUERRA DEL RIO consumeix el primer torn en contra.

Dedica principalment el seu discurs a exposar la situació del port de Las Palmas, i demana al Govern que porti un projecte de llei per a autoritzar a les Juntes d'Obres dels ports a aixecar emprèstits a base de la mateixa subvenció de l'Estat.

Se suspèn aquest debat i es reprèn el del projecte de llei d'ordinació sanitària.

El senyor RAHOLA, en nom de la comissió, contesta al senyor Pedregal. Recull les seves manifestacions relatives al termini de 25 anys per al privilegi del Banc d'Espanya i celebra que el trobes prudential.

Afegeix que obeeix a un criteri general, i ho prova amb retalls de l'informe del senyor González Besada, i exposicions de les Cambres de Comerç.

Diu que el Banc d'Espanya té tals relacions amb els negocis del país, i tal protocol, que encara que no gau-

dis del privilegi d'emissió, seria la més important entitat bancària.

El Banc d'Espanya opera amb una nombrosa sèrie d'elements, com són la seva cartera, els comptes corrents, etc., i davant de tot això, que significa la seva circulació fiduciària.

Parlava el senyor Pedregal de la preocupació del Govern i de la comissió de protegir els accionistes. Doncs, convé apreciar-ho i cal vetllar per la productivitat del capital i aquest seria explotat sense les mesures defensives del poder públic.

No vull discutir actes anteriors del Banc, en referir-se als bons emesos per aquest.

Explica com el ministre de Foment es troba aquests 40 milions de pesseper la productivitat del capital, i no participaven, i diu que la solució donada és l'amenys pertorbadora.

Fa avinent que ell no ha censurat mai els encerts del Banc en comprar or, i no es pot fer un càrrec al Banc perquè hagi realitzat la compra en condicions que li hagin proporcionat beneficis.

Diu que no havent participat l'Estat de les pèrdues tingudes pel Banc, no se li pot fer participar en els beneficis d'aquestes compres d'or.

En el projecte s'estableix un gran avançament de la matèria, puix es cert que en altres països el percentatge de la participació de l'Estat en els beneficis de la Banca d'emissió és major que el que s'assenyala en el projecte, però allí no es paguen impostos i hi ha una compensació.

En parlar de la circulació fiduciària diu que forçosament hi ha d'haver un límit d'aquesta per damunt de la garantia metel·lica.

La qüestió de la cartera del Deute públic no és verge. Té els seus antecedents, entre els quals hi ha els treballs de Camacho, que l'obligà a tenir.

Tots els ministres han realitzat gestions perquè el Banc la liquidés, però no s'atreveixen a exigir-la.

Recorda que fou el senyor Alba en el seu projecte el que inicià la política de liquidació.

Diu que la possible pignorat, dels títols del Deute, és una valor que s'adscriu als mateixos.

El relatiu a la política monetària ho deixa per a quan es discuteixi un vot particular que tracta de la matèria.

Passa a tractar de l'ordenació de la banca privada.

Diu que la regulació de l'aval no és cosa que tingui aquí adequada col·locació, i que del que cal preocupar-se és d'ordenar la banca privada per a acabar amb un desordre i una manca de formalitat i de garanties que ara es troben de menys.

Co que cal fer és evitar que els que són depositaris dels grans capitals puguin manejar-los sense la deguda fiscalització. (Bé.)

El senyor PEDREGAL rectifica i diu que el senyor Rahola ha estat molt hàbil parlant més d'aquells punts de coincidència entre ell i la Comissió que d'aquells que hi ha discrepàncies.

Afirma que en un augment de les accions del Banc, mitjançant l'emissió de bons, resulta perjudicat el Tresor, ja que augmenten els participats en els beneficis.

Fa avinent que no s'ha estranyat que el Banc d'Espanya comprés or. Co que ha fet és assenyalar com per ésser l'únic comprador fela baixar el preu de l'or en benefici seu.

Creu que s'ha de repassar el contracte en ordre als impostos, puix després el Banc tindrà nous beneficis i seguirà la legislació establerta.

Diu que el senyor Rahola ha anat, en bons, més enllà que el ministre de Finances, i creu que seguint el criteri d'aquell podria fins arribar-se a una circulació fiduciària com la de França, que fou de 38 mil milions.

Es queixa que cap ministre hagi obligat al Banc a la liquidació de la cartera, si bé doctrinalment, tots en reconeixen la necessitat.

Repeteix les seves manifestacions d'admiració sobre l'aval i la seva regularització.

El senyor RAHOLA també rectifica. Manifesta que té raó el senyor Pedregal en co que diu sobre bons i els beneficis, si aquesta s'haguessin introduït abans del règim del Banc, però no quan la participació de l'Estat s'introduïx ara per primera vegada.

En la resta, afegeix que manté els punts d'albir que ha exposat en el seu discurs.

El senyor BALPARDA conclou el tercer torn en contra de la totalitat.

Examina la situació anormal en què es troben avui tots els països amb la moneda depreciada i l'or de llurs bancs serve gran proporció amb

llurs bitllets, si s'excepcuen els Estats Units i Anglaterra.

En aquestes circumstàncies considerem perillós donar al Banc d'Espanya un termini de 25 anys en el seu privilegi d'emissió. Seria molt millor anar abans a una ampla reforma econòmica a Espanya i esperar la regularització de la situació.

Formula observacions a la constitució del Consell d'Administració del Banc d'Espanya, i creu que la intrusió en ell d'alguns elements, pot ésser pertorbadora.

Exposa la necessitat que els títols de l'Estat no es trobin permanentment a la cartera del Banc, sinó que han d'ésser quelcom accidental i transitori.

També fa algunes observacions als préstecs sobre moneda forera per a censurar la seva reducció al 50 per del seu valor.

Assenjala la xifra que ha anat assolint el capital remès per l'Estat amb l'emissió de bitllets, i diu que en 1920 s'arribà als tres mil milions de pesetes, i fa avinent que ha d'augmentar encara molt més.

Manifesta que malgrat tot el que es digui, el Banc segueix donant la mesura del preu de l'or. Per això no li agrada la disposició del projecte que reduïx l'endeutament d'or i augmenta el volum de la circulació fiduciària.

Respecte l'ordenació de la banca privada, diu que no passa d'ésser un assaig i que forçosament haurà de sofrir modificacions, i per consegüent, és una temeritat unir-lo a una llei, la vigència de la qual ha d'ésser de 25 anys.

Coincideix amb el senyor Riu en els obstacles que aquest posa al Congrés Superior Bancari, puix no és possible que l'ordenació de la banca privada quedi encomanada a la mateixa banca privada.

Acaba llegint paràgrafs d'unes manifestacions del senyor Cambó que tenen relació amb la situació del Banc de Barcelona, i insisteix que l'ordenació bancària, tal com el projecte la imposa, constituirà una oligarquia contra la qual no podran res tots els cossos de l'Estat.

El senyor BERNAD li contesta per la Comissió.

Explica el relatiu als préstecs sobre mercaderies, i diu que en prestar fins el 75 per 100, el Banc d'Espanya no corre cap perill, perquè té les necessàries garanties.

Creu apassionat el discurs del senyor Balparda, i diu que la presentació d'aquest projecte ha estat molt oportuna, perquè el privilegi del Banc expira el dia 31 del corrent.

Nega que aquest projecte eximeixi de cap impost al Banc.

Diu que la bonificació de l'1 per 100, beneficia l'Estat.

Rebutja per injustificats els càrrecs del senyor Balparda sobre els perills que pot suposar el Consell Superior Bancari.

Se suspèn el debat, i s'aixeca la sessió a dos quarts de nou.

SENAT

Madrid, 1, 4'15 tarda.

Comença la sessió a les 3'35, presidint el senyor Sánchez de Toca.

Al banc blau, el president del Consell i el ministre de la Guerra.

El ministre de MARINA, d'uniforme, dona lectura des de la tribuna, a un projecte de llei sobre aeronàutica naval.

Ordre del dia.

Continua el debat del Marroc.

El PRESIDENT DEL CONSELL contesta als oradors que ahir tractaren del problema sanitari del Marroc.

Elogia al ministre de la Guerra pel que ha vingut fent en aquesta qüestió sanitària, que no ha estat desatessa com alguns han dit, sinó que té per part del Govern totes les atencions, però la tasca sanitària, a part de ser molt costosa, no és obra d'uns dies.

Afirma que si s'abans que les seves paraules no sortien d'aquest local no diria res en defensa de l'actuació del Govern, perquè sap que aquí no hi hauria qui li fes la injúria de creure que està inactiu.

Diu que el projecte de sanitat que té en estudi el Govern està bastant avançat i aviat passarà a coneixement de les Corts.

S'ocupa dels presoners espanyols en poder de Abd-el-Krim i diu que aquest assumpte és una de les més grans preocupacions que pesen sobre el Govern.

L'alliberament dels presoners estava en negociacions i el Govern, es clar, no podia desatendre aquestes negociacions, sinó que participava de l'anhel nacional d'arribar a un feliç terme; però ocorregué que quan les negociacions estaven per acabar es formà entre les cables una especie de sindicat amb el fi de treure dels presoners el major partit posi-

ble, convertint l'alliberament en un instrument polític.

El sindicat de mil·lenys fou que el pressupost de Guerra fos cobert amb l'alliberament dels presoners i demanés milions i milions, que el Govern no podia regatejar, perquè és tan espanyol com Espanya, però el diner que ara es remetés seria per a emplear-se amb armes contra els soldats espanyols, per a vessar sang espanyola i posar servís per a comprar municions que acabessin amb els fills i parents d'alguns dels que ara punxen en això de l'alliberament dels presoners.

Madrid, 1, 5'15 tarda.

El senyor MAURA — diu el senyor MAURA — tenen un nom conegut, una família que els ve, però les víctimes que amb aquests milions es produïen són desconegudes i ningú les pot emparar.

Per això declaro que per aquest fi el Govern no donaria el diner, passés el que passés.

No necessita excitacions de ningú perquè es preocupi d'aquest assumpte.

Al les mateixes famílies ens avorrigem en el desig que els presoners siguin rescatats. De manera que aquestes campanyes per a estinuar-les sobre i podrien afegir l'acció del Govern, encara que no la fèssim, amb l'ajuda de Déu.

Hem fet tot el que hem pogut i si no hem fet més ha estat perquè no hem sabut, no pedíem. Espero que se'ns farà aquesta justícia.

Si no haguéssim fet això mereixerem ser trets del Govern.

Jo demano al Senat que amb la seva adhesió ens il·luminï el camí i aprovi la tasca que realitzem. (Molt bé, molt bé.)

Agraeix al Senat que li hagi proporcionat ocasió per a exposar el pensament del Govern en aquest assumpte.

El senyor PULIDO rectifica.

Declaro que s'aixeca veritablement emocionat per les nobles i sentides paraules pronunciades pel senyor MAURA, que constitueixen una veritable execució.

Mal estio més satisfet que quan puc sentir-me des d'aquests bancs ministerial.

Elogia el senyor Cierva per la tasca que ve realitzant en matèria sanitària.

Repeteix tot el que té dit en matèria de sanitat i exhorta el Govern a no desmarcar en aquesta tasca.

Madrid, 1, 5'30 nit.

El senyor PULIDO repeteix tot el que ja ha dit en matèria de sanitat, i exhorta al Govern a que no es deturi en aquesta tasca. Li diu al senyor MAURA que això de que ara ha parlat, és còpia del quint projecte per a la lluita de malalties infeccioses.

Moltes víctimes ha causat la guerra del Marroc, però no són res al costat dels 200.000 morts que hi ha hagut per malalties evitables.

Fa ressaltar la importància que en tots els ordres tenen les lleis encaminades a defensar la salut pública.

Termina agraint tot el que s'ha fet en matèria sanitària i invitant al Govern a que continuï fent en aquesta qüestió tot el que li sigui possible.

El senyor GIL CASARES també rectifica.

Fa confessió de maurisme, però diu que no és un incondicional del Govern, i per això ahir formulà càrrecs.

Repeteix la seva pregunta sobre què és el que es vol fer amb la quinta cridada últimament a files, creient que no ha de portar-se al Marroc.

Demana que els soldats de quota que presten servei com a metges en l'exèrcit del Marroc, i que tenen la consideració de sèrgents, se'ls concedeixi assimilació a oficials.

Termina dient que de l'expedient de responsabilitats en pot sortir la purificació de l'exèrcit.

El ministre de la GUERRA diu que agraeix tant els elogis que ha meregut pel que porta fent en matèria sanitària, com les observacions que se li formulen, amb el fi d'il·lustrar-lo en aquesta important qüestió.

Reconeix l'extraordinària importància que tenen els serveis sanitària, puix ells han evitat de vegades, com en la guerra europea, desoladores epidèmies.

Referint-se a l'exèrcit del Marroc, diu que en qüestió sanitària han hagut de fer veritables improvisacions, puix comptant amb un competitíssim cos de Sanitat Militar, es careixia de molts elements d'hospitalització.

Elogia la labor realitzada per la Creu Roja, i diu que aquesta ha servit d'antidot de l'altra element.

Els hospitals de la Creu Roja han fet que millorin els militars, fent

que en desapareguin els matalassos grossos i els coixins foscots que dissimulaven la manca de neteja.

Diu que actualment es troben hospitalitzats per malalties i ferits 4.456 a Melilla, 1.598 a Ceuta i 1.799 a Larraix.

El senyor GIL CASARES. — Quants són els malalts i quants són els ferits?

El ministre de la GUERRA. — No ho sé; en aquestes dades estan englobats. El que sí puc afirmar que aquest any la infermeria al Marroc s'ha reduït considerablement, en relació a anys anteriors, la qual cosa demostra que en matèria sanitària hem avançat molt.

Referint-se a la quinta de 1921, diu que s'ha avançat la seva crida a files amb el fi que rebín instrucció a la península, perquè no pot oblidar-se que cal licenciar a 20.000 soldats de la quinta del 18.

El senyor GIL CASARES. — Considero una injustícia la crida d'aquesta quinta; el just hauria estat que els excel·lents de cupus estiguessin als quarts i la quinta del 21 a llurs cases.

El ministre de la GUERRA diu que s'han avançat aquests dos mesos i mig perquè a finals de febrer estiguin instruits i pugui licenciar-se la quinta del 18, els buits dels quals ompliran amb els soldats ja instruits.

El que sí puc afirmar és que no hi ha un sol cas que ningú estigui servint a files més temps que el normal. El Govern ha adoptat un sistema i el mantindrà inflexiblement, sense cap excepció.

Tracta de l'abric del soldat i de les tendes de campanya, i diu que el Govern ha fet tot el que ha pogut, i avui pot dir-se que posar no hi ha un soldat al Marroc sense tenda de campanya. Han fet i farem tot el que sigui necessari.

Diu que ha topat amb tantes dificultats, que si el lloc que ocupa no fos lloc d'honor, hauria cercat la tranquil·litat.

Termina afirmant que el Govern farà tot el que pugui perquè les deficiències siguin subsanades en el menor temps possible.

El senyor GIL CASARES rectifica novament, mostrant-se partidari que els hospitals mèdics radiquin a la península i no al Marroc.

El senyor AMOS (don Salvador) consumeix un altre torn en el debat.

Creu que el que s'està fent és donar voltes a l'entorn d'algunes frases sense sentit, com són les d'acció civil i penetració pacífica. On és l'acció civil i la penetració pacífica davant aquests cabellens que només se l'ometen per la força de les armes?

Diu que si el poble espanyol se li fa creure que malgrat de la sang i els milions despesos al Marroc obtindrà millors materials o morals; és perquè el poble espanyol té fama de sant.

Afirma que al Govern no li incumbeix la guerra, sinó la política de la guerra.

Censura el sistema de posicions, el qual no dona avantatges i afavoreix l'exèrcit. Cal abans que tot, anar al desarmament de les cables i que no quedi al Marroc, un sol metre quadrat que no hagi sentit la nostra influència, perquè aquell metre quadrat seria un focus de rebel·lia; cal, finalment, derrotar al moro, per a qual objecte cal dur al Marroc tot el que sigui convenient.

Recorda la frase del general Espartero, de que «les campanyes es fan i les batalles es guanyen amb el que sobra», i afirma que el que s'ha de fer al Marroc, cal fer-ho ara o mai. Jo crec que ara, que el poble espanyol ha rebut al nostre una butxeta, està disposat a donar tot el que se li demani; i finalment, el dilema que se li presenta a Espanya respecte del Marroc, és: o mantenir-lo allí amb tot el prestigi, o deixar-lo.

No vol acabar sense dir algunes paraules de l'exèrcit. L'exèrcit, és: o abominable o adorable. Si el primer, és capaç de cometre tots els crims; si el segon, és capaç de totes les virtuts i de tots els heroïsmes. I cal tenir en compte que la disciplina és la vida de l'exèrcit.

No vol censurar les tropes que es batien al Marroc, però convé que el Govern no desafi amb les seves intemperàncies els que tenen quelcom que dir, puix és sabut que el nostre exèrcit ha combatut al Marroc a reraguarda dels indígenes, i quan hagué de combatre en primera línia, no sapigué fer-ho.

Censura les Junes de Defensa, si bé la que és veient la denominació que tinguin, i demana al Govern que presenti un projecte d'abolir-les, i així es veurà què és el valent que les apoya i què el que les combat. (Molt bé: aplaudiments en diversos indrets de la Cambra.)

El PRESIDENT DEL CONSELL contesta al senyor AMOS Salvador.

Estic d'acord — diu — amb la part fonamental del discurs de S. S.

En la resta el Govern sabrà complir amb el seu deure, i espero que mereixerà l'aprovació i l'ajut de tots els senadors que sentin el patriotisme com el senyor Salvador.

El marquès de HOYOS intervé per al·lusions.

Defensa l'actuació dels cossos d'artilleria i enginyers a la campanya actual.

Es mostra contrari a les Junes de Defensa i les considera un mal per a l'exèrcit, però creu que no són la malaltia, sinó el símptoma de la malaltia.

Jo — afegeix — no sóc partidari de les Junes de Defensa militars; voto en contra de les Junes de Defensa i crec que alguna cosa els correspon de les responsabilitats de la desfeta; però d'això a dir que són les úniques responsables de la desfeta, hi ha un abim.

Recorda que el senyor MAURA fou el creador de la Junta Nacional de Defensa i dona lectura al Real Decret dictat pel comte de Romanones, modificant la constitució de la Junta de Defensa Nacional, i pregunta si aquesta Junta de Defensa Nacional ha actuat en la qüestió del Marroc.

Diu que mentre no ens treiem l'espina de Tànger i de Gibraltar no podem arribar a ésser vers amics de França i d'Anglaterra.

Torna a tractar de la qüestió de les responsabilitats i exposa la seva creença que aquestes no arriben a l'Estat Major Central, el qual no ha tingut la independència tècnica suficient per a preparar un exèrcit, perquè la Junta Nacional de Defensa no ha posat l'exèrcit en condicions de fer una campanya.

El que succeeix és que tot el país sofreix una malaltia, i aquesta malaltia, fatalment ha de reflectir-se en l'exèrcit.

S'ocupa de la qüestió política i diu que aquella malaltia és en part motivada per la freqüència amb que se succeeixen els ministres.

De la culpa d'aquestes freqüents canvis de Govern no n'està exempt el senyor MAURA, com ho demostra aquella dimissió del Govern Nacional, que al meu jut no tingué explicació i que dia evitar-se. Aquesta dimissió no me l'explico, com tampoc la que al mateix senyor MAURA presentà el 1919 amb ocasió de la votació al Congrés de l'Acta de Còria.

Acaba exposant el seu desig que continuï aquest Govern, per creure'l el començament de la salvació d'Espanya.

Se suspèn aquest debat i s'aixeca la sessió a les 7'20.

NOTES PORTUGUESES

Lisboa. — Probablement demà, divendres, serà firmat al ministeri de Negocis estranger el Tractat de Comerç amb Alemanya.

—Ha estat desmentida d'una manera oficial la notícia que s'havia fet circular afirmant que s'havia aconseguit la captura de Josep Juli Costa assassinat del senyor Paës.

—El contralmirall Silveri Moreno, encarregat de fer aclaracions sobre els assassinats comesos durant la nit del 19 d'octubre, ha interrogat a diverses presones sobre els successos ocorreguts a l'arsenal de marina i sembla que hi ha proves que demostren la culpabilitat d'alguns dels que prengueren part en aquests successos. — Havas.

Oporto. — Ahir se celebrà amb gran solemnitat la sessió de clausura del Congrés econòmic nacional.

El pròxim se celebrarà a últims d'aquest mes a Coimbra. — Havas.

Publicacions rebudes

—Los Estados Unidos. Revista comercial conté, en el seu número de novembre, diversos i interessants articles, entre ells un sobre la ciutat de Detroit, per Harry B. Varner; un altre sobre les relacions comercials entre Espanya i els Estats Units en els primers mesos de l'any actual, per Chaz. H. Cunningham; un estudi referent a les importacions, les tarifes duaneres i el comerç exterior nord-americà, per George B. Roberts; unes informacions sobre les activitats automobilístiques en els Estats Units i els seus últims progressos, per L. H. Kurtz; un altre sobre la III Fira de Mostres de Barcelona, Internacional, notes, biografia, etc.

—Hormiga de Oro. Il·lustració catòlica. Número 47.

—El Trabajo Nacional. Número 1307.

—Boletín de la Cambra Oficial de la Propiedad Urbana. Número 3.

Pàgina Artística de LA VEU

1 Debre.
de 1921

543

Francesc Vayreda

La casa Vayreda

Amb vistes al Pla de Llac — aquell pla cenyit d'una banda per la vila d'Olot, adossada al Montsacopa, muntanyola arrodonida, amb l'ermita de Sant Francesc al bell damunt, i d'altra banda, cenyit pel Fluvià, amb aquell fons suauíssim d'altres muntanyes frondoses on la llum hi llisca, s'hi filtra, hi juga amb les tonalitats més delicades — hi ha la casa pairal dels Vayreda, gairebé als afores de la vila. Són records d'infantesa: aquelles vores del Fluvià amb el prat de les Mores, el convent humil i sobri dels Caputxins i la casa Vayreda.

En el taller del pintor Joaquim Vayreda, a mig fer, aturada per la mort, hi havia una fresca pintura d'aquell Pla de Llac, cap a la matinada, amb la masia de les Mores. Ell havia seguit un camí invers al que seguí després son fill. Ell sortia del dibuix acadèmic, hàbil, curós, de l'escola del fill Panyó d'Olot, i anava a refrescar l'espai en la visió directa de la natura, i per això es posà a l'escola d'En Martí i Alsina. Les masses de color, escrivia en una nota autobiogràfica, és allò que importa; no el detall hàbil, sinó aquelles taques que donen la impressió d'una gran melangia o aquelles pinzellades fresques que encarnen en la color la tendresa primaveral amb l'esclat de la florida dels fruiters. Algun crític li havia retret de no acabar prou les seves teles — a ell, que sabia dibuixar meravellosament — i ell havia respost: — Ja en tinc prou, començant-les bé. N'hi ha tantes que acaben definitivament una pintura abans d'haver-la començada! — Vol-tava la seva contemplació d'aquell silenci respectuós, que aconsellava per a la poesia En Maragall després.

Son fill Francesc ha hagut de seguir una manera inversa. Ell començà amb la visió directa de la natura i després hagué d'aprendre laboriosament l'art del dibuix i de la pintura. I per això passà un temps que les seves pintures eren exultes, plenes de la laboriositat d'una tècnica encara inassolida, i buides d'aquella primera impressió que corren tot seguit al contemplador d'una pintura. Però avui ja les seves pintures troben en tothom un elogi. I els dos noms Vayreda s'ajunten, egregis, en la moderna pintura catalana.

Però mentre En Joaquim Vayreda assolí la bellesa de les seves teles amb esfumaments delicats, amb tonalitats fresques, amb aquelles branques on la florida borronava dins l'aire humit de la primavera; o en les fumeroles encantades dins les bores tardorenques; en la pintura d'En Francesc Vayreda, en canvi, cada nova conquesta és una línia precisa, exacta, una nova forma que es modela delicadament, amb les seves ombres exactes sobre la tela; cada vegada més ben modelada cada forma, recollint més finament les transparències i riquesa de colors de la llum calent, ara sobre les faccions d'una cara, ara sobre el contorn moribund d'un braç, o passant per entre la finesa d'un brancam o lliscant sobre una prada gemada.

Aquella escola olotina, amb En Francesc Vayreda i l'U Pascual, venint d'esser la més pregonament emotiva amb les pintures d'En Joaquim Vayreda, és avui la que té una perfecció tècnica més estudiada; ha passat del paisatge de Corot — admirat d'En Joaquim Vayreda — a l'estudi de la natura i a la concepció de l'art a la manera del pre-renaixement — llevada aquella pompa que amb el Renaixement havia de pendre l'art; aquella pompa que avui seria d'una imitació purament externa i vana. L'escola olotina nasqué en l'acadèmia freda, i es trobà amb la tèbia dolça de Corot; i avui, havent partit de Corot, es troba amb els prístins i definitius ensenyaments d'Al-lia.

ELS PINTORS D'OTOT, 1919. (Tela inacabada. — Olot. — Setembre de 1920.)

Aquesta tela dona una primera impressió de sorpresa. Sorpren de veure a primer cop d'ull les tres figures posades de cara, assegudes en rengle. Un grup de pintors olotins. El pintor

«Palco» d'envelat.—Pintura de Francesc Vayreda

Galwey al mig, amb els colzes a la cadira, i la cara immòbil lleugerament contreta, que deixa veure les faccions delinades amb precisió. A la dreta d'ell, l'U Pascual, amb vestit blau de mecànic, que en la pintura s'avelluta un poc; i a mà esquerra, En Carles, amb vestit de fil cru, que en la pintura es daura una mica. Al fons, dret entre En Galwey i En Carles, En Llanera, ombríu.

Aquest quadre sembla que no tingui una marcada tonalitat general de color. En Vayreda moltes vegades no combina les colors de manera que doni un to general a la tela. Les colors vénen com aplegades a l'atzar: això dona una certa aspror al colorit de les figures, per bé que no arriba a l'estridència. El fons s'agrisa. En el quadre no hi ha gairebé res d'aquelles games de colors que se suavitzen mútuament, es completen i acaricien l'espai del contemplador. Les colors estan encabides en els departaments respectius, que les línies precisen; el dibuix venç tota mollesa de colorit: un dibuix de línies pures, sense esfumaments, amb un mínim aparent d'aquella opacitat del clar-obscur que havia embadalit i absorbit Leonardo entre tots els pintors del Renaixement; i afegint-hi que, per la paret que tanca de seguida el fons, hi ha un mínim de perspectiva, les dues coses donen a la tela un cert aire de pintura primitiva.

El toc del pinzell no és lleuger ni ardit: va resseguint la forma i omplint l'espai respectivament: el pintor és només un bon servidor que va omplint pacientment; no ha de difundir colors, no ha de tenir el tacte inspirat del toc que dona el detall lleuger, no ha de tenir més iniciativa que la que tindria el llapis en el pols segur del dibuixant; el pinzell només cal que sigui docil a la seguretat del pols i a la precisió de la mirada educada en l'ofici.

Ara, després d'això, aneu mirant aquestes figures, i cada vegada vos seran més clares, més interessants, més conegudes; descobrireu la fina observació del gest en cada una; vos adonareu de com el gest del braç o de la mà, com a la inclinació del cos, correspon la mirada fixa o el plec dels llavis; i en tot descobrireu aquella tensió que tenen les coses vives fins en la immobilitat.

Més veurieu el quadre i més veurieu la probitat d'aquesta pintura. Les robes, per exemple, donen les ombres igualment ben pintades, amb la mateixa cura que les faccions de cada rostre. El pinzell ha anat sempre resseguint formes concretes dins l'espai: el toc del pinzell s'allargava, dibuixador. Enlloc de la tela no hi veurieu el toc fugitiu de la impressió ni el toc lleuger de la confusió cro-

màtica ni el toc vague de l'esfumadura; sinó que el pinzell diria que modela la figura en l'espai, com el polser de l'escultor modelaria l'argila. Això quasi torna impossible cap expressió dinàmica en les figures, que tenen, en canvi, algun aire d'estabilitat escultòrica. El moviment es muda en gest. Però a mesura que la tècnica del pintor pren més seguretat i l'observació s'afina, no destorbada ja per dificultats primàries de l'ofici, la pintura guanya vida, el gest pren un sentit. I en aquest quadre d'«Els pintors d'Olot», en aquest espai de tela, en aquest fragment d'espai ple definitivament de línies i de formes, en aquest espai modelat d'aquesta manera, les figures dels quatre pintors prenen ja un sentit intens. Aquesta pintura és segur que el temps, a la llarga, si és que no saben fer-ho de seguida, la posarà com una de les millors obres de la pintura catalana moderna.

«RETRAT DE LA SENYORETA MARTA» — (Olot, setembre de 1920.)

Aquesta tela dona ja una primera impressió de plenitud artística. Ja no s'hi endevinen fàcilment les hores laborioses de taller. Ara el públic, que havia lamentat que En Vayreda no l'enganyés eludint dificultats fàcils d'eludir, podria d'una vegada veure's satisfet. Aquelles asprors o estridències de dificultats no vençudes encara, ja no s'hi veuen; però les dificultats no hi són defugides, sinó escrupolosament posades i hàbilment resoltes.

Quan ja es té aquest domini de la tècnica és quan una tela, legítimament, sense perill de pendre un sentit propi «ad usum mentis», com el tenen, per exemple, el retrat del cardenal Alidosi o el de Madame Recamier.

La senyoreta Marta està representada una mica de costat. Li cobreix la testa una gorra molt enfonsada, que deixa sortir a banda i banda dos mates de cabell d'un ros pallid vora la pell rosada i la blavor de la mitada clara; el cos s'adreça un poc pel rostre i la mirada que es giran; els braços descansen a la falda, i a les mans, gairebé sobre genolls, hi té obert un llibre. La posició és d'una certa «fletx», però no violenta. La mirada, no lluminosa, sinó clara, no dura sinó incisiva, s'adiu amb l'actitud de la figura i l'ardidesa del vestit de quadros vermells, meravellosament pintat. Unes poques línies suggestives ja haurien pogut insinuar el sentit d'aquesta figura, però no se'n podia donar la plenitud sense per exemple, la total pintura de la forma del vestit, tan ben vista dins

l'espai, que no és solament la pintura d'una roba, sinó a la vegada la de la figura mateixa que la vesteix.

En aquesta tela el dibuix domina; les colors són pures; el clar-obscur, geomètric. Cap mena d'inhabilitat, repetim, s'hi distressa de volguda negligència, i les dificultats, en canvi, hi són volgudes, suscitades i ben resoltes. El colorit és agradable. El vermell del vestit lliga bé amb el verd cendra complementari d'un test posat sobre uns tres peus de color idèntica, i el violeta pallid de la paret del fons; això agrisa tendrement el quadre, a la vegada que el predomini del vermell li dona una tonalitat càlida.

LA RIERA DE RIDAURA

Davalla la riera entre una prada a l'una banda — una prada amb alguns olms esfullats i vorejada d'una filera de pollanços — i a l'altra banda la riera té, no gaire lluny, un olm apenes amb alguna fulla en els vimeis de sa copa, mesclant sa color verda amb la color pastosa del cel de tardor. El cel i la filera de pollanços s'emmarquen en l'aigua que té de la riera. Al fons, unes muntanyes blaves — blavor intensa, tardorenca, suavitzada per la cortina d'arbres — clouen l'horitzó.

Es meravellosa aquella riquesa de color, que no s'ostenta; només està al servei de l'harmonia de la pintura. El cel es combina diferentment amb la transparència dels brancatges finíssims. L'herba de les marges té unes ombres dures: no hi ha tou d'herba; ja està tocada de la fredor. I en mig de tot això, l'aigua reflecteix la blavor del cel i la bella renglera de pollanços. Riquesa de color: una riquesa suau, una riquesa freda.

El dibuix és ferm. La color sobreix una mica. La color dona la llum delicadament a les soques; dona el reflectiment fugitiu sobre l'aigua; dona foscors freda a les petites obagues dels marges. El dibuix sembla que no arribaria a tant: la color sobreix i escampa sensibilitat a cada fragment, a cada detall de la pintura.

Miren-la ara de conjunt. Que ben vista l'aigua com interès central, i els arbres de la vora com un cercle d'interès a son entorn, i les prades, el cel i el fons de les muntanyes com un segon cercle d'interès: una cosa no distreu de l'altra, sinó que l'ajuda, l'explica; l'aigua, per exemple, que té un interès central, reflecteix el cel i els arbres de l'entorn.

La construcció d'aquesta pintura és ben trobada, és inspirada. L'execució és hàbil. La concepció és ferma i clara. La pintura és tota subtils, tota fines endevinacions; però s'aguantant damunt d'una concepció ben

definida: abans de l'endevinació sensitiva dels detalls hi ha hagut una ferma visió de conjunt; a la sensibilitat de la color l'ha precedida la sensibilitat del dibuix.

JOSEP MARIA CAPDEVILA.

L'art de l'aigua

LA FONT DE SANT CRISTOFOL DE MONTALEGRE

L'any 1919, el nostre company «Flama», publicava una «Lletre d'estiu», dirigida a l'artista Benvingut Caballol, conreador de l'estètica aquosa, demanant el concurs des amics de les fonts camperoles per anar-les servint i embellint segons els canons del bon i acurat gust.

La crida de «Flama» trobà ressò, i molt s'ha fet a diferents indrets de la terra per a formosejar els rajolins d'aigua que la Natura ens dona. Entre els que amb entusiasme acolliren l'estímul cal recordar la malaguanyada dama Na Pietat Renom, propietària de la font que hi ha prop de l'ermita montsenyeca de Sant Marçal.

Ara ha tocat el torn a l'encisador paratge de Montalegre, lloc on l'esguard marí es completa per la sensació forta de la muntanya, paisatge rialler que per la seva proximitat amb Barcelona és objecte d'excursions, estiuig i aplecs.

Ha estat encarregat a l'esmentat arquitecte Caballol el projecte d'arranjament de la font, la qual es troba no lluny de la famosa Cartoixa. Està situada en ple permetre del que forma la Colònia-Bosc que es va aixecant.

El distingit artista ha endevinat el marc que el paisatge li ofrenava i ha aprofitat en el seu projecte els elements naturals, a fi, no solament de no desentonar, sinó també de produir un embelliment fresc, refrigerant, sense enfamecs de preciosisme i sumament agradós per la seva simplicitat.

Tindrà, el clos de la font, entrada pel passeig del Turó del Reig i per la carretera de Mollet. Hi haurà escalinates i rampes. Els carruatges també podran entrar-hi.

Damunt el raig de l'aigua i de la taça que la recull, hi haurà, en rajola de València, la imatge de Sant Cristòfol, la qual s'hi posa amb motiu de les excursions automobilistes que s'efectuen a Montalegre.

La decoració anirà completada pels pins i roures.

A l'entrada de la banda de la carretera, s'hi ha col·locat un abeurador per als ocells.

L'embelliment de la Font de Sant Cristòfol, de Montalegre, va a començar tot seguit.

Les exposicions

EL CAMARIN

Pintures d'En Francesc Vayreda

En la sala d'exposicions d'aquest establiment, que s'ha convertit en un dels centres artístics més interessants de Barcelona, el pintor olotí Francesc Vayreda ha exhibit una abundosa col·lecció de notables pintures, que segurament ha estat la més interessant que s'ha exposat la present temporada.

L'article que el nostre amic i col·laborador de LA VEU DE CATALUNYA, En Josep M. Capdevila, dedica a les obres d'aquest pintor ens dispensa d'insistir en l'enumeració de les seves altes qualitats.

Aquesta exposició marca el començament d'una saborosa plenitud. Els paisatges són fins, tendres, de delicada precisió, executats amb una tècnica intel·ligent i sensible. En les figures hi ha encerts notabilíssims de color i de factura. Totes estan concebudes amb una gran guiesa i resoltes amb amable severitat.

Després d'aquesta manifestació, la personalitat d'En Francesc Vayreda s'ha afirmat definitivament, destacant-se com una de les valors més sòlides de la novella generació artística de Catalunya.

SALA PARES

Pintures de Gregori Prats

Aquest jove pintor ha exposat tren-

ta cinc pintures, la majoria de les quals són paisatges.

En totes aquestes obres impressionistes, algunes d'elles pintades amb pinzellada petita i dividida, hi predomina un exaltament líric del color.

En algunes obté brillants efectes i vives harmonies de tons clars i aguts; anota la vibració lluminosa amb fuga juvenil i graciola, interessat en copsar el matís fugitiu de les coses. En molts fragments mostra una sensibilitat més desordenada que aguda, que s'aferriss a la crosta colorida dels objectes sense pendre'n altra cosa que la sensació fugaç.

Aquesta manera no és pas cap sorpresa entre nosaltres, però és interessant trobar-la en un pintor castellà, perquè demostra que entre aquells joves artistes hi ha una reacció, que, malgrat ser una mica tardana, desencarcarà, airejant-la, la pintura dels paisatgistes del centre d'Espanya. En conjunt, l'exposició del senyor Prieto, revela el lloable esforç d'un veritable temperament de pintor.

GALERIES LAYETANES

Laurea Barrau. — Josep M. Tamburini

Aquests dos distingits pintors han exposat a les sales de les Galeries Layetanes unes col·leccions de pintures, en les quals s'observen les peculiaritats característiques del seu art, ben conegut entre nosaltres. Les pintures del senyor Barrau, tenen la lluminositat acostumada i són desitjades de factura. La majoria representen escenes de platja, on les quals l'autor es complau d'anotar efectes de contrallum i ambients assolats, sense que el preceptiu cap trasbalsadora inquietud. Són obres resoltes amb l'aplom i la senzillesa que dona l'ús d'una fórmula definitiva, adoptada de molt temps ençà.

El senyor Tamburini persisteix en les seves tonalitats acostumades i en la seva manera habitual, una mica feixuga. També exposa alguns paisatges i natures mortes, sense que això, que constitueix una mena de novetat en els seus temes, assenyalen notables rectificacions ni en la tècnica ni en la visió.

Noticiari

EXPOSICIÓN D'ART LLATÍ

A l'Escola de Belles Arts de Tolosa sobri el dia 11, restant oberta fins al 30, una Exposició d'Art Llatí, sota el patronat de la ciutat, els comitès franco-espanyol i franco-italià, i organitzada pel Comitè Regional de la Unió Llatina.

Encara que hi predominen les obres d'art franceses, ja que totes les escoles hi concorren, acollides amb un ample eclecticisme, hi ha obres notables de totes les nacionalitats llatines. De Catalunya s'hi destaca notablement en Clari, i de Basconia en Zuloaga.

La inauguració fou presidida pel ministre francès d'Instrucció pública, els parlamentaris i les personalitats de Migdia.

LES EXCAVACIONS A LA SIRIA

Amb la protecció decidida del general Gouraud, comissari francès a la Síria, prossegueixen les excavacions que els arqueòlegs francesos hi començaren amb majors facilitats l'endemà que llurs tropes ocuparen el país.

Al sud de Homs, a Tell-Nebi-Mend, sota la direcció de M. Pézard, han investigat el terrer on hi havia la ciutat hitita de Kadesh, trobant el rastre de les muralles i del canal, que en feia una illa artificial.

Hi han trobat abundant ceràmica ptolemaica, grega i bizantina-musulmana, i, al fons, hi han trobat un conjunt de construccions canaanes i una columna de basalt del Faraó Seti Primer, el qual, 1310 anys abans de J. C. empenygué les llargues guerres de l'Egipte contra l'imperi hitita.

EL PREU D'UNS QUADROS

El príncep rus Yussupoff ha venut a un milionari tanquí els quadros de Rembrandt «Titus» i «Magdalena Van Loo», per 7.500.000 pessetes, les quals seran destinades a ajudar els russos refugiats a Londres.

El mateix príncep, abans de fugir de Rússia, entrà una part de les joies de la Corona, entre elles el famós collar de perles negres, valuat en 20 milions de pessetes. Posteriorment, el secretari tornà a Rússia, arribant a fer-se amic de Lenin, i acompanyant traslladar una part del tresor a Londres.

A L'ASIA MENOR

Aprofitant l'avancament de les tropes gregues, han estat represes amb tranquil·litat les excavacions de Clari, descobrint-se, a l'Acropolis del litoral, un temple, amb altar, entrada monumental, quatre portics coberts, diverses estàtues, una d'elles la votiva del lloc.

EXPOSICIÓN INTERNACIONAL DE LES ARTS DECORATIVES

Francia ha decidit que sa projectada Exposició Internacional de les Arts Decoratives se celebri el 1924, ocupant bona part del lloc on s'emplaça l'Exposició general de 1900, juntament amb l'Exposició Colonial interallada.

UNA OBRA MESTRA DE LA IMPREMTA CATALANA

Dins de pocs dies sortirà una impressió definitiva de l'obra d'En Joan Martorell «Tirant lo Blanc», editada i impresa per la casa Octavi Viader, de Sant Feliu de Guíxols.

En la redacció de les notes que valoraran el text hi han treballat En Givanel, En Rubió i Balaguer i altres erudits catalans.

Tenim els millors auspicis de l'obra, creient que marca un punt important en la història de la impremta catalana, que per la perfecció i importància de sos treballs, constitueix un dels motius d'orgull de la Catalunya rediviva.

LA COL·LECCIÓ GELABERT DE CIUTAT DE MALLORCA

No fa gaire temps fou oferta a l'Ajuntament de Ciutat de Mallorca, per a son Museu, la col·lecció de ceràmica de don Francesc Villalonga. Ara és oferta al sudit Ajuntament la col·lecció Gelabert, on figuren molts quadros notables de la moderna pintura catalana, i diferents objectes de valor arqueològic, especialment mobles de diferents estils i països.

EN HONOR D'EN GALWEY I D'EN COLON

Dedicat als eminents artistes N'Enric Galwey i En Joan Colon, es reuniren dies enters al Restaurant Martin, en fraternal banquet, un bon nombre de comensals, socis del Reial Cercle Artístic de Barcelona, que volgueren oferir-los el dit acte d'admiració i simpatia, per haver obtingut respectivament els importants premis del gran Concurs de Paisatges Catalans, que amb molt d'èxit i ressonància ha portat a terme la dita entitat, organitzat per la seva Junta directiva i la inauguració del qual va tenir lloc recentment al Palau de Belles Arts.

A l'acte, que va revestir inusitada solemnitat, van contribuir a donar-li més realitat el veure's l'assistència de l'actual Junta directiva, amb son president, don Marian Fuster.

ELS MONUMENTS HISTORICS

A França prossegueix la declaració de Monuments Històrics, notant-se una forta afició a classificar-hi les valles cases particulars.

INAUGURACIÓ

A la sala d'exposicions d'El Camarín, s'ha inaugurat una exposició de paisatges del notable pintor En D. Carles.

EL MUSEU DE BARCELONA

Es reüní al Palau de Belles Arts la Comissió d'Art contemporani, de la Junta de Museus, amb l'objecte d'estudiar, juntament amb els arquitectes don Josep Goday, assessor tècnic de la Comissió Municipal de Cultura, i don August Font i Carreras, autor de l'edifici, les obres que convé indispensablement fer per a evitar les goteres que es produeixen, en havent-hi temporals o grans pluges, en aquell Palau, on s'instal·la el Museu de Belles Arts.

Així mateix, la referida Junta de Museus ve consagrant especial atenció a salvar d'identitats perjudicades les instal·lacions i l'edifici del Museu d'Art i Arqueologia.

De Societat

Marxen aviat, en viatge de recreu a Balears, Sud d'Espanya i Nord d'Àfrica els senyors de Pasqual de Fontcuberta i sa mare la senyora de Puig-Mir.

La senyora de Calzado (Dolors de Dalmases i de Plandolit) ha donat a

llum un formosíssim nen, al qual han estat imposats els noms de Manuel Maria Josep i Ramon. Han estat padrins de baptisme els seus avis don Josep de Dalmases i de Valls i donya Mercè Barret de Calzado.

Ahí a la tarda es van inaugurar els tes de moda dels diòus al Ritz.

Ha estat destinat al regiment de Vergara el jove Felip de Camps i de Casanova, fill dels marquesos de Camps.

De Limpías ha tornat Pilar de Oliva i de Suelves, acompanyada de sa mare la senyora vídua d'Oliva.

Està molt millorat de sa malaltia don Carles de Fontcuberta i de Peramón.

La muller del nostre amic l'Alfons Maseras, Na Dolors Balta, ha posat al món una nena, a la qual ha estat imposat el nom de Margarida, apadrinant-la el seu avi doctor Joan Miquel Balta i la seva tia Isabel Balta i Botta.

Han tornat de llur viatge per les principals capitals d'Europa, el comte de Caldes de Montbuy, comte de Sert, Josep Maria Cuadras, Antoni Romeu i Lluís Oriola-Cortada.

Sortí cap a Madrid el comte de Maceda.

FIVE

Sumament lluit resultà el banquet celebrat amb ocasió de la boda de don Damià Boix Muset amb la bellíssima senyoreta Na Dolors Barrasetas Vert, al Majestíc Hotel Anglaterra.

Ahí dijous, dia 1, va celebrar-se solemnement a la Basílica de la Mercè el casament d'Anna Batalla Serret, filla de l'ex-conseller d'aquest municipi don Eduard, amb el jove propietari don Jaume Fornós.

Foren padrins de la núvia don Antoni Martínez Domingo, batlle d'aquesta ciutat, i don Nicolau Juncosa, ex-diputat de la Mancomunitat. I per part del nuvi l'advocat don Adelf Cros i don Antoni Bonastre, propietari.

Fou una formosa glosa de l'acte que se celebrava el nostre amic Mossèn Joan Baixeras, íntim de la família de la núvia.

El convit de noces va celebrar-se a l'hotel Ritz amb intimitat i animació.

Fundació Eusebi Patxot i Llagustera

PREMIS MUSICALS

Concurs II. — Any 1920

VEREDICTE

I. Premi de 1.000 pessetes a la millor «Sonata» per a piano. — No s'adjudica.

II. Premi de 1.000 pessetes, a la millor Col·lecció de quatre poemes per a quartet vocal a «solo» amb acompanyament de piano.

S'adjudica al núm. 5: «Quatre petits poemes». Lema: «Intimitat».

III. Premi de 750 pessetes (extraordinari, sobrant del Concurs anterior), a les tres millors gloses de cançons o ballets populars catalans per a cobla d'onze instruments.

S'adjudica en tres parts iguals, de 250 pessetes cada una, a les gloses següents: núm. 13, «Les danses de Vilanova», lema: «De la Costa de Ponent»; núm. 7, «Els estudiants de Tolosa», lema: «Triptic»; núm. 11, «Ballet de Déu», lema: «Canem i ball».

Els autors de les obres premiades en aquest Concurs trametan tan aviat com puguin còpia dels eis primers compassos, acompanyant llurs noms i residència.

Els autors premiats seran degudament convocats a recollir els premis en una data compresa dintre dels tres mesos següents a la publicació del present veredict. Els compositors que, en circumstàncies normals i havent estat convocats per tres vegades no es presentin a recollir els premis dintre els tres mesos assenyalats, s'entendrà que renuncien a llurs drets.

Les obres no premiades es retornaran a llurs autors durant els tres mesos següents a la publicació del veredict, mitjançant la presentació del lema i els sis primers compassos. Les que no es retirin durant el dit termini, l'Orfeó Català es desentén del compromís de guardar-les.

En publicar-se alguna de les composicions premiades, serà obligatori es-

tampar, en el lloc més escaient, que l'obra ha estat premiada en el Segon Concurs Eusebi Patxot i Llagustera, any 1920.

En Rafael Patxot i Jubert es reserva el dret de publicar aquelles composicions premiades que bé li sembli, retinent del producte de llur venda les despeses de publicació i deixant a benefici dels autors els rendiments successius.

L'Orfeó Català es reserva el dret de fer executar, sempre que vulgui, les composicions premiades, els manuscrits de les quals passaran a formar part del seu Arxiu Bibliotecari i en cap cas podran sortir-ne. Si l'autor d'alguna de les obres premiades en desitja còpia, l'Orfeó Català, la farà treure, essent la despesa a càrrec de l'autor.

La propietat de les obres premiades queda a favor de llurs autors.

Lluís Millet, Juli Garreta, Domènec Fornós.

Barcelona, primer de desembre de 1921. — Joaquim Cabot, president de l'Orfeó Català; Pasqual Boda, secretari de l'Orfeó Català.

Concurs III. — Any 1921

N'Eusebi Patxot i Llagustera, pianista empordanès, natural de Sant Feliu de Guíxols, morí en aquella ciutat el 12 de juny de 1893, a l'edat de 47 anys.

I el seu fill, En Rafael Patxot i Jubert, volent honorar piadosament i escaient la memòria del seu difunt pare, instituí una fundació amb l'objecte de repartir premis a obres musicals, mitjançant concursos, que venen convocant-se el dia primer de desembre de cada any.

L'Orfeó Català de Barcelona, havent-se associat als desigs d'En Rafael Patxot i Jubert i en compliment de l'honorífica comanda d'administrar la Fundació susdita, endreça als compositors catalans el present

CARTELL

I. Premi de 1.000 pessetes al millor poema coral a veus soles, sobre text català.

II. Premi de 1.000 pessetes al millor recull de sis poemes per a violí i piano.

III. Premi de 1.000 pessetes (extraordinari per no haver-se adjudicat en el Concurs anterior), a la millor «Sonata» per a piano.

Els compositors que concorrin al present Concurs han d'ésser fills de terres de llengua catalana (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etc.), o han de tenir, almenys, «deu anys» de residència en alguna de les contrades on es parla la llengua nostra. L'Orfeó Català podrà exigir dels autors premiats la documentació necessària per a justificar aquesta condició.

Les composicions no hauran d'ésser escrites de mà dels mateixos autors, sinó de copista, procurant-hi la major claredat.

En publicar-se alguna de les composicions premiades, serà obligatori estampar, en el lloc més escaient, que l'obra ha estat premiada en els Concursos Eusebi Patxot i Llagustera, havent de precisar, així mateix, l'any corresponent.

En Rafael Patxot i Jubert es reserva el dret de publicar aquelles composicions premiades que bé li sembli, retinent del producte de llur venda les despeses de publicació i deixant a benefici dels autors els rendiments successius.

L'Orfeó Català es reserva el dret de fer executar, sempre que vulgui, les composicions premiades, els manuscrits de les quals passaran a formar part del seu Arxiu Bibliotecari i en cap cas podran sortir-ne. Si l'autor d'alguna de les obres premiades en desitja còpia, l'Orfeó Català la farà treure, essent la despesa a càrrec de l'autor.

La propietat de les obres premiades queda a favor de llurs autors.

Es potestatiu del jurat el deixar d'adjudicar els premis, en tot o en part, per raó del magre valer de les obres presentades.

Les composicions, que hauran d'ésser rigorosament inèdites, es trametan a l'Orfeó Català (carrer Alt de Sant Pere, 13), a nom de Joan Salvat, secretari de la Fundació Eusebi Patxot i Llagustera, i cada una portarà un lema.

Termini d'admissió: Fins per tot el dia 15 d'agost de 1922.

El veredict del jurat es farà públic el dia primer de desembre de 1922.

Per a conèixer els autors premiats quan es publiqui el veredict del jurat, aquest demanarà el trametiment d'uns quants compassos de la composició premiada, acompanyats del nom i residència del guanyador del premi. Els autors premiats seran degudament convocats a recollir els premis en una data compresa dintre els tres mesos següents a la publicació del veredict. Els compositors que, en cir-

cumstàncies normals i havent estat convocats per tres vegades no es presentin a recollir els premis dintre els tres mesos assenyalats, s'entendrà que renuncien a llurs drets.

Les obres no premiades es retornaran a llurs autors durant els tres mesos següents a la publicació del veredict, mitjançant la presentació del lema i els sis primers compassos. Les que no es retirin durant el dit termini, l'Orfeó Català es desentén del compromís de guardar-les.

Formen el jurat els mestres següents: Joan Nanén (designat per l'Orfeó Català); Lluís Millet (designat per En Rafael Patxot i Jubert); Joan Lamole de Grignon (designat pel Conservatori del Liceu).

Barcelona, primer de desembre de 1921. — Joaquim Cabot, president de l'Orfeó Català; Pasqual Boda, secretari de l'Orfeó Català.

La Universitat

En la sessió celebrada per la Comissió Executiva de la Universitat, el dimecres, es tractaren, entre altres, els següents assumptes:

El senyor rector de la Universitat de Roma, amb motiu de la visita feta pel professor Fano a aquesta Universitat i de la conferència que donà a la Facultat de Medicina, ha telegrafiat al senyor rector de la Universitat agraint els honors fets al dit professor i fent vot per a la intensificació de l'intercanvi científic entre ambdues Universitats.

S'aprova el projecte que es presentarà demà al Claustre ordinari referent a la distribució dels crèdits per a serveis universitaris, entre les distintes facultats.

Es nomena una Ponència constituïda pels senyors don Josep López Capdepón, per la Facultat de Farmàcia; don Eduard Fontserè, per la de Ciències; don August Pi i Suñer, per la de Medicina; don Tomás Carreras i Artau, per la de Filosofia i Lletres; i don Francesc Gómez del Campillo, per la de Dret, per a la distribució de les quantitats lliurades per la Superioritat a aquesta Universitat, per al present curs.

Es donà lectura de la Reial ordre convocant a una Assembla Universitària a Madrid per al dia 3 de gener pròxim, acordant que es reunixin les Juntes de Facultat, i amb posterioritat el Claustre ordinari, per a formular les propostes sobre les qüestions enumerades en l'expressada R. O., i designant els representants de les Facultats que han d'assistir a la dita Assembla.

Per R. O. ha estat concedida la substitució, per impossibilitat física, al mestre de Boix Tregó Noguera (Lleida), a don Eduard Coratada Mercader.

Ha estat concedida l'excedència a donya Maria Carbó, mestressa de Castellar de Noya; a donya Modesta Onate Sales, mestressa d'Alpens; i a don Ramon Pérez Vilar, mestre de Mura.

El Rector ha convocat el claustre ordinari per a avui, divendres, a les sis de la tarda.

Ha estat desestimada la sol·licitud de donya Adela Sellés, mestressa d'Altafulla, demanant el trasllat per dret de consorci fora de concurs a Sant Jaume dels Domenys, per comptar aquest poble amb un cens inferior a 500 habitants.

El cap de Secció de Tarragona ha oficial al rector sobre la denúncia tramessa pel rector sobre el fet que les escoles de Vilanova de Prades haguessin estat proveïdes per mestres interins que passen a propietaris, en compte de ser-ho pels opositors en expectació de destinació.

Manifesta el cap de secció que el cens de Vilanova de Prades ara, en 1910, de 447 habitants de dret, i en 1920, de 395, i no pertocant opció no passant de 500 habitants.

El rector ha tramès al cap d'Administració una instància de l'Ajuntament de Bagà demanant que es nomeni un mestre interí per trobar-se a files el propietari.

El director general s'ha dirigit al governador de Lleida preguntant-li que ordemi a l'Ajuntament de Linyola que faci les reparacions necessàries a l'escola de noies que la inspecció ha fet clausurar.

Una comissió de la Congregació Mariana ha visitat el rector per a invitació a la festa de la coronació de la imatge de Maria Immaculada als Jesuïtes, que tindrà lloc el diumenge pròxim.

AUTORIZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONSECRA-

NOTICIES DE L'ESTRANGER

LA TORNADA

M. Briand torna a França després d'haver pres part en la Conferència de Washington. Ha aconseguit brillants èxits oratoris. Però no ha pogut aconseguir cap resultat polític. M. Briand torna de buit.

Als Estats Units, els discursos de M. Briand han fet una excel·lent impressió. Els polítics i els periodistes nord-americans, en llur gran majoria, mostren per França un assenyat afecte, segurament sincer. Però no s'ha passat d'aquí. L'esperança en un pacte de garantia s'ha esvaït. Veïe tot seguit M. Briand que no era possible obtenir-lo. I renuncià al plantejament concret d'aquesta qüestió. La República nord-americana no vol aliances, ni res que s'hi assembli. «Qualsevol que sigui el desenllaç de la Conferència de Washington — escriu M. Philippe Millet a «L'Europe Nouvelle» — no cal pas que França basi els seus càlculs d'esdevenidor sobre l'aliança americana.»

No solament M. Briand torna de buit a Europa, sinó que la seva anada a Amèrica ha suscitat nous incidents. Uns greuges imaginaris de M. Briand envers Itàlia han provocat en diverses ciutats italianes violentes manifestacions antifranceses. Per bé que la inexistència dels suposats greuges hagi quedat palesada, les protestes periodístiques i les manifestacions populars a Itàlia han augmentat la tivantor de les relacions entre els dos pobles.

Durant l'estada de M. Briand a Washington s'han accentuat així mateix les divergències entre París i Londres. Hi ha també un incident franco-anglès, que és completament imaginari. Els italians, mal informats, havien acusat M. Briand d'haver pronunciat paraules ofensives per a l'exèrcit italià. Els anglesos l'acusen d'haver pronunciat paraules despectives sobre la flota britànica. Havent dit un periodista nord-americà al cap del Govern francès que certs membres de la delegació anglesa preguntaven per què volia França els submarins, M. Briand es posà a riure i digué: «Posem que els vol per a explorar la flora submarina, mentre que els cuirassats britànics estan únicament destinats a la pesca de la sardina, i no en parlem més.»

Això és una «boutade» de bon humor. Però sembla que els anglesos s'ho han pres molt malament.

A. ROVIRA I VIRGILI

Landru condemnat a mort

Versalles, 1. — Ultra d'assassinat, Landru ha estat declarat culpable de falsificació i robatori. — Havas.

París, 1. — El jurat ha signat el recurs de gràcia a favor de Landru. — Havas.

Les negociacions d'Irlanda

Londres, 1. — El Govern britànic ha celebrat una llarga entrevista amb els representants sinn-feiners, i els ha presentat noves proposicions, que es creu que podran ésser acceptades per sinn-feiners i ulsterians. — Havas.

Les sancions a Alemanya

Londres, 1. — L'Agència Reuter declara que pot assegurar de font autoritzada que no ha estat sotmesa a la Conferència d'Ambedadors cap proposició d'al·licament de les sancions imposades a Alemanya, ni que davant d'això hagi estat presa cap decisió. — Havas.

Incidents a la frontera indo-afgana

Londres, 1. — Comuniquen de Delhi que nombrosos grups de uaziris i afgans han penetrat a la frontera de l'Índia, resultant morts 27 homes pertanyents a les columnes de cipals. Demés, han estat fets presoners d'altres 29 homes.

El Govern de l'Índia ha dirigit una enèrgica protesta a l'emir de l'Afganistan. — Havas.

França i les finances alemanyes

París, 1. — «Le Matin» es mostra tot astorat per la possibilitat que es concedeixi a Alemanya una moratòria de tres anys per al sanejament de la seva hisenda, quan bastarien sols vuit dies perquè el Reichstag aprovés els impostos nous i perquè els grans industrials alemanys repatriessin telegràficament els considerables fons que trameteren a l'estranger.

Existeix — afegeix — un Comitè de garanties encarregat d'inspeccionar les finances alemanyes. El Govern francès no esperarà la proposició britànica per afirmar la seva tesi i les seves intencions.

Per altra part, França ha donat bastant de proves del seu esperit conciliatori, podent assegurar-se que en aquest moment creurà necessari re-

meiar la crisi del marc i fer extensiva aquesta reforma a tota l'Europa central. França està disposada a entrar en tota negociació que tendeixi a ajustar el problema de les reparacions amb l'economia mundial, però no amb demores sense compensacions, ni tampoc amb combinacions comercials bancàries en les quals es fes cas omís dels seus interessos.

El Govern francès trobarà en data pròxima ocasió per a explicar-se completament sobre aquest assumpte davant dels aliats i davant tot el món. — Havas.

El Senat francès

París, 1. — El Senat francès ha adoptat sense discussió. Primer: Un projecte de llei ratificant el decret de 3 de febrer de 1920, pel qual quedaren modificats els coeficients de majorització dels drets duaners que afecten els altres productes refractaris inclosos en la tarifa duanera en l'apartat 322, els velluts i peluixos de cotó, curats i altres, de 26 quilos, almenya, i les escombretes per a dinamos, de carbó artificial, siguin de coure o no. Segon: Un projecte de llei ratificant el decret de 23 de desembre 1919, que rebaixava des de 85 a 45 per 100 el tipus de drets d'entrada per automòbils d'un pes mínim de 2.500 quilos i peces de recanvi dels esmentats cotxes. — Havas.

París, 1. — La comissió senatorial de Negocis estrangers s'ha reunit aquesta tarda sota la presidència de M. Poincaré, acordant-se que el senyor Briand sigui escoltat, tan aviat com torni a París, en els seus informes relatius a la marxa de les negociacions amb Anglaterra, canvi d'impressions entre els aliats i relacions amb els representants indígenes. — Havas.

Discurs de Valera

Londres, 1. — En el discurs pronunciat ahir a Kilnashona (Irlanda) pel senyor De Valera, termina aquest amb les següents paraules: «Nosaltres defensem determinats principis i cap poder del món ens els pot fer modificar. Havem anat tan lluny com podem en el camí de la pau.» — Havas.

Armes per a l'exèrcit alemany

Berlin, 1. — Se sap de bona font que la Comissió interaliada ha descobert fa poc en una fàbrica de Spandau un fusell semblant al fusell de caça, el qual és d'una longitud natural, però que permet d'adaptar-s'hi perfecta-

ment el carregador del fusell alemany d'infanteria i posseeix les mateixes condicions balístiques del fusell de guerra mercès a la ratlla interior de l'ànima. La Comissió no ha pogut establir quina quantitat d'aquestes armes n'ha estat fabricada. — Havas.

Anglaterra nega que pensi intervenir a Portugal

Londres, 1. — El «Times» publica un comunicat de la Legació de Portugal desmentint categòricament que s'hagi pensat en la intervenció de l'estranger, rebutjant les notícies que fan suposar que la situació d'aquella República pogués justificar semblant mesura. — Havas.

Rumors de crisi a Portugal

Lisboa, 1. — Circulen insistentment rumors relatius a una pròxima i molt possible crisi ministerial. — Havas.

La Conferència del desarmament

Washington, 1. — La Comissió plenària de la Conferència del desarmament ha ajornat la seva reunió fins demà, divendres, dia 2. — Havas.

Washington, 1. — La Comissió de la Conferència del desarmament que entén en les qüestions del Pacífic i de l'Extrem Orient ha escoltat aquest matí la lectura de l'informe redactat pel delegat japonès senyor Hanôhoro sobre el manteniment de les guàrdies del ferrocarril de cap a cap de la via fèrria de la Manxúria occidental de Changtung.

El delegat japonès expressà que aquest manteniment és necessari actualment a causa de les incursions que realitzen les bandes de bandolers que infesten aquelles comarques i de la presència de les guarnicions estrangeres al Nord de Xina, la necessitat del qual manteniment ha estat també reconeguda pel Govern xinès.

Afegeí que si els altres països interessats no s'hi oposen, el Japó està disposat, d'acord amb els mateixos, a retirar la seva guarnició així que ho permetin les circumstàncies. — Havas.

Washington, 1. (Oficial.) — El president de la Comissió que entén en els assumptes de l'Extrem Orient ha declarat que els senyors Hughes i Balfour oferiren els seus bons ofícis als representants de Xina i Japó per a l'arranjament de les qüestions relatives a Changtung i a Kiaocheou. Aquest oferiment ha estat acceptat i en sa conseqüència s'entaularan les oportunes negociacions, celebrant-se avui la primera reunió. — Havas.

La reina d'Anglaterra no ha encarregat res a Berlín.

Londres, 1. — L'Agència Reuter diu saber de procedència autoritzada que la informació segons la qual la Reina d'Anglaterra havia encarregat alguns vestits a un gran modist de Berlín, és completament inexacta.

Ni la Reina ni la princesa Maria han tingut en cap època cap relació amb la dita casa. — Havas.

Reformes legislatives a Hongria

Budapest, 1. — El primer ministre, comte Bothlen, s'ha adherit al desig dels petits propietaris que demanaven que el dret de sufragi electoral femení sia limitat.

El comte Bothlen ha acceptat també la supressió de la censura abans que sia presentada la nova llei de premsa. — Havas.

Xina i Japó

Washington, 1. — Les delegacions japonesa i xinesa han acceptat la mitjaneria de Balfour i Hughes per a l'arranjament de les qüestions de Xantung i Kiaocheu. — Havas.

Les vendes d'empreses a Itàlia

Roma, 1. — «La Epoca» reproduïx el text del decret segons els termes del qual cap empresa comercial, industrial o financiera adquirida per subdits italians, podrà ser cedida a estrangers sense el consentiment del ministre del Tresor o del de Comerç, preveient-se, en cas d'infracció, la confiscació dels béns. — Havas.

Futur discurs de Briand

París, 1. — El «Petit Parisien» diu que és cert que el president del Consell de ministres M. Briand farà declaracions al Parlament sobre la seva missió a Washington, el dimarts vinent. — Havas.

Les gestions de Rathenau

Londres, 1. — S'assegura que l'ex-ministre alemany de la Reconstrucció, senyor Rathenau, ha presentat al Govern britànic un projecte relatiu a la situació financiera i als pagaments en espècie destinats a França, Anglaterra, Bèlgica i Itàlia.

Sembla que els alemanys sol·liciten un emprèstit i que, cas de ser-lo refusat, se'ls concedeixi una moratòria, en defecte del qual els pagaments que ha de realitzar Alemanya el 15 de gener la posarien en una greu situació financiera.

El Govern anglès tractarà aquesta qüestió al primer Consell de ministres, assegurant-se que insistirà perquè Alemanya compleixi el seu compromís el dia 15 i, si això fos molt difícil, Anglaterra proposaria les moratòries.

París, 1. — Comuniquen de Londres al «Petit Journal» que el senyor Rathenau ha declarat que considera necessari que es concedeixi a Alemanya una moratòria de cinc anys.

Es creu que el Govern anglès s'oposarà a que el termini de les moratòries sigui superior a tres anys. — Havas.

El règim dels carrils xinesos

Washington, 1. — El delegat xinès senyor Eze ha sol·licitat que sigui aprovada la proposició de Xina, segons la qual cada una de les potències s'obligaria a no mantenir, sense el consentiment del Govern xinès, tropes per a la custòdia dels ferrocarrils i policia especial a les fàbriques d'electricitat. — Havas.

Explosió a Keltorbach

Magúncia, 1. — Mentre es procedia, en una fàbrica de Keltorbach, a la destrucció de material antic de guerra, s'ha produït una explosió que a causat la mort d'un obrer i n'ha ferit cinc més. — Havas.

Foch als Estats Units

Seattle (Estats Units). — El mariscal Foch passà revista a les tropes americanes que combateren al front francès. Després marxà a la Universitat de Washington on prengué possessió amb tota solennitat del títol de Doctor «honoris causa», essent aclamadíssim pel nombros públic que assistí a l'acte. — Havas.

La Fira de Posen

Varsòvia, 1. — El «Diari Oficial» anuncia que la fira de Posen s'inaugurarà el dia 19 de març vinent i que durarà fins el dia 27 del mateix mes. — Havas.

La propietat literària a Bulgària

Sofia, 1. — El «Diari Oficial» publica una llei votada pel Parlament búlgar que assegura els drets de propietat literària, no tan sols dels autors búlgars, sinó també dels estrangers. — Havas.

Anglaterra i el pagament de les indemnitzacions alemanyes

Londres, 1. — Probablement demà, es reunirà el Consell de ministres per a tractar de solucionar la qüestió de saber si cal insistir que el pagament de les indemnitzacions alemanyes es faci en data del venciment, o si el Govern anglès ha de proposar als altres aliats la concessió d'una moratòria.

L'ex-ministre senyor Rathenau perllongarà la seva estada a Londres fins el proper dissabte. — Havas.

París, 1. — Interrogat pel redactor de l'«Intransigent», el senyor Bradbury, delegat britànic en la comissió de Reparacions, ha desmentit formalment ésser l'autor de la proposició per a concedir a Alemanya una moratòria.

Alemanya manifestà el seu desig de deanar un termini per al pagament, però la comissió de Reparacions no en té notícia oficial.

Cas que el demanés, crec — digué

el senyor Bradbury — que seria desastrosos concedir un termini, no sols per a l'Entente, sinó per a tot el món. — Havas.

Declaracions de Stinnes

París, 1. — «Le Petit Parisien» publica un despatx del seu corresponent a Berlín afirmant que el senyor Huc Stinnes declarà en el seu recent viatge a Londres, que la industria alemanya pot assumir prop del Reich les garanties exigides, si se li concedeix a Alemanya una moratòria. — Havas.

L'encariment de la vida a Àustria

Viena, 1. — L'enorme i continu augment de la carència de la vida, ha ocasionat greus disturbis.

Els obrers de moltes fàbriques abandonaren el treball, organitzant una manifestació monstre, a la qual s'uniren milers de persones de totes les classes socials, dirigint-se al Parlament, davant el qual demanaren l'adopció immediata de mesures que remedin la situació actual.

Després passaren al Ring, on saquejaren alguns cafès dels més importants i algunes botigues.

Una comissió de manifestants fou rebuda pel canceller i pel ministre de Finances. — Havas.

Pea la captura d'un pres evadit

Hamburg, 1. — Ha estat augmentada fins la quantitat de vint mil marcs la prima promesa a la persona que delinqüi o faciliti els mitjans per a aconseguir la detenció del lloctinent de navili alemany Bondt, que es va escapar de la presó que estava reclòs. — Havas.

El Congrés del partit populista

Stuttgart, 1. — El senyor Stressemann, parlant al Congrés del partit populista, ha advocat per la comunicació d'interessos econòmics que portaria a digué — als altres països a depositar llur actitud contra Alemanya.

L'almirall von Scheer, parlant al mateix Congrés, censurà a Alemanya, per seguir creient que els altres pobles són els responsables de la guerra. — Havas.

Les relacions econòmiques italo-espanyoles

Roma, 1. — El senador Baccelli ha anunciat una interpellació al ministre de Comerç sobre la necessitat d'estipular aviat un nou tractat de comerç amb Espanya o almenys un «modus vivendi». — Havas.

Beatty cap a Anglaterra

Nova York, 1. — L'almirall britànic Beatty embarcà ahir cap a Anglaterra. — Havas.

La composició del Senat belga

París, 1. — Telegrafen de Brussel·les a l'«Echo de Paris» que el Senat belga està constituït en la forma següent: 73 catòlics, 28 liberals i 52 socialistes. — Havas.

ENCICLOPEDIA CATALANA

Filosofia crítica

per R. TURRÓ

Religat en tela 4 Ptas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Divendres, 2 de desembre de 1921

L'«A B C» del separatisme

PODRÍEM dir que les abeceroles del separatisme rauen en això: en negar que un idioma o un dialecte peninsulars siguin espanyols.

Segons l'A B C de Madrid, mai podrà demostrar que és espanyol un diari que estigui escrit en català. La qual tesi equival a dir que el català no és espanyol. I com que la llengua catalana és l'ànima de la nostra terra, l'afirmació de l'A B C porta directament a la conseqüència que Catalunya no és espanyola, que els catalans no són espanyols.

Aquesta conseqüència podrà plaure als sectors catalans que, ultra creure, com creiem nosaltres, que Catalunya és una nació, creïssin que aquesta nació catalana no és germana de les altres nacionalitats ibèriques, ni és compatible amb elles.

A qui no hauria de plaure la conseqüència esmentada — i, per tant, les temeràries excomunions de l'A B C — és a tots aquells espanyols que crenen que totes les realitats i totes les valors ibèriques són respectables i que Espanya, o serà un sectarisme eixore, o ha d'ésser el natural verger de totes aquelles produccions. Ni tampoc no hauria de plaure a aquella altra casta d'espanyols que consideren un crim de lesa-pàtria la prujia secessionista d'alguns catalanistes radicals. Perquè el separatisme és l'escissió de germans, la divisió arbitrària d'una unitat natural, i si s'admetés que la llengua catalana, és a dir, que Catalunya, no és espanyola, es negaria l'existència d'una unitat espanyola comprensiva de la nacionalitat catalana, i aleshores aquella prujia secessionista no podria ésser censurada per cap espanyol de bona fe, ni seria pròpiament separatista.

Val a dir que la tesa de l'A B C peca de singularment inoportuna en aquests moments que veus autoritzades de la milícia espanyola, reflectint l'opinió d'una gran part del país, parlen de l'abandó del Marroc. D'admetre's aquella tesi, sobriarien una pila de coses i sobriarien les enquerimades anticatalanes de l'A B C, sobriaria el parlar d'autonomia i sobriaria la col·laboració d'En Cambó i d'altres nacionalistes catalans en la tasca, en aquests moments heroica, de la governació de l'Estat espanyol.

Si és això el que es volia dir, si tot el patriotisme de l'A B C es reduís, al capdavant, a la seva dèria de fer caure En Cambó del ministeri, valdria més que, en lloc d'enfilar-se tan amunt i d'emetre tesis tan inconvenients per a Espanya, com és ara la de que la llengua catalana no és espanyola, manifestés de pla que no pot ésser bon espanyol el ministre que en la confecció d'un aranzel, per exemple, no s'inspiri fidelment en la cara que vagi posant aquell mateix diari.

Govern civil

DETENCIÓ A AMPOSTA

La guàrdia civil d'Amputa comunica la detenció de Joan Casanovas Bertran, de 29 anys, per haver causat a l'antivertades algunes ferides greus a Josep Ribes Argues, de 28 anys, l'un i l'altre veïns de la partida de la Caba (Tortosa).

ELS AUTOMOBILS QUE CORREN MASSA

Una comissió de lligadors d'automobils ha estat al Govern civil a demanar algunes aclaracions respecte de l'ordre donada de multar amb 300 pessetes els autos que vagin amb excés de velocitat.

UN DRAMA A MANLEU

La guàrdia civil de Manlleu dona compte que a Torelló, a la casa de dispendes de Pau Ginebra, dormien en una mateixa habitació Joan Cateura, de 32 anys, de Sant Feliu de Guixols, i Daniel Maronda, de 35, de Barcelona, els quals treballaven a les obres de construcció de la fàbrica del «Pelut».

Cap a mitja nit, el Daniel es va llevar i va obrir una maleda del Cateura per a robar-li 1.000 pessetes que hi tenia. El Cateura es va despertar i va tractar d'impedir el robatori.

Aleshores, i després d'una lluita, el Daniel va donar un cop de ganivet al Cateura causant-li una ferida greu de dotze centímetres d'extensió al coll, interessant la tràquea.

Comença l'agressió, el Daniel va fugir amb les 1.000 pessetes.

De Monistrol comuniquen que prop d'aquell poble ha estat trobat el ca-

daver d'un home desconegut, d'uns 60 anys, modestament vestit.

Es creu que passant per la vora de la carretera, va reliscar i va caure d'una alçada de deu metres, morint de resultes del cop.

ELS SECRETARIS DE LES JUNTES DEL CENS

El governador civil, a fi de complimentar una ordre de la Direcció General d'Administració, avisa als alcaldes d'aquesta província que han de comunicar al Govern civil, en el termini de cinc dies la quantitat amb que gratifiquen als secretaris de les Juntres del Cens pels treballs que per tal concepte facin en les respectives localitats.

L'incompliment d'aquest servei, requerit per la superioritat, serà severament corregit.

DE SANITAT

En compliment del que disposa la R. O. de 28 de juliol i la de 5 de setembre últims, relatives a la implantació d'una Brigada Sanitària en aquesta província, el governador convoca als alcaldes de tots els Municipis perquè vinguin el dia 5 de desembre, a les dotze, a les oficines d'aquest Govern civil, a l'objecte de portar a terme el prescript per la dita R. O. de 28 de juliol.

Els alcaldes poden delegar llur representació en un altre del mateix partit judicial. Els acords que s'adoptin a l'Assemblea seran obligatoris per a tots els Municipis, hagin o no acudit personalment o per representant.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

AL DIA La campanya del Marroc

França

Amb el profund coneixement que de la política internacional i de la vida de tots els pobles d'Europa té En Rovira i Virgili, li ha estat fàcil, amb un cop d'ull sobre un dels més importants diaris francesos, copsar un fet de veritat i transcendental importància: l'isolament de França, i tractant magistralment en l'article quotidià que dedica a la política estrangera en LA VEU DE CATALUNYA.

En Rovira i Virgili (que, com Homer, juga amb tots els pobles coneguts i alguns que a penes es coneixen), ha encès un llum que ha aclarit, probablement, una visió nebulosa que de l'estat de França hom tenia. Si: tothom en té la sensació de que França, a força de voler defensar-se en l'esdevenidor, compromet la seva situació europea i que és causa de greus trastorns polítics, i sobre tot econòmics, que afligeixen la humanitat.

Jo he llegit, no sé on, en Bismarck potser, que els homes poden traspasar a llur gust la política interior dels pobles, però que la internacional obedi a corrents que poden deturar-se un moment, però que en definitiva triomfen i dirigeixen el món per on elles volen. Els grans homes de la Història, que ha semblat que dominaven aquests corrents, no han estat, potser, sinó uns servidors d'ells, instruments de l'evolució fatal de la humanitat.

França, escarmentada, desconfiada, temerosa que pugui repetir-se en l'esdevenidor el fet d'una coalició gairebé universal contra el seu enemic, ha volgut dirigir els pobles centrals d'Europa pels camins que a ella li convenen, cap a l'anul·lació i la ruïna, i això que és un contra-sentit i un crim europeu, la porta a debatre's contra un fantasma que els altres pobles no temen com ella, seguint una política que a tots perjudica. Un dia, en fer-se la pau, valgui dir-ho. Terrible ha estat la guerra, però em fa por que la pau tingui conseqüències funestes tal com es fa i dirigint-la França. Així ha estat. El tractat de Versalles i les addicions que s'hi han fet, en nombre de glòria la República Francesa, obrien un abisme als seus peus.

Mentre Bèlgica, Alemanya, Anglaterra, i altres pobles, treballen, França pensa massa amb els seus herois, amb sa victòria, merescuda pels grans sacrificis i pel gran valor d'aquell poble heroic. Ja en temps de la guerra, França pensava massa en el present, mentre els altres pobles tenien lleure encara de pensar en l'esdevenidor, preparant-lo. França ha estat la més gran víctima de la guerra i Déu vulgui que no ho sigui també de la pau.

Als Estats Units els passa quelcom del de França, encara que en un altre sentit. Entraren a la guerra, no per mobils d'humanitarisme i de germanor, sinó per assegurar els préstecs immensos que feren als aliats i els grans descoberts que aquests tenien contra d'ells. I ara, són els Estats Units, econòmicament víctimes de la crisi mundial per ells forçada: són rics a vessar en diners i crèdits, però van empobrint llur treball, van isolant-se del món, que no pot comercial amb ells, com un pobre captaire no pot comprar a les botigues del carrer de Fernando o del de Fontanella.

Shan desconegut lleis fatals d'equilibri mundial econòmic, s'ha volgut fer del món, no el que a tots convé que sigui, sinó el que convé als vencedors; s'ha volgut destruir sense pensar la construcció d'allò que havia de substituir les coses destruïdes, i les conseqüències es paguen i les paga, sobretot, França, a favor de la qual vol ordenar-se la marxa del món.

I així esdevenen contraris de tots els pobles als interessos de França, i així la gran nació es veu isolada i qui sap si aviat es veurà combatuda. Cal que rectifiqui un xic la conducta seva; cal que cerqui amistats fermes en lloc de cants èpics al seu valor i a la seva constància; cal que fi en el treball propi, més que en el treball dels altres, i no vulgui viure empobrint els altres: Que el món, avui, és un sol mercat i fins i tot una sola caixa.

Que, tal com va, de les quatre fronteres que té França, només en una d'elles trobarà amics, i encara per pròpia conveniència.

POL

IMPERMEABLES PER ALS SOLDATS

Tot donant pot elegir el cos al qual vol que es remetin els impermeameables als soldats, començant pels sortits de Barcelona i continuant fins a completar si és possible a tots els de Catalunya.

Les últimes adherides són: Companyia General de Tabacs de Filipines, don Manuel Malagarriga, Companyia Transatlàntica, don Josep Arquer Vives, Banc Hispano Colonial i altres.

Tot donant té dret a elegir el cos a que vol es remetin els impermeables i fins elegir el nom del soldat que preferixin, donant aquesta facilitat perquè les famílies puguin subscriure per als seus.

EL NADAL DEL SOLDAT

L'Associació General de Ramaders del Regne, atenent nobles iniciatives de diversos socis i desitjant alleugerir en el possible la vida de forçoses privacions que porta a l'Àfrica el soldat espanyol, ha acordat obrir una subscripció entre els ramaders, amb el fi d'obsequiar durant les properes Pasques de Nadal a les classes i individus de tropa que presten servei a l'Àfrica, entre els quals hi ha molts fills i parents de llauradors i ramaders.

L'obsequi, que encara no està assenyalat, el farà l'Associació, directament, per la qual cosa es nomenarà una comissió encarregada d'ofertir-lo.

Els associats de la regió catalana que desitgin contribuir amb la quota que s'ha establert, de cinc pessetes, podran fer-ho directament a la secretaria de la Junta Regional de Ramaders de Catalunya, Portaferrissa, 21, principal, o bé remetre-ho per gir postal a nom del tresorer de la mateixa.

L'Agrupament Escolar de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, amb la cooperació

de l'Ateneu d'Alumnes Interns de l'Hospital de la Santa Creu, ha organitzat una subscripció, els beneficis de la qual seran destinats als sanitaris de la quarta Comandància, que estan actualment al Marroc, ja que la majoria d'ells són socis de les entitats esmentades.

La comissió organitzadora de la mateixa, ha exposat el seu fi a les primeres autoritats universitàries, com també a les de la Facultat de Medicina, i tant les unes com les altres, ultra de felicitar-la per tan lloable iniciativa, han promès contribuir-hi.

Els que principalment estan cridats a intervenir en aquesta subscripció, són els metges, apotecaris i estudiants de Medicina i Farmàcia, però la Comissió agrairia moltíssim, que hi intervinguessin també tots els particulars que comparteixin aquest lloable i altruista fi.

La quantitat recaptada en la subscripció, serà destinada, en part, a la compra d'objectes propis del titol que encapçala la mateixa, i la part restant serà invertida a proveir a cada sanitari, de cartes i targetes postals del Govern, altres individuals, desinfectants de l'aigua, aspirina, quinina, elements d'higiene general i bucal, tonics, estimulants, etc., etc. La Comissió organitzadora agrairia molt a les cases que fabriquen a venen els dits objectes, que contribuïssin amb els esmentats obsequis a la subscripció.

Qualsevol donatiu que per tal fi es vulgui fer, ja en metllic o en objectes, ha d'arribar a la secretaria de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, Portaferrissa, 6, principal, de sis a vuit, durant tots els dies feiners, o bé en el domicili del secretari de l'Agrupament Escolar, de la dita Acadèmia, senyor Manuel Negre Balet, Bruch, 27, segon, de dues a quatre de la tarda, on els serà remès el corresponent rebut.

Generalitat

PARLA EL PRESIDENT

Ahí el matí, en acabar la reunió del Consell Permanent, el senyor Puig i Cadafalch va parlar breus moments amb els periodistes.

Va dir el President que després de les negociacions necessàries, el Consell havia acordat un contracte de tresoreria amb la Caixa de Pensions, contracte que hi havia establert abans amb el Banc de Tarrassa, i que és un element indispensable per a una organització com la Mancomunitat.

D'altra extrem s'ha parlat també, referent a la Caixa de Pensions, degut a un generós oferiment d'aquesta. Com és sabut, la Caixa té locals a diverses poblacions de Catalunya i els cedex gratuïtament a la Mancomunitat per a establir-hi les Biblioteques populars.

No cal dir que això facilitarà la creació d'algunes.

L'oferta ha passat a la Comissió corresponent per al seu estudi.

Els consellers han parlat també dels treballs de la Secció filològica de l'Institut, referents a la publicació del diccionari Aguiló, i al general de la llengua catalana, acordant pensionar a don Carles Riba i Bracons perquè vagi a estudiar Filologia romànica a l'estranger, tal com ho havien fet els senyors Barnils, mossèn Griera i Montoliu.

El senyor Riba farà un curs, el d'hivern, a la Universitat de Múnic, sota la direcció del professor Charles Vossler, i un altre a l'estiu, a la Universitat de Bonn, sota la direcció de Lubke Meller.

També ha dit el senyor Puig i Cadafalch que els consellers havien escoltat la descripció que ha fet de l'estat de les carreteres de París i Londres el senyor Turell, el qual ha tornat d'un viatge d'estudi a aquelles poblacions. I a propòsit d'això va dir el President:

—Això de tenir les carreteres en l'estat esplèndid que les tenen a aquells països és un problema de diners. Posar les de la Mancomunitat en aquell estat representaria emprar tot el pressupost nostre.

Amb tot — ha afegit — el viatge del senyor Turell no ha pas resultat inútil, car dels seus estudis hi ha quelcom que podrà ésser aplicat a les nostres carreteres, amb el qual milloraran força.

Per últim ha dit el President que el Laboratori d'assaigs de material de

construcció que fins ara ha funcionat a càrrec de l'Ajuntament i la Mancomunitat, serà en el successiu regit exclusivament per aquesta darrera i que serà inscrit a l'Institut de Mecànica i Electricitat, la qual cosa correspon a l'esperit d'amor organitzant el Laboratori Comercial complet.

COMISSIÓ PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció d'Hisenda:

Informe al governador en el recurs dedut per don Fermí N. Roure, contra l'arbitri sobre conservació i neteja de la clauverguera, que li reclama l'Ajuntament d'aquesta ciutat.

Idem id. sobre el recurs dedut per la Societat Anònima «La Informació Mundial», contra una resolució de l'Alcalde d'aquesta ciutat, relativa al canvi d'annexi en el domicili d'aquella.

Decret de tràmit en el recurs d'agravis interposat per don Salvador Delisau Rocafort i altres veïns, d'Artes, contra el repartiment per atencions sanitàries d'aquella població per a 1918.

EL PRESIDENT

El president en rebre els periodistes es va limitar a saludar-los manifestant-los que no tenia cap notícia d'interès per a comunicar-los.

LA TASCA DEL CONSELL

Ahí es va reunir el Consell Permanent de la Mancomunitat. De la tasca realitzada se'n facilitarà a la premsa una nota oficiosa com és costum.

EL VINENT CONSELL

Les reunions del Consell Permanent corresponents a la vinent setmana, degut a ésser dia festiu el dijous, tindran lloc el divendres tarda i dissabte al matí.

LES VISITES AL PRESIDENT

Amb tot i no haver-hi el dimecres de la setmana entrant l'acostumada reunió del Consell, el senyor Puig i Cadafalch assistirà al seu despatx a l'hora de costum per a rebre les visites.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre uns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma.

La política colonial de Portugal

Ve't aquí un afer — la política colonial de Portugal — que sembla que no lliga amb la situació política interior de la veïna república. Aquesta darrera política ja tinguérem ocasió d'explicar-la i de fer notar el seu gran d'incoherència, d'inseguretat i de confusió, i bé. Si hi ha al món una cosa contrària, és la política colonial portuguesa, relativament a la política interior del país.

Seguem que comença que Portugal és la tercera nació colonial del món, després d'Anglaterra i de França, ve la República portuguesa. Té colònies a tot arreu del món, a tots els continents, a totes les latituds. Sembla que l'extensió de les colònies portugueses representa aproximadament l'extensió d'Europa. Això dona idea de la potència colonial portuguesa, encara que si s'hi ajunta el predomini intel·lectual de Portugal sobre el Brasil.

Portugal, en tota cosa pel mer de pendre estat polític o parlamentari, es disgrega i difumina fins a la més aguda matutació, hi ha, però, un factor de coordinació constant, una qüestió persistentment nacional, capacitada en tot moment per ligar totes les voluntats i tots els partits: aquest factor són les colònies. Sembla que la raça afeguda davant les qüestions interiors, en un idealisme tumefacte, vicis i alambicat, es redreça sobtadament i viç, en dir el nom de Moçambic o d'Angola. I els polítics, sistemàticament separats per les interpretacions que un radicalisme república abstracte i teòric comporta, tenen en la política colonial una magnífica manera de demostrar que són polítics, que no perden el sentit realista i contundent, el gust de les coses i de les exigències de les coses, que una política anticlerical, per exemple, travessada de múltiples i incalculables propensions a la desunió i al desordre, podria fer suposar amb fonament.

Els més fins portuguesos que vaig tractar a Lisboa usaven sempre les mateixes paraules per definir la política colonial del seu país. Deien: l'Estat líquida amb defecte les nostres colònies, però els portuguesos líquidem amb superàvit les nostres afers colonials. I reportaven un mot agut de Bernardino Machado, el famós polític:

— En realitat — deia el professor — Portugal no té colònies; el que hi ha són una pila de bells països, situats a diferents continents, que tenen un

«rendez-vous» a Europa. Aquest «rendez-vous» és Portugal.

Aquests mots són tota una política, anarada del més dens i fi realisme, i ells són una resposta perfectament satisfactòria a la pregunta que ens hem formulat tant vegades, per tal d'explicar-nos les raons de la potència colonial portuguesa, del «miracle colonial portuguès», diem.

Les conseqüències d'això no ens han de sorprendre, per la seva força lògica. Que Portugal tingui a Angola, de governador, al seu més gran prestigi militar, el general Norton de Matos, el cap de l'exèrcit portuguès a les trinxeres de França, i que Brito Camacho, un dels líders de més culsura i de més sentit polític, antic primer ministre d'un gabinet liberal, sigui a l'Àfrica, davant d'una altra colònia, són fets fatals, la mateixa substància de la política que serveix a la república amb el seu món colonial. I això mateix explica la curiositat de la joventut per les terres reculades, la densitat del coneixement i de la cordialitat de l'opinió portuguesa per les colònies, la facilitat que als afers colonials troben en el món oficial i burocràtic.

Ens parlava a Lisboa, un diputat, del president de la República, i ens deia per significar tot el prestigi enorme d'Antoni d'Almeida:

— És un gran valor portuguès: ha passat la joventut a les colònies.

Deu coincidir, doncs, el veritable realisme colonial amb la política colonial portuguesa de sempre. Perquè ja hi ha una tradició. Amb això hi tot, Espanya no sembla haver tingut el seu imperi colonial sinó per empobrir-se de manera deploable. La tradició colonial espanyola — tradició que avui té al Marroc un present que fa rodar el cap — és d'empobrirment sistemàtic de la metròpoli. I allò que ha ensorrat a Espanya és la mateixa vida de Portugal. La consideració d'aquestes dues polítiques contradictòries és una meditació política plena de tristesa, tant més quan la pèrdua de les colònies espanyoles i l'empobrirment d'Espanya no és conseqüència d'una ètica.

La política colonial portuguesa és, doncs, el factor més important de coordinació interna del país, i el que dona to i importància internacional a Portugal. No hi ha pas gaires polítiques que rendeixin tant com aquesta.

Josep PLA

tan impregnada tota ella del més viu i més fort valor humà.

S'ha dit de «L'anell del Nibelung» que és un imens tribut a la natura, dramàticament expressat, i és certament així. Wagner, d'una manera ben pròpia i original, d'una manera noble, franca, honrada i clara, formula i concreta en aquesta obra les eternes immutables lleis morals de l'home i condemna l'egoisme enganyador, el domini de les falses aristocràcies i el constant rebatiment de la humanitat al fòll i cec desig del poder i de la riquesa material.

La música expressa en tots moments i en cada pas del seu desenvolupament, de la manera la més justa i penetrant, la magna idea poètica del drama. Tots els anhels, totes les lluites, totes les emocions, totes els desigs, totes les passions dels personatges, troben en la música la seva forma plàstica que crea la vida a l'entorn d'elles.

«L'anell del Nibelung» és una concepció fatalment optimista que combat, de falsó ben conscient i decidida, el pessimisme de l'egoisme i proclama, harmònicament la inesgotable bondat de la Natura.

«L'or del Rin», que serveix de pròleg a l'obra, és d'una valor escènica extraordinària.

Wagner fa revivir amb nova vida i plenes de significació les velles llegendes germàniques i fa sorgir amb la facilitat i la joia creadores del poeta i del músic tot un nou món d'idees i d'emocions generoses davant del nostre esperit. Tots els motlles de l'òpera tradicional són trencats. La música és un riu que corre ara abundant i llurament. Les paraules amb les seves onomatopeies i les seves alteracions són ja una mena de música inicial plena de color i plena de força expressiva.

Musicalment potser no assoleix «L'or del Rin» l'altíssima importància d'altres obres de Wagner, però teatralment i adhoc ideològicament creiem nosaltres que és aquest «pròleg» una de les obres més belles i més espontàniament sentides del gran compositor alemany.

Des del preludi instrumental amb què comença l'obra, que sembla descriure l'estat inicial de repòs del món en els seus orígens, del qual sorgeixen a poc a poc els moviments de la vida, i sembla voler condensar també en ell tot el drama de Wotan, fins al final, amb l'entrada solennel dels déus al Walhall, per damunt de l'arc irisat, mentre les paraules despectives de Logue i el plany de les filles del Rin, que plenen la pèrdua de llur tresor, la música es desplega amb una infinita i màgica riquesa de temes que es transformen i s'enlacen i corren per l'orquestra denant sempre una significació precisa a la frase musical sense perjudicar en el més mínim la força emotiva de cadascuna ni la més pura i sostinguda inspiració de l'obra en general.

Tota l'acció d'aquest «pròleg» es desenvolupa seguida, sense interrupció, en quatre quadros. El furt de l'or dins el Rin; el tracte amb els gegants i la tristor dels déus per la pèrdua de Freia, que és la joventut; Nibelheim en les entranyes de la terra, i el tresor dels Nibelungs i el rescat de Freia i l'ascensió radiosa dels déus vers el Walhall.

La divisió en actes com una òpera a l'ús corrent, tal com aquí se'n dona, perjudica evidentment la unitat de l'obra. Val la pena, en ocasions com aquesta, de respectar íntegrament la idea i la forma de l'autor passant per damunt de tota rutina i de tota convenció. És d'aquesta manera com s'educaria al públic i com aquest començaria a comprendre l'obra i a sentir tot el respecte que ella mereix. Al públic, per alt i poderós que sigui, ha de fer-se'l més flexible i més conscient d'allò que un nom com el de Wagner significa i val davant d'ell.

L'obra fou concertada i dirigida pel mestre Otto Klemperer, la conegut i aplaudit pel nostre públic. En general fou ben portada i conduïda però l'orquestra ens aparegué sovint desequilibrada i poc clara, dominant, d'una manera exagerada i efectista en excés, el metall damunt la corda.

Sobresortiren extraordinàriament, pel seu art exquisit i ple del sentit wagnerià i per la vida que saberen donar als personatges que representaven, els senyors Wiedemann («Alberich»), Plaschke («Wotan»), Tancher («Logue»), Kuhn («Mime»), Manowarda («Foguer») i Lettermann («Fasolt»), demostrant ésser uns veritables artistes profunds coneixedors de l'obra magna de Wagner i uns fidels interpretadors de la mateixa. Secundaren magníficament, sostenint amb molta justesa llurs papers, menys importants, les senyores

L'actualitat social

Una agressió

UN MORT I DOS FERITS

Ahí, estava treballant en una fusteria del carrer de Sans, 293 (Plaça de Víctor Balaguer), coneguda per cal «Perico», diversos obrers.

A tres quarts de sis, es van presentar a la porta tres individus desconeguts, els quals preguntaren per l'encarregat. Es presentà Eduard Calduch Rubió, de 30 anys, habitant al passatge de Prunera, 6, i els desconeguts li tiraren uns quants trets de pistola, ferit-lo.

També feriren un altre obrer, Jaume Mestre, de 50 anys, habitant al carrer de les Hortes, 9, baixos, que treballava en la dita fusteria.

Sentint els trets, va sortir de la fusteria de Pere Sans, situada al carrer de Sans, 224, l'obrer fuster Joan Codorniu, de 31 anys, habitant Roger, 281, segon, que és del Sometent. Els agressors, que fugien, degueren creure que el Codorniu els perseguia, i també dispararen contra ell, ferint-lo. Després van desaparèixer.

Els ferits van ser recollits per uns veïns i portats al dispensari d'Hospitafrancs.

El Mestre morí al cap de poca estona. Tenia una ferida a l'esquena, que sens dubte interessava el cor.

Joan Codorniu, té una ferida al pit, amb sortida per l'esquena, de pronòstic greu.

Eduard Calduch, presentava vuit ferides, tres a la regió precordial, tres a l'esquerra, una a la regió ilíaca, i una que travessava la cuixa esquerra, de pronòstic gravíssim.

El Calduch fou portat a l'Hospital Clínic, on a darrera hora s'havia agreujat.

El Codorniu va ésser traslladat a casa seva.

Entre el veïnat es deia que aquests dos darrers pertanyen al Sindicat Unic, si bé les famílies respectives ho negaven.

El Calduch estava a la mateixa fusteria d'ençà que era aprenent.

UN ATEMPTAT MES

Cap a les vuit tocadetes d'ahir vespre es van sentir alguns trets a la via fèrria de Tarragona, prop del mercat de l'Hort Nou de Sans.

Hi van acudir uns municipals i alguns veïns de les pagues cases que hi ha en aquell indret i van trobar un home estès a terra sota el pont de la via. Va ser reconegut aviat com un minyó que habitava a poca distància, al carrer de Badal, 145, primer, primera, i es deia Joaquim Molus, de 26 anys, solter, rajoler.

Grimm («Fricka»), Wolf («Freia») i Lucí («Erida»), i també els senyors Antonoff («Donner») i Gallofré («Froh»).

La presentació escènica força deficient. El difícil problema escènic de les obres de Wagner en el fons no és altre que un problema de llum. Totes les mutacions, totes les atrevides visions wagnerianes no es poden resoldre altrament que amb un estudi aprofundit del joc de la llum en l'escena. Repetim-ho, no és qüestió solament de pintura ni de telons que corren ni de practicable; és, principalment, qüestió de llum. Adolf Apia demostrà això palpablement fa ja alguns anys en el seu interessant llibre «Die musik und die Inszenierung», però tota renovació és difícil i lenta dins les rutines i conveniències teatrals. Fins que la «mise en scène» deixi d'ésser esclava de la pintura, i tot un nou sistema d'illuminació més complet, més perfecte i més lògic esdevingui la veritable paleta mòbil i variable del decorador, no serà possible presentar d'una manera decorosa i fidel la major part de les obres de Wagner.

J. LL

Dels afores

Sant Martí

Homenatge a N'Agustí Escolà

El nostre bon amic, l'infadigable president de la Comissió de Propietat i Millores del districte X senyor Agustí Escolà, fou objecte, el diumenge pas-

Era ja mort i tenia algunes ferides al cap, que apareixia destroçat.

Al cap de poc es va presentar la mare del minyó, desenrotllant-se l'escena que pot imaginar el lector.

La pobra dona va explicar que s'havia presentat a casa seva cinc individus, als quals no conegué, i instaren el seu fill que baixés amb ells al carrer perquè tenien de parlar-li de quelcom interessant.

El Molus accedí i sortí amb els visitants. Al cap de poc, des del pis, la mare va sentir trets i, amb el presentiment d'una desgràcia, va sortir precipitadament, acompanyada d'una veïna, dirigint-se al pont de la via, on trobà el seu fill mort.

El Molus feia 15 dies que havia sortit de la presó, on havia estat tan cat vuit mesos com a pres governatiu per la qüestió sindicalista.

Segons referències, havia treballat a la fàbrica de rajoles refractàries de Cucuruy, a la Bordeta, on, amb ocasió d'una vega, es va significar de tal manera que va ser despatxat amb 40 mes.

Ell, i un germà seu que es diu Isidre, estan anotats en les llistes de la policia com a sindicalistes d'acció.

Sembla que els que en realitat van pujar al pis, van ser tres. Altres dos s'esperaven a la porta del carrer.

El pare del Molus fa dies que és al llit, malalt, i ahir estava gravíssim. Com es pot suposar, se li va amagar tot el que havia passat.

DETENCIÓ PER UN ATEMPTAT

La policia ha detingut a Vicens Solsona Arce, de 23 anys, per sospites que sigui un dels autors de l'atemptat comès el dimarts contra Pere Salvat, president del Sindicat Lliure del ram de l'aigua de Sans.

ENTERRAMENT

Ahí, a les deu del matí, s'efectuà l'enterrament dels dos obrers netejaves de la Companyia de tramvies, que resultaren morts amb motiu de la discussió promoguda entre ells i uns veïns el diumenge passat.

Amb motiu del dit enterrament els obrers de la línia d'Horta, d'acord amb la Direcció dels tramvies, van suspendre el servei durant una hora.

REMESA D'UNA CREU DE BENEFICÈNCIA

El dimarts, a les sis de la tarda, tindrà lloc, al despatx del rector de la Universitat, la remesa de la creu de Beneficència concedida a l'alumne de l'Institut Manuel de Montoya, el qual arrencà la metxa d'una bomba col·locada a la Plaça de la Universitat.

Les insígnies han estat pagades per subscripció popular, iniciada per «El Noticiero Universal».

sat, d'un solemne homenatge que tingué lloc al magnífic teatre del Foment Martinenc, amb assistència d'un nombrosíssim públic, entre el qual s'hi veien representacions de totes les classes socials.

Obert l'acte pel president de l'entitat senyor Antoni Angl, féu ús de la paraula el redactor del periòdic local «La Veu de Sant Martí». En Josep Maria Carreras, i atenent a la part artística, que tenia gran relleu en la festa, féu referència a l'obra d'En Clavé i a la seva significació, atraient-se els aplaudiments de l'auditori. Seguidament En Miquel Guinart en nom de la Secció Choral del «Foment» adreçà un discurs encomiàstic al senyor Escolà, fent-li ofrena de l'homenatge i rementant-li un títol de president honorari que el junta general extraordinària s'acordà concedir-li. En aixecar-se després el senyor Escolà, una manifestació extraordinària de simpatia va produir-se apaivagada, la qual féu a l'homenatjat un discurs de remerciament.

Finalment, el senyor Angl tractà de la gestió meritíssima que el senyor Escolà ve realitzant tant en el si de la junta directiva del Foment com al front de la Comissió de Propietat i Millores i exposà com per la seva constància i la seva abnegació el senyor Escolà havia assolit per a Sant Martí importants millores i s'havia creat una forta popularitat.

Completaren la festa unes peces corals cantades amb molt encert per la Secció Choral del Foment, que feia la seva presentació en públic i mostrà el conjunt magnífic aconseguit, sota l'experta batuta del mestre N'Emili Gaya; una altra part de concert, pel prestigiós cor «La Violeta» de Clavé, i una representació teatral pel quadre d'aficionats de la entitat.

Les campanyes contra En Cambó

L'«agregació» de Terrassa

Quan, amb motiu de l'agregació de Sarrià a Barcelona, fou iniciada una d'aquestes campanyes pintoresques contra En Cambó, notarem que alguns diaris madrilenys ni sabien tan sols on era situat aquell poble. Deien, com a exemple, que per venir de Madrid a Barcelona, en tren, calia passar per l'estació de Sarrià.

Ara llegim una altra cosa, més pintoresca encara. Un diari d'Oviedo publica una crònica de Madrid, que comença així:

«El asunto de Tarrasa parece que va a dar juego. En la Presidencia no cesan de recibirse telegramas de protesta por la anexión de aquel Municipio al de Barcelona, y en el Parlamento ya se ha hablado de ello y se anuncian nuevas interpelaciones.

Nosotros, la verdad, lo sentimos por don Francisco, porque sabemos que le hace poca gracia que le hablen de esa cuestión. Nombrarle Tarrasa es como si se mentara la saga en casa del ahorcado. Aunque procura disimular, no puede reprimir un gesto agrio, tal que si se le pisara un callo.»

I segueix gairebé una columna de prosa castellana — que no passarà, certament, a les antologies — parlant de la gran indignació existent a Terrassa per la seva agregació a Barcelona.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUAIS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Gran Teatre del Liceu

«L'anell del Nibelung»

I. - L'or del Rin

Han començat en el nostre primer col·lisió les representacions de la grandiosa tetralogia de Richard Wagner, «L'anell del Nibelung», que ja fa alguns anys no s'havia donat completa en aquesta ciutat.

La «Tetralogia» és com el punt central de l'obra admirable de Wagner. Ella és la realització de totes les seves idees estètiques i filosòfiques a propòsit del teatre i les arts del ritme que una importància tan evident tenen en tota civilització.

Wagner — cal no oblidar-ho — fou no solament un músic formidable; fou també un pensador profund, un poeta, un apòstol, un revolucionari. Malgrat la forta popularitat del seu nom, aquest gran home de teatre resta per molts encara força incompres.

Contribueix força a això el fet de no poder-se donar la seva obra dins un ambient propici d'atenció i recolliment, davant d'una públic preparat i ben disposat, capaç de pensar i de sentir i allunyat de tota influència trivial o mundana i amb elements en absolut identificats amb el pensament wagnerià.

En mig de les sorolloses ovacions a un «divo», que enlluerna i trasbalsa el nostre gros públic, «L'or del Rin», l'admirable pròleg de la Tetralogia wagneriana, diem ha passat gairebé desaparegut.

Es clar que dins el teatre es féu la selecció. Hi acudiren els que podien i havien d'acudir-hi, canviant-se totalment el públic, però els barcelonins, en general, no han tingut encara la sensació del gran esdeveniment que representa sempre l'audició integral d'aquesta obra formidable.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

La situació política

Madrid, 2, 12'30 matinalada.
L'enriment de l'atmosfera política de què es parla al final de l'anterior setmana parlamentària, s'ha densificat avui a tal extrem, que sense concretar-se la causa, perquè són moltes, s'ha arribat a parlar de possibles esdeveniments polítics.

Projecte de recompenses, comunicacions de les Juntetes Informatives, «modus vivendi» amb França, rescat dels presoners, política aranzelària; de tot això s'ha parlat, per a crear un ambient de malestar i de confusió, als passadissos de la Cambra.

Per què no s'ha posat a discussió, la tarda d'avui, el projecte de recompenses al Congrés?

A ningú han convençut els arguments o evasives del ministre de la Guerra, en dir que el debat, al Senat, l'havia retingut més temps del degut.

Des de primeres hores de la tarda, els caps liberals han fet ostensible el seu pensament que després del discurs pronunciat pel senyor Prieto, argumentant exclusivament sobre els propis expedients de concessió de les recompenses, no era possible que el Parlament s'avingués, sense una demostració de protesta, a que continués discutint-se un projecte que ha estat presentat amb una manifestació manca d'oportunitat.

El senyor Alvarez (don Melquíades), ha comunicat a llurs amics que si de part dels altres caps liberals no es trobava una fórmula amb el Govern perquè s'ajornés la discussió d'aquest projecte, ell estava disposat a presentar una proposició incidental, a defensar-la i a obligar a què recalcés una votació per a delimitar els camps.

S'ha cridat al marquès d'Alhucemas, que estava al Senat, i assabentat dels propòsits del senyor Alvarez, han començat les entrevistes entre els caps de les diverses branques liberals.

En el mateix saló de sessions han conferenciat extensament, en un escó, el marquès d'Alhucemas i el comte de Romanones, i després, als passadissos, ho han fet tots dos personatges, amb els senyors Alba i Gasset.

El resultat d'aquestes entrevistes l'ha conegut el senyor Maura per mitjà del comte de Morat de Calatrava. Als periodistes no s'els ha amagat la importància d'aquests conciliabuls, i encara que el comte de Romanones ha tingut cura d'absentar-se del Congrés sense ésser vist, els senyors Alba i Gasset, hàbilment interrogats, han escorregut la cortina sobre el que s'havia tractat.

Ha estat un canvi d'impressions — deia el senyor Alba — sobre tots els problemes latents d'actualitat parlamentària. Per la meya part, els juro que jo no presentaré cap més proposició incidental; una i prou. Ara bé: és possible que com a conseqüència d'aquest ambient enrutit a què al·ludeixen, sorgeixi una altra proposició incidental. Jo els he de dir que després d'escoltar el Sr. Clerva contestant al senyor Prieto, valdre creure sincerament que cap dels ministres coneixia cap dels expedients de recompenses.

De manera que pot considerar-se a extra-nurs aquest projecte — ha objectat el senyor Gasset.

Quan els caps liberals assenyalaven tan concretament les causes de la major política, el senyor Clerva davant un grup dels seus amics, deia, amb el seu característic to d'orgull: «Però hi ha algú que suposí que no es discutiria el projecte de recompenses? Demà, malgrat tot, continuaré la seva discussió, passi el que passi.

Com es veu, altra vegada es produeix una topada entre el Govern i els caps liberals. L'atenció torna a fixar-se, com és natural, i els maigres no negaven aquesta nit que el senyor Maura estava molt preocupat, potser pensant en el telecòndol de l'Observatori amb què ha de mirar-se en sortir el sol del horitzó d'una frase que promouia dies enters en una situació política anàloga a la d'avui i agreujada per la reincidència.

Se sap que el senyor Clerva manté aquesta nit el criteri seu, i fins d'here la intimitat ha assegurat que no s'afindrà a cap de les debilitats

del President del Consell, si el senyor Maura se sentís indecís en tractar la situació.

SOBRE EL PROJECTE

«La Correspondencia Militar» publica en el seu editorial uns interessants comentaris al projecte de recompenses, dels quals treiem aquest paràgraf substancial:

«Ni nosaltres, ni cap d'aquells l'opinió dels quals recollim, ha pretès tancar neclament els pas a la concessió de recompenses. No; això que consti. Creiem que serà precís recompensar i adhoc modificar les lleis vigents perquè les recompenses siguin dignes del mèrit contrari: però tot això al seu temps, i no quan la gràcia atorgada a l'individu i al valor militar, pugui aparèixer arrancada en hores de sorda protesta i indignació del país, entre les llàgrimes d'armador i els bramals de justa desesperació d'un poble que ha vist impensadament enfonsar-se en el breu curs d'unes hores les tradicions de la Història i les energies de la raça.»

L'ORDENACIO BANCARIA

En la discussió del projecte d'ordenació bancària, que avui ha tingut interès extraordinari amb els discursos dels senyors Rahola i Pedregal, fins ara no semblen iniciar-se fins més o menys obstruccionistes. Però el senyor Cambó pensa que aquesta discussió es tracta de tramitar-la en forma que no és compatible amb els apremis del temps (el projecte del Banc haurà d'estar aprovat abans del 31 de desembre), i sembla que ha fet alguna exploració per a, com vulgarment es diu, saber a què atendre's.

Alguns elements liberals han insistit que l'aprovació del projecte del Banc, per tenir data fixa, no trobaria dificultats; no així la segona part, o sigui la referent a la banca privada.

Els elements al·ludits no són els de més importància de l'oposició liberal, ni és fàcil que arrosseguin les altres minories governamentals.

FRANÇA I ESPANYA

No són molt satisfactòries les notícies que es tenen sobre les negociacions que es vénen seguint entre els Gabinetes de Madrid i de París per a la confecció d'un «modus vivendi» entre Espanya i França.

El govern francès insisteix en les pretensions respecte a la rebuixa de més d'un centenar de partides de l'aranzel i el coeficient per la moneda depreciada. Demés, demana que es rebuixi a les societats anònimes franceses que treballen a Espanya sense prestar-se a un règim de reciprocitat amb les espanyoles que operen a la veïna república.

I a dies que estava convingut que vingués a Madrid un delegat del Govern francès per a tractar amb els ministres d'Estat i d'Hisenda, però el viatge s'ha suspès, i des deleshores les negociacions han començat el període de dificultats.

Es desparar, i així ho creu el Govern, que en els nou dies que encara manquen perquè termini la vigència del modus vivendi denunciat, s'arribarà a un acord que eviti la ruptura comercial.

EL COMERÇ AMB NORUEGA

Aquesta nit s'ha signat pel ministre d'Estat i el ministre plenipotenciari de Noruega en aquesta Cort, un canvi de notes, en virtut de les quals s'estableix un arranjament provisional entre ambdós països, que començarà a regir immediatament i acabarà el dia 31 de març.

Conforme a aquest arranjament provisional, el Govern espanyol aplicarà a les mercaderies noruegues, amb un augment del 25 per cent, respecte de cada article, els drets de la segona columna de l'Aranzel espanyol vigent o que regeixi, amb les modificacions establertes per la R. O. de 3 de juny de 1921, mentre la R. O. estigui en vigor.

El Govern noruec, per la seva part, es compromet a aplicar a les mercaderies espanyoles els drets mínims de l'aranzel noruec vigent en qualsevol temps, i demés a proveir a la importació i autoritzar la venda i el consum, en els límits fixats per la legislació noruega, de les quantitats de begudes espirituoses i vins espanyols d'una valor alcohòlica superior al 14 per cent, que requereixen les necessitats del país, garantint un mínim d'importació de les esmentades begu-

des d'origen i procedència espanyola per 150.000 litres fins al 31 de març de 1922.

L'esmentat contingent de begudes, en les quals està inclòs el vi de Màlaga, no podrà ésser reexportat de Noruega amb fins comercials, i ha estat fixat, sense perjudici de l'arranjament definitiu, tenint en compte les restriccions que la importació de les esmentades begudes ha sofert durant els darrers mesos, a conseqüència del tracte diferencial al qual havem estat sotmesos, reservant-se el Govern espanyol, per la seva part, plena llibertat per a insistir en les seves demandes anteriors en les negociacions relatives a l'acord definitiu.

LA JUNTA D'INFANTERIA

L'«Heraldo» diu que en la reunió que diàriament celebra la Junta d'Infanteria, ha vingut tractant-se durant una setmana de tot el relatiu als assumptes que despertaven aquesta atenció pública.

Un d'aquests, és, en primer terme, la responsabilitat de la campanya, la situació dels presoners i la dels malalts.

Respecte a les responsabilitats, creu la Junta que es trameti el seu esclarament a poc a poc.

Són molt nombroses les peces que ja tenen les diligències instruídes pel conseller togat, general Pizarro, i de tots els treballs que està terminant el secretari senyor Martínez de la Vega. Ara s'està en la tasca de treure testimoni que serveixi de cap al sumari que s'ha d'instruir.

Aquest procés es refereix a persones que guardien posicions i les abandonaren, o que havent rebut certes ordres no les van complir amb l'atenció deguda.

Cap d'ells, segons els informes, té empen superior al de coronel.

També han tractat dels presoners, i la Junta es mostra partidària d'una ràpida acció dels mitjans i procediments que el Govern cregui adequats perquè cessi aquesta situació.

La sanitat de l'exèrcit i particular del soldat, és un altre dels d'afars temes de les Juntetes Informatives.

Opinen les Juntetes que a Espanya no s'ha agut d'esperar per culpa d'nostres industrials ni aturar-se davant la manca del necessari.

A qualsevol preu s'haurien d'haver adquirit els mitjans necessaris per a prevenir les malalties del soldat, i per a guarir les contretes.

Tots aquests judicis han estat concretats en un document tramès per les Juntetes al ministre i al sots-secretari de la Guerra.

Alguns d'afars diuen que l'acte de la remesa d'aquest document predominarà la cordialitat.

També diu l'«Heraldo», que els coronels de la Comissió Informativa d'aquesta arma, han acordat exposar al ministre de la Guerra la satisfacció amb que l'exèrcit veuria l'ajornament, per a un altre moment més oportú, la discussió del projecte de recompenses.

Això i el saber que es pensava presentar una proposició incidental en el mateix sentit, firmada per una alta personalitat parlamentària, han decidit al Govern a no presentar avui a discussió l'esmentat projecte.

La notícia de l'ajornament, que es diu que es prolongarà fins la setmana que ve, ha produït gran sensació al Congrés, suposant-se que donat el caràcter del senyor Clerva, no s'afindrà a l'ajornament.

PROTESTA A MELILLA

Amb referència a notícies d'origen particular s'ha assegurat avui que a Melilla s'havien desenvolupat ahir successos lamentables a l'interior de la plaça, amb motiu d'una manifestació pública, provocada per les nombroses famílies dels presoners que resideixen en aquella plaça.

Sembla que la protesta va adquirir greus caràcters i que s'apedregaren i cremaren algunes tendes.

S'afegíex que les forces de la guarnició aconseguiren calmar als manifestants pel moment.

Els ànims segueixen molt excitats. La protesta anava dirigida contra el Govern i les autoritats de la plaça, per la seva passivitat sobre el rescat dels presoners espanyols que estan en poder dels rifenys.

L'AERONAUTICA NAVAL

El ministre de Marina ha llegit aquesta tarda, al Senat, el projecte de llei d'aeronautica naval.

LES CASES BARATES

Demà acudirà al Palau la Mesa del Senat, per a sotmetre a la sanció del Rei, la llei de cases barates.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

La nota oficial d'aquesta nit, diu així:

«En el dia d'avui, les columnes del general Sanjurjo, Berenguer i Cabanellas, sortiren de Tauriat, Hamed, Segangan i Zeluan, i avançaren sobre el mont Marcha, el qual fou ocupat per la columna del general Sanjurjo, a dos quarts d'onze del matí, sense que el nombre enemic que es va veure, oposés gran resistència: degut segurament al càstig que va sofrir ahir, prova del qual és la troballa de 32 cadàvers moros amb armament.

El general Cabanellas, en replegar-se cap a Zeluan, va recollir quatre cadàvers més i tres presoners d'un grup que l'hostilitzava.

En diverses posicions s'han presentat famílies moros fent remesa d'armaments.

En el territori de Tetuan i Larraix, sense novetat.

Regna fort temporal d'aigua i vent.

D'ALHUCEMAS

Alhucemas. — A les set de la tarda de l'passat dihurs arribà a aquesta rada, procedent de Melilla, el caca-torpediners «Villamil», salpant dues hores després de la seva arribada, amb el comboi per als presoners de Annual, amb direcció a la platja de Sidi-Driz.

Un dels moros que vingueren a aquestes illes, embarcat en el «Villamil», per a conduir, de Sidi-Driz a Annual, el comboi de queviures, era el conegutissim moro Paco, autor de l'agressió i robatori del velar «Antonio Torres», amb l'assassinat del patró Josep Martínez i del segrestament dels seus tripulants, als quals tingué més de quatre mesos en poder seu, sense que fins a l'hora present s'albirés l'hora del seu rescat.

Com de costum, tampoc a aquest moro se l'ha molestat el més mínim.

El dimencres havia sortit un altre comboi, destinat als presoners d'Axdir, amb una important quantitat de pa.

La correspondència no l'admetieren els moros en l'esmentat comboi.

Quan el caca-torpediners «Villamil» es trobava a la rada, els moros feren alguns disparos de canó, amb les peces que tenen emplaçades al Morro. Aquesta demostració de força fou suspesa poc abans de fer-se a la mar el «Villamil».

Es confirma la mort del capità de infantaria don Josep Saldo Rodríguez.

NOTA DE LA LEGACIO DE PORTUGAL

Madrid, 2, 2 matinalada.
La Legació de Portugal a Madrid comunica el següent:

«Havent alguns diaris d'aquesta capital donat publicitat a un infundit sobre d'una pretesa intervenció a Portugal per part d'algunes potències, entre elles Espanya, l'encarregat de Negocis de Portugal s'apressa a desmentir formalment i absolutament, amb els més concis elements per a poder fer-ho, tan extraordinària com fantàstica notícia.»

TRAVESSIA PENOSA

Cadix. — S'han rebut notícies que el vapor correu de la matrícula de València «Luis Casanova», el qual sortí de Cadix cap a Montevideo, es va veure sorprès per un cicló, sofrint greus avaries.

El vapor estigué lluitant amb el temporal 35 dies, aconseguint arribar a Montevideo, on romandrà fins que hagi reparat les avaries.

Foren desembarcats del vapor i traslladats a l'hospital, diversos tripulants, greument malalts, a conseqüència dels sofriments que passaren durant la travessia.

VISTA D'UNA CAUSA

Saragossa. — Avui ha continuat la vista de la causa contra l'assassinat dels funcionaris municipals.

Ha continuat la prova pericial, informant els armers que s'han ratificat en la seva afirmació, que la pistola tenia senyals d'haver estat copada diverses vegades.

Acab seguit s'ha verificat la prova testifical, desfilant davant del tribunal nombrosos testimonis.

La prova ha estat desfavorable al processat, inclòs la proposada per

la defensa, que l'ha renunciat, per tractar-se de presos governatius.

Iniciada la sessió, el fiscal, senyor Saiz, ha hagut de retirar-se, per trobar-se indisposat, essent substituït pel tinent fiscal, senyor La Puente.

Terminada la prova testifical, s'ha renunciat a la lectura de la prova documental.

Les parts han modificat llurs conclusions provisionals, i acte seguit s'ha suspès la sessió.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

D'Història Natural, al Parc, «Maritell», al passell de les Magnòlies. «Museu de Catalunya» (fauna, flora, gea catalana, oceanografia, paleontologia), a l'exposició de l'Exposició: «Vivarium», a l'antic Invernacle, cada dia, menys els dihurs, de deu a onze de la tarda. — Oberta a una i de tres a cinc de la tarda.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquiliologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Montanyenc», Princesa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de cinc a onze de la vetlla.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

De Protocols: Notariat, 4.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Arquitectura: Escola d'Arquitectura. — Segon pis de la Universitat.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda, i de les tres fins a posta de sol: Palau Reial del Parc.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.

Del Reial Patrimoni: Palau de la Diputació.

Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda. Aviant anticipadament també es pot visitar els dies feiners.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

Biblioteca pública per a cecs. Passatge de Torres Amat, 6. Dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

Provincial Universitaria. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda. Edifici de la Universitat.

Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda, els dihmençes.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit des vespre.

De Catalunya (Elsie, 1). — Cal una tarja de presentació. De deu del matí a la una del migdia i de cinc de la tarda a les vuit del vespre.

Arts. — Oberta de les nou del matí a la una de la tarda, de les vuit a les deu del vespre. Passell de Sant Joan 25, principal.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Oberta, de 12 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda. Els dihmençes, de 11 a 1 del matí. Aquesta Biblioteca és circulant.

Episcopal: Palau Episcopal.

Dels Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

De la Cambra de Comerç. — Especialitzada en les matèries relacionades amb els fins de la Corporació. Per als seus electors i associats, i també per a altres persones recomanades per aquesta o per altres associacions econòmiques. Oberta de dos quarts de deu a una i de dos quarts de quatre a vuit dels dies feiners, i de deu a una.

Biblioteca especialitzada en matèries tèxtils. Escola d'Indústries Tèxtils de la Universitat Industrial (Urgell, 187), oberta, de deu a dotze. Servei de préstec.

D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 9.

S LES TERRES CATALANES

MATARÓ

En la última sessió celebrada per l'Ajuntament, després d'aprovada l'acta de l'anterior, fou dis. tot seguit, de la paraula, el tinent d'alcalde senyor Montserrat Quadra, el qual va formular una enèrgica protesta per l'assassinat del zelós emplaçat del municipi, Joan Vidal.

Després d'elogiar la seva actuació com a funcionari, va proposar que es fes constar el sentiment de la corporació municipal per la mort del dit guardia, que l'Ajuntament pagués l'enterrament i funerals i que adquirís a propietat un nínxol per l'infelicitat guardià, col·locant an aquest una làpida on consti el fet i aixecar la sessió en senyal de protesta i de dol.

En nom de la minoria liberal, el senyor Riera s'adherí a aquestes manifestacions, que quedaren aprovades per unanimitat, aixecant-se tot seguit la sessió.

—Els diuen que dintre de pocs dies l'Ajuntament reompendrà les obres d'el·lamlament del carrer de Sant Brú, des de molt temps interrompudes.

Ja ara hora, puix aquest carrer d'encà de la construcció del nou esplanador és molt transitat, i en l'actualitat només permet el pas d'un carro.

—El diumenge, a ambdues parròquies, tingué lloc l'acta de la publicació de la Butlla de la Santa Creuada.

—Va donar el diumenge una representació del drama «El llac etern» i la comèdia «Embolica», al local del Círcol Catòlic d'Obrers, la secció dramàtica de l'Orfeó de Calella.

—Dels treballs del jutjat sabia que el distingit Ferran Tallada (s) «El senyoret de Pineda» o «Fernando», no és l'autor de l'assassinat del guardavinyes Joan Vidal Mas.

Això sí, sembla ésser l'autor de diferents robatories, pels quals de temps al caraven ja els Mossos d'Esquadra.

—La passada setmana es va posar en escena al Teatre Clavé Palau, per la companyia que dirigeix el primer actor Alexandre Nolla, el drama d'En Guimerà, «La Pecadora».

El diumenge hi hagué cinema i varietats.

—L'Associació d'Antics Alumnes de les Escoles Pies celebrà el diumenge passat la novena festa anual.

Al matí, a les vuit, hi hagué una Missa de Comunió general, a la qual assistiren els antics alumnes i els actuals del Col·legi, celebrant i fent una sentida plàtica el doctor Felix Castellà, provore.

A dos quarts d'onze es va celebrar una Missa resada en sufragi de les ànimes dels associats morts durant l'any, fent una plàtica al reverend P. Joan Camps.

En una aula del Col·legi, a les dotze, tingué lloc l'assemblea general ordinària, aprovant-se l'estat de comptes i la memòria de reglament, procedint-se tot seguit a la renovació dels càrrecs de vice-president, vice-secretari, bibliotecari i vocal, els quals càrrecs foren confiats, respectivament, als senyors Salvador Quadra, Francesc Reuter, Joaquim Cuadrada i reverend Francesc Castellà, provore.

Entre altres coses es va acordar celebrar l'any vinant, aquesta festa amb tota solennitat.

—Durant la passada setmana ingressaren a la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Mataró 45.261,35 pessetes, procedents de 147 impositicions. A petició de 57 interessats es retornaren 26.267,00 pessetes.

—Còpiem el projecte de les noves canyes per a les aigües de les mines del comú, que es va aprovar en una de les últimes sessions consistents, perquè hom pugui fer-se càrrec de la seva importància.

Tubèria de 30 centímetres de diàmetre, des del Pericó fins a la tubèria de ferro de prop del cementiri, 1.000 metres, 50.000 pessetes; tubèria de 10 centímetres, per a la mina de Canaletes, des de la tubèria de ferro fins a la part superior del Parc Municipal, 500 metres, 7.000 pessetes; tubèria de 6 centímetres, per a apropiar una deu d'aigua al Pont de la Vila, 130 metres, 1.092 pessetes; per a conduir una altra deu de can Cabot de la Broila, 100 metres, 840 pessetes; tubèria de 10 centímetres, per a portar les aigües del Mas Riera, 1.250 pessetes; tubèria de 10 cen-

SABADELL

Benedicció de la bandera dels Pomells. — Un bell manifest d'En Miquel Carreras.

Les festes esplèndides dels Pomells de Joventut, segueixen constituint la nota del dia, perquè tots els sabadellencs, grans i xics, esperen amb viu dale la celebració de la vetllada que va haver-se de suspendre, degut a haver-se anvat les sales del Centre Industrial.

Una de les notes més interessants de les festes va ésser la benedicció de la bandera dels pomellistes.

Aquest acte es celebrà a la parròquia de Sant Felu, assistint-hi tots els pomellistes i una gran multitud de fidels. La gran església era plena de gom a gom.

La benedicció va fer-la el senyor arxiprest doctor Pagès.

La bandera és esplèndida de debò. El fons és una bella imitació de ric damascu sègle XVII, i sobre amples medallons blancs hi campeja en el seu anvers la creu i els pics del Montserrat, símbols de fe i pàtria, i en el seu revers, l'escut de Catalunya.

L'auvergadura és de fusta de xiprè i és coronat per una gallarda creu flamejant.

El projecte és degut al distingit artista mossèn Manuel Ribas.

Van actuar de padrins els distingits pomellistes, la simpàtica senyoreta Na Manuela Vila i Joanico i el seu germà En Josep Vila.

La festa, com deixem consignat, va ésser una de les més interessants de la diada.

El Pomell Torns Eucarístics, que dirigeix el P. Teixidó, i en el qual hi figuren un nombre crescutíssim de deixebles de la nostra Escola Pia, ha publicat un manifest, dirigit al fundador, i signat pel jove i notable publicista En Miquel Carreras, en el qual es posa de relleu l'obra dels Pomells.

Es un treball interessantíssim i digno dels millors elogis.

SABADELL. — El divendres de la setmana entrant, dia 2 dels corrents, es celebrà al Teatre Principal el tercer concert del tercer curs de l'Associació de Música d'aquesta ciutat, anant a càrrec del Trio Cassadó-Costa-Net.

Promet constituir una festa lúdicíssima.

—La inauguració de l'orgue de la parròquia de la Puríssima Concepció es farà amb tota solennitat per la festa de cap d'any.

Actuarà de mestre concertador mossèn Josep Musset, prenent part en els actes que se celebraran la Schola Cantorum, Escolania, Chor de Filles de Maria i probablement l'Orfeó de Sabadell.

Amb aquests elements valuosos no hi ha dubte que la festa constituirà un veritable esdeveniment.

timetres per auxiliar en èpoques de gran sequedat la xarxa principal de distribució, 350 metres, 13.300 pessetes.

Import total de les tuberies, 77.552 pessetes; ports i col·locació, 15.000 pessetes; peces especials i despeses imprevistes, 7.000 pessetes. Total: 99 mil 552 pessetes.

—El diumenge, festivitat de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa, les Germanes de la Caritat obsequiaren a la Vergè amb solenns cultes, tant al matí com a la tarda, a l'església de Sant Jaume de l'Hospital.

El sermó de la tarda fou a càrrec del catedràtic del Seminari de Barcelona, reverend doctor Joaquim Masdexart.

—La Congregació Mariana està preparant una solemne vetllada per al dia 11 de desembre, a l'hor de la seva patrona la Immaculada Vergè Mariana.

En ella, demés de diferents continguts de la ciutat, hi pendrà part el prefecte de la Congregació Mariana de Badalona, i la secció de la Congregació de Mataró, Acadèmia Musical Mariana.

Per al dia de la Puríssima, la dita Congregació prepara també actes religiosos.

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

El vicari capítular ha fet els següents nomenaments de vicaris:

De Llagostera, mossèn Joaquim Mercader, de Sant Felu de Guixols, mossèn Joan Freixas, de Molle, mossèn Josep Dellender, i de Sant Aniol, mossèn Josep Gratacos.

—El batalló expedicionari d'Àsia és a Mont-Arriú.

Al Govern civil continuen rebent-se ofícis de vaga de patrons llequers. Els de Figueras han fonamentat llur actitud en què, per causa del transport no poden donar el pa al mateix preu de Girona. L'alcalde d'aquesta capital ha demanat als fabricants de farina una relació de preus per a assestar-se d'a quin preu correspon vendre el pa.

A Figueras ha tingut lloc la subhasta de la colònia Clerc, de Sant Pere d'Oso, donant-se'n 110.000 pessetes, les quals servirán per a construir a la dita ciutat una Escola d'Arts i Oficis, segons intenció del donant dels béns.

—El Casino de Girona ha votat els següents senyors per a la Junta Directiva:

Vice-president, don Lluís de Llobet; comptador, don Joan Fultres; bibliotecari, don Joaquim Franquesa, i vocal, don Andreu de Fontanilles.

—Dema, celebrà sessió la Junta provincial del Cens, a la Sala de la Diputació.

—La Junta d'Acció Política del Centre Republicà, prepara una sèrie de conferències culturals.

—Està vacant la plaça de veterinari de Santa Pau, podent-se sol·licitar dins els quinze dies.

—L'alcalde de Torroella de Montgrí, anuncia, durant el termini de quinze dies, un concurs per a atendre una casa per a caserna de la guàrdia civil.

Vallés

RIPOLLET. — A causa de les fortes pluges es desbordaren alguns torrents del nostre terme, que inundaren alguns camps, fent danys de consideració.

Alguns trens s'hagueren d'aturar a l'estació de Serdanyola, degut a les esllavissades de terres hagudes entre aquesta estació i la de Montcada, fent impossible la normal circulació de trens, que, de totes maneres, mal funcionen amb puntualitat, degut al mal servei de la Companyia del Nord.

CALDES DE MONTBUY. — L'Acadèmia de Música, sota l'advocació de Santa Cecília, d'aquesta vila, celebra la seva festa patronímica.

Al matí, els joves deixebles, amb llur mestre, concorregueren a la Missa de Comunió, en la qual el reverend ecònom mossèn Narcís Vilarrasa va pronunciar una sentida plàtica.

A la tarda tingué lloc una escaient i bonica festa al saló del Casino Calderi.

Aquesta festa, que es va veure molt concorreguda, va consistir en cançons catalanes pels alumnes de l'Acadèmia i un recital de piano pels joves Calafau, Pascual, Xalabarder i Casabayó i les nenes Serra, Coriés, Vilamala i Xalabarder.

Les nenes Calvo i Sanmartí cantaren amb sentiment cançons acompanyades al piano per la nena Xalabarder, i els senyors Ventura Rosell i Gerna també es foren aplaudir en interpretar, amb el gust a què ens tenen acostumats, diverses cançons.

Va finalitzar tan formosa festa amb el cant de «Els Segadors».

No cal dir el feliçitat que fou el director de la dita Acadèmia En Jaume Pascual PI, per la seva bella obra, pels avenços realitzats i per la tasca constant i patriòtica que ve realitzant l'esmentat mestre.

—S'ha concertat el promeantge del redactor encarregat de la Secció d'Export del periòdic local «La Veu de Caldes», En Ramon Solà Vilartimó, amb la distingida senyoreta de Barcelona Na Teresa Juan Fabregas.

GRANOLLERS. — Durant la passada setmana, la Subursal en aquesta Vila de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha rebut per impositicions la quantitat de 37.027 pessetes, i ha pagat per reintegres 29.350,68 pessetes, havent obert 11 llibretes i comptes d'estalvi nous.

TARRAGONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Ha estat concedida l'excedència sol·licitada per don Josep Cabestany, enginyer Cap d'Obres Públiques de la província, el qual, com és sabut, passa a ésser cap dels serveis tècnics de l'Ajuntament de Barcelona. Tots els qui sabien de llurs condicions de tècnica i d'home, especialment els directament relacionats amb el càrrec, sentiran l'absència del digníssim funcionari.

—Els morigerats veïns de Torredembarra estan queixosos perquè es juga als prohibits en aquella vila i perquè a tots els establiments de begudes hi ha màquines de les anomenades «tragaperras», on els jovesells del·lexen els diners que haurien de destinar a altres coses. El Centre Nacionalista de la població ha adreçat a l'alcalde una sol·licitud perquè posi remei a la situació.

—Regna fort vent de migjorn, havent-se hagut de reforçar els caps d'amarrament de les embarcacions ancorades al port.

—Ahir arribà de Madrid el senyor cardinal arquebisbe, doctor Vidal Barquer, havent anat a visitar el senyor rector de Vallmoll, que es troba malalt. De tornada, visità el senyor marquès de Muller i el senyor rector de Sant Joan, els quals també es troben malalts.

El mateix senyor cardenal ha nomenat consiliari de la Junta local d'Acció Catòlica de la Dona de Torredembarra, al senyor rector de la vila, mossèn Joaquim Boronat. El nomenament ha estat molt ben rebut per la població i per les distingides dames que formen la dita Junta.

—Prehen molt d'increment els Pomells de Joventut. Durant els darrers dies s'han fet més de 30 inscripcions noves.

—La Joventut Nacionalista prepara una festa per a Cap d'Any.

La Sagarra

IGUALADA. — Els filantrops germans Igualadins, don Jaume i don Artur Garcia Fosas, residents a Barcelona, han fet remesa a l'Ajuntament de 1.000 pessetes, per a ésser destinades al Nadal del Soldat, respecte d'aquells compatriotes que estan servint a les operacions del Marroc.

La corporació municipal va acordar agrair el gest humanitari dels esmentats senyors i contribuir-hi, de cabals del comú, amb 500 pessetes, sense perjudici d'invitar a les societats recreatives i polítiques que obren llistes de subscripció al mateix objectiu.

—L'Eco d'Igualada publica un bell article, original de l'acurat escriptor En Ramon Rucabado, encoratjant als igualadins conscients a fer una acció comuna contra el funest vici del joc, vici que l'artífici d'un setmanari local va tenir, fa poques setmanes, la desaprovisió d'elogiar.

—Per a propagar els ideals de Déu i Pàtria, ultra els Pomells de Joventut que ja existien, se n'han constituit dos més, titulats, l'un, Sant Lluís, i l'altre, Pietat.

—Operacions realitzades per la Subursal en aquesta ciutat de la Caixa de Pensions per a la Vellesa, durant la darrera setmana:

Cobraments, 180.271,39 pessetes; pagaments, 75.932,50 pessetes; llibretes i comptes nous, 21.

La Selva

TOSSA. — S'ha acabat el Novenari d'ànimes, en el qual ha predicat el P. caputxi Roderic de Manresa, amb residència a Arenys de Mar.

Els sermons de l'esmentat Pare Caputxi agradaren molt als fidels, que cada dia aren en més nombre, i, en els comentaris s'hi endevinava que fora llur satisfacció que pogués tornar algun dia a dirigir de nou la paraula la fervorosa des del lloc sagrat que ho fela.

—L'agrupació teatral Esbart Artífic-Joventut Lliure, el passat diumenge va donar als seus admiradors una estona d'esbarjo magnífic, posant en escena les obres «Parlant, la gent... s'embolica» i «Diguem-li pagès».

Els joves aficionats que hi prengueren part, que foren els senyors Rosell, Balan, Varaut, Garriga i Torren, jugaren llurs papers a meravella, obtenant entusiastes aplaudiments.

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Ha estat ascendit a general de divisió el governador militar d'aquesta ciutat don Llorenç Chabier, fill de la veïna població de Fraga, havent-se'l nomenat governador militar de les Balears.

—El governador ha disposat que els alcaldes li comuniquin les vacants de regidor amb expressió de la sessió en la qual es declararen.

—Entre Collrat i Vives ha caigut al Canal d'Urgell la nota de 19 anys Maria Caselles no havent-se trobat el cadàver. L'alcalde d'Ariesa de Segre ha demanat al governador que ordeni a la Junta del Canal que tanqui l'aigua, per no ha pogut fer-se perquè diu que els caixers estan tan mollificats per les pluges, que en caurien bons trossos, havent ofert les barques, material i personal necessari per a cooperar a la recerca del cadàver.

—Ha estat nomenat perit de Colònies de la Companyia del Nord, secció de Barcelona a Saragossa, el comerciant lleidatà don Hipòlit Bielsa.

—Ahir al moll de petita velocitat de l'estació hi hagué una baralla entre Rafael Peralta i Miquel Herrero, resultant aquest amb una ferida d'arma de foc que li fou curada a dispensari municipal.

Costes de Garraf

VILANOVA I GELTRÚ. — La secció de declamació de la Joventut Nacionalista Almogàvers, suara constituida, a la qual s'hi han associat valuosos elements ja entrenats a bastament, està preparant-se per a celebrar un gran acte inaugural, que promet esdevenir-ne una gran festa.

—Els actes d'enterrament i funerals de la qual fou bondadosa senyora Josepa Soler (a. C. s.), constituïren una veritable manifestació de dol, amb la qual les nombroses amistats de la família, i d'una manera molt particular dels seus fills Josep, director del «Diario de Vilanova», Joan i Salvador, pares escolapis, volgueren demostrar-los llur participació en el seu just dolor.

Nosaltres renovem igualment el nostre pesam més sincer.

—A benefici dels socis del chor Unió Vilanovesa, que es troben al servei al Marroc, se celebrà aquesta nit un escollit festival, en el qual pendran part la banda Els Atletes i el chor de l'entitat esmentada. Una secció d'aficionats, sota la direcció d'En Ricard Blanch, posarà en escena «La creu de la masia» i «Cebes al cap».

Esperem un èxit complet.

—La brigada municipal està ocupada, fa dies, en la reparació d'aceres, que molt ho necessitaven, havent-ne reconstruït alguns centenars de metres.

Ara es diu que començaran de re construir les dels carrers de la Llibertat i Immaculada, aixamplant-les, però, fins a dos metres, millora que seria de desitjar que es portés definitivament a la pràctica, car se n'ha parlat mantes vegades i no ho havem vist realitzar.

Cal dir que de l'actual Comissió de Foment n'esperem molt i ho, puix n'està donant proves fefaents.

—Ha mort en aquesta vila don Josep Font Gómez (a. C. s.), cap de negociat de l'Administració central de Correus de Barcelona, el qual fa poc era administrador de les oficines d'aquí, càrrec que va exercir durant molts anys i a satisfacció del públic que tenia necessitat d'acudir a aquelles oficines.

Havia congeniat de tal manera amb el nostre poble i costums, que hom el considerava com un ver compatriota, havent-se relacionat amb mantes famílies i conquerit nombroses amistats, les quals es manifestaren palesament en l'acte de l'enterrament del seu cadàver, que tingué lloc el dilluns, al matí.

—S'ha cursat el següent despach telegràfic:

«Senyors F. Rodés, Besteiro i marqués d'Estella. — Madrid. — Nacionalistes catalans Vilanova i Geltrú feliciten entusiasmada i vostres per valuosos i raonats discursos pronunciats Congrés i Senat, expressió unànime opinió país respectat aben do Marroc, principi fonamental unitat llibera.»

LLETRES I LLIBRES

COMENTARIS

FRANCESCO PUJOLS

III

En el recull d'articles de crítica artística que la premsa havia portat i ara de poc ha editat en plec «La Revista», En Pujols pogué esplanar-hi, en matèria avinentíssima, les seves devocions realistes, que són com els fonaments de la seva filosofia. No solament perquè s'escau que el realisme és una marca molt assenyada de les postres arts plàstiques, segons ho remarca En Pujols, sinó, i sobretot, en el seu ofici com a crític. Ell, davant de cada pintura i cada estàtua, o davant de l'edifici, s'hi atura amb una volenterosa perspiciació objectiva; d'una mateixa obra n'escateix sovint la valor del primer terme respecte al fons, o el millor reeiximent del tros de dalt o de baix respecte a l'altre, d'una mateixa pintura, amb una emissió de parer molt aplomada, que ens fa pensar en un l'art de nou encuny, així com el seu estil (tant-se-val dir el seu temperament fet paraula) ens fa pensar en un Ramon Llull traduït a una ànima de la nostra centúria, ben representativa.

Magnífica avinentessa així mateix la d'En Pujols, crític d'art contemporani, per tal que, en tractar de les obres, es troba entre mig els seus autors, homes vius dins del seu mateix aire, sovint amics, i d'aquesta manera té oportunitat de prodigar aquella seva gràcia complimentosa i agrada que és un dels elements del seu barcelonisme transcendent, i que adés és cordialitat i adés ironia, que de vegades s'apleguen; i de vegades s'infia fins al ditrambe. A moments (veiem els seus articles sobre En Gaudí) aquesta demostració falaguera arriba a uns graus de festa major de la imaginació, on culmina dins l'obra d'En Pujols una característica forma del que un dia anomenàvem noble barroc català, en certes personalitats de la nostra literatura, aquell barroc carnal, terral, engarlandat de fruites, infulat o fatxendós. En Pujols és el company que podria completar la triada amb els altres dos: Josep M. de Sagarra i Joan Santamaria, que allí esmentàvem.

En les seves disconformitats respecte els autors (i això és una gran il·lusió per als addictes al sabotatge intel·lectual, propiament amb esclaps), En Pujols no tenim coneixement que hagi odis mai. Per la franquesa o per la bona humor que hi posa, i a instants qui sap si per una art sèvia en vestir la censura. En Pujols és en les seves disconformitats el mateix home que ja trobarem en les dues obres filosòfiques anteriorment comentades, el qual té com una educada voluntat de contemporitzar platxeriosament fins amb allò que no admira.

Perillava que, formant part de les seves teories (vid. «L'evolució i els principis immutables») l'afirmació de que l'art grec fou el punt típic de maduresa estètica al qual haurien d'acostar-se els artistes, ell mateix fos envaït d'aquest principi, com succeeix de vegades als qui s'afellenen a un sistema. No pas En Pujols; sembla que davant de cada obra, com si fos un ésser germà de la creació, es recrea en el crític el do cordial de la simpatia; darrera del quadro o de l'estàtua potser hi endevina l'amor, com el glori d'un pols; hi troba segurament un tros de la terra i una ambosi de la seva llum.

Això darrer no implica limitació en la valor teòrica del crític, en la qual abasta moments de bella concreció, com en parlar de les qualitats relatives de l'obra d'art i de la seva essència, i en les idees generals que se li desvel·len, especialment en alguns dels articles, com els que esmerça en parlar d'En Nonell, d'En Gaudí i d'En Casanovas.

MARACALL. La seva personalitat poètica, de J. Fornell. — Extrait de la «Revue Hispanique», tome L. — New-York, Paris. — Imprimerie Sainte Catherine. Bruges.

De vegades hem pensat que l'ideal del comentari crític sobre un home determinat, potser seria la biografia ob-

jectiva; de reviviscència, quan d'una persona morta es tracta, com elogiàvem en les notes de Josep M. de Sagarra, sobre En Maragall precisament, les quals podrien ésser com un dels primers aplecs de materials, i punt de partida, per a una més extensa biografia d'aquell poeta, formada en col·lectivitat, a base de records de converses o de moments i de cartes del poeta, encara que després d'un sol autor el qui redactés la biografia. És clar que això seria un comentari a la força vital dels quals consistiria a no ésser tal crítica.

Hi ha l'altra, aquella que és interpretació. En aquesta la valor potser no rau pas en el major o menor grau d'acostament, en les deduccions del crític, a l'exactitud real, biològica del crític (exactitud de la qual ja seria difícil trobar-ne la unitat de mida, en fet de produccions de l'espirit, com és ara la poesia). D'aquesta crítica d'interpretació potser els valors de temperament i d'enginy del qui critica, i l'afrosa aparença lògica que ell doni a les seves opinions, en constitueixen el mèrit adequat. I en aquest cas, la crítica en ella mateixa seductora, adquireix una gràcia d'invenció, respecte la qual l'obra o la personalitat que s'hi interpreten han estat com el buf vivificador.

A En Maragall un d'aquests interpretadors el situà com a poeta de l'abandonament, i retragué del poeta la vida placida, de pura criatura de Déu, potser no sense un enyorament, perquè aquell interpretador havia hagut de bregar molt. Ara ve En Fornell, i posa preclarament d'amor a l'esforç, com una valor moral o de bellesa en la llista dels sentiments i idees que En Fornell entén com a vivificadors i caracteritzadors de la poesia d'En Maragall, i una inculcació espiritual que fonamenta en les antífies, de les quals En Fornell troba les proves en els moments de diversa qualitat de la seva emoció poètica.

Així mateix nega aïrosament el mediterranisme poètic i l'objectivisme que altres han trobat en el poeta Maragall.

En Fornell treu les seves raons d'interpretador de molt ample i molt endins en l'univers. L'ètica i l'estètica pures li fan d'advocades: Heròdot, Plató i el Misticisme li serveixen de palanques: Eros, Dionísos, Apol·lo, el Destí i les Lleis del ritme vital de l'univers li serveixen de punts de relació. I amb tot aquest perret fa una crítica d'una elegància erudita que té la valor que dialem d'invenció ideològica cridada a la vida pel buf poderós de l'obra, aquesta vegada de l'obra d'En Maragall, envers la qual l'interpretador es coneix que sent una forta atracció, que ja abans li havia fet produir un altre fascicle especialment dedicat a la crítica de «El Comte Arnau».

Qui té raó: els qui han dit abandonat, o els qui han dit estorç i inquietud? els qui deien objectivisme o el qui diu que no hi ha tal? Potser és una vana pregunta. L'idealisme té la raó en la seva pròpia existència; i la crítica d'interpretació és una de les maneres d'aquest idealisme que per solament i fi dels homes s'elegeix en les càtedres o s'estotja en els llibres. La realitat essencial de l'emoció poètica d'En Maragall, per exemple, qui la posseirà sinó ell sol qui la visqué, o el seny d'Aquell, sota el qual les inquietuds de la nostra relativitat creen, recreen i interpreten, potser precisament en cerca de Déu? Ell és el primer en la força creadora. Segonament el geni del poeta. Però interpretar també és acostar-se a la creació i una noble ocupació de la intel·ligència.

REVISTES

Tenim davant dos gruixuts quaderns (tom L. números 117 i 118) de «Revue Hispanique», l'erudita publicació consagrada a l'estudi de les llengües, les literatures i la història dels països castellans, catalans i portuguesos, en la qual el florit dels nostres estudiosos hi publica sovint. Trobem en aquests dos números:

Un estudi sobre Fra Lluís de Leon i el seu discurs en el Capítol de Duques, una notícia bio-bibliogràfica de Adolfo Bonilla i San Martín sobre Hernando Alonso de Herrera, el catèdratic d'Alcalá, anticarista del Renaixement, i la reproduïda l'e-

legant disputació (1517) «adversus Aristotelem aristoteleosque, sequaces», en el seu text castellà (l'obra de Herrera fou publicada a doble text). Comentaris de l'edició anotada i amb glossari, editada de la Universitat de Toronto, de «La Comedia famosa de alabar a saber a quien», de Lope de Vega. Tancament amb comentari d'una peça de poesia satírica d'un nom no va ençà: «La xavega dels notaris creats en l'any 1604». Un estudi de J. Fornell, en català sobre la personalitat poètica d'En Maragall, ja comentat en aquesta pàgina. Dues cartes a l'«Ateneu» de Ginebra, datades a Antuerpia i a Helsingfors, amb agudes opinions sobre lectures, ràcine, l'humorisme anglès, i conceptes d'auto-psicologia i sobre l'amistat. La traducció anglesa (1596) del primer llibre de la «Diana de Montemayor». Signat pel geni mateix de la llengua anglesa o pel particular temperament del traductor, Thomas Wilson, trobem com a característica persistent en la traducció una major despesa de paraules, el circumloqui freqüent, respecte al text castellà. Notes bibliogràfiques sobre llibres d'Ordinacions antigues d'Espanya. En un article en anglès: «Sidelights on byronism in Spain», el senyor E. Allison Peers, seguint un estudi del professor Churchman sobre les atbes de la influència de Byron a Espanya, i ampliant-lo amb noves clarietats i rectificacions, per arribar a conclusions idèntiques, posa la revista romàntica «El Europeo» (1823-1824) que es publicava a Barcelona, com a co-needleadora i propagadora de Byron, quan tot just era traduït al castellà el «Siege of Corinth». En un anònim crònica de llibres bironia de «El Europeo» hi descobreix el nostre Ariau; ésment, com, en una o altra forma propagadors del bironisme, els López Soler, Heredia, Luis Monteggia, Lerchundi, etc.; i en comentar el poeta vilanoví Manuel de Cabanyes escaix la influència bironiana que alguns han trobat en Cabanyes. Només en «A Cinto» hi veu una superficial similitud, sense negar, per això, la probabilitat de que Cabanyes es trobes sota una forta influència bironiana molt poc anys abans de morir.

Les revistes de Santiago de Xile i Santiago de Cuba en els «catalans d'Amèrica» insisteixen en la nota redemptista, en donar breus temerides impressionants del desastre de l'estat espanyol i la història del secessionisme territorial, i en un gènit bé podríem dir apolític, són de curiosa comparació, en la taula de les revistes, amb l'orgue de la Societat d'Estudis Catalans rossellonesos «Revue Catalane», la qual reflecteix un conreu del regionalisme purament literari i arqueològic, i que, responnent a certes insinacions de la ploma del claríssim filòleg mossèn Griera, estampa aquestes paraules: «Le Roussillon n'est pas la «Catalunya Irredempta» dont il parle, mais au contraire, une province éminemment française qui, comme sa sœur l'Alsace, a fait partie de la grande famille gauloise et qui, malgré sa langue, a laquelle elle reste attachée, veut rester française. L'irredentisme catalan n'existe pas plus que l'impérialisme français dans notre Roussillon».

La Joventut Nacionalista de Girona ha honorat les fires de Sant Narcís amb la publicació d'un fascicle evorí i rovell, tirat a l'estampa Masó, del qual n'és la medulla el concepte de ciutadania d'ample abast, tractat en prosa i vers i amb caràcters, sempre distingits, de criteri històricofilosòfic, tipisme, ironia, i revisionisme escamotador.

JOSEP LLEONART.

Joan Alcover

VI

Alcover i Leopardi

Leopardi té una gran encis vora de la seva desolació. Mor l'home vanament; mor l'obra humana. Les coses més grans que foren, on són?

Or movè il suono di quel popolo antico? or dov'è il grido

de nostri avi famosi, e il grande indio quella Roma?

Aquests versos, de la Francesca de Sanctis, són una mica de retòrica d'aula. — No. Tenen un sentit. Aquella joventut passada en la biblioteca paterna amb autors grecs i llatins, veia en l'antigor la màxima obra humana i l'estímul màxim. I on era aqueixa obra magna? On eren els antics i l'obra llur?

Tutto è pace e silenzio, e tutto posa il mondo, e più di lor non si ragiona.

Però la poesia no comença així; comença amb uns versos bellíssims. Sobre la vanitat de l'obra humana i de la glòria humana s'estén la placidesa del clar de lluna:

Dolce e chiara è la notte e senza vento, e queta sovra i tetti e in mezzo agli orti posa la luna, e di lontan risola serena ogni montagna.

La vida de l'home passa vanament. Passa la joventut del poeta; la joventut perduda; la joventut, «més cara que la fama, que el florir, que la dolça claror del jorn». La fatalitat no dona als homes sinó morir:

Al gener nostro il fato non donò che il morire.

Però aquesta desolació, aquesta visió de

la infinita vanità del tutto,

és estroncada per l'encís de les coses, que entra, a estones, en aqueixa poesia; no l'encís de les vides humanes moridores, ni de les coses d'artifici, vides, sinó l'encís de la naturalesa. I mentre en el món humà tot es perd, la natura sempre té el mateix encís. I el poeta recorda amb emoció puríssima els anys d'infantesa, les estrelles de l'Orsa, que brillaven sobre el jardí patern, i els xiprers i la mar. La natura — una part de la natura — té una vida més llarga que la vida humana, sembla eterna. I l'home, a través d'angústies i dolors, quan ja la dissort passada li és plaent a la memòria, troba sempre aquell clar de lluna:

O graziosa luna, io mi rammento che, or volge un anno, sovra questo colle io venia pien d'angoscia a rimirarti: e tu pendevi allor su quella selva siccome or fai, che tutta la rischiari.

Miren també en les «Elegies» de Joan Alcover com en el dol de les coses moridores, de la feblesa de la vida humana, el xiprer parla d'immortalitat i la celistia envia sobre els jardins una claredat dolça.

Però la dolçor en les «Elegies» de l'Alcover no troba consol en la serenitat de la natura; cerca consol en l'evocació de les ombres amades, i cerca els indrets i les hores més propícies a l'evocació. No és una nit serena, que contrasta clarament amb la mort i la tristesa d'una ànima dissortada. És el xiprer del jardí que parla d'immortalitat, aleshores que a la seva ombra negra hi van les ombres amades, docils a l'evocació paterna. La naturalesa no sobreix el dol, però en algun indret, en alguna hora, l'acompanya i el dolcifica.

La memòria, en aqueixes «Elegies», no és desmaiada, sinó nítida; diríem que dona la imatge clara del passat, gens entelada per les ombres posteriors, les quals estan a son lloc amb delineacions precises.

El jardí de la infantesa és desolat. El faune d'argila és veu, mutilat, vora l'eixutesa del brollador.

Faune mutilat, brollador eixut, jardí desolat de ma joventut.

Però la memòria troba plaer en l'evocació d'un pretèrit, que apareix ple d'encís, com una onada esbalaïdora de la fantasia, que porta les llàgrimes als ulls. És la primera impressió d'entrada al jardí malmès:

Banèida l'hora, que toha dut aquí: la font que no vessa, la font que no plora, me fa plorà a mi.

En la poesia de Leopardi, les paraules semblen que es parin, en un palpat d'emoció; el ritme és de barc igual i breu, com obeïnt a un pols de l'alterat pregonament. En l'Alcover la poesia té una melodia onejant; escaixa per a ésser cantada; hi ha una melancolia a la qual ha d'obeir. I van sentint a guint, finíssimament, aquesta melancolia, tots els records clars de la infantesa, de l'«Exi» de l'«Exi».

Sembla que era ahir, que dins el misteri de l'ombra florida reposat tombats a la molsa passàvem les hores millores de la vida, i de l'aigua sentíem la música dolça d'un dins la piscina guaitàvem els peixos, i caçàvem bestioles, i ens fèiem esqueixos muntant a la branca de les etzerolles.

Tot hi és recordat amb nítidesa, com si fos present; el ritme, només és un altre playnyol. Tot servia per a jocs infantils i l'alegria; tot avui encara fresc en la memòria, però una volta feta, a l'últim, desvetllat l'íntima tria.

Ningú sap com era, que entré l'esponera de l'hort senyoril, fent-lo més ombrívol, creixia la rama d'antiga olivera, arbre centenari, amorós pontava la soca torçada perquè sense ajuda poguéssim pujar-hi.

I venien els jocs d'infant. No era un infant pensatiu, com l'infant de Recanat, aleshores que, com ell, contà,

tacito, seduto in verde zolla del pre delle pere lo solea passar gran parte mirando il cielo, ed ascoltando il canto della rana rimota alla campagna.

Era un infant amb amics de jugues. L'encís de les hores era perceptible a penes.

Al for de la branca senyora i majora penjàvem la corda de l'engronxada i, vinta que vinta, folgàvem i reïem fins que la vesprada la llum esvaïa de l'hora roenta, de l'hora encantada.

Les «Elegies» parlen de «ferides del cor»; eren ferides, i no aquell vague adoloriment d'un cor malaltis, massa meditatiu, que playny una joventut perduda

senza diletto, inutilmente; sinó ferides de la mateixa vida; ferides que deixa la mort de les persones més amades; no la dolor vaga i profunda que podria posar en una ànima la contemplació de la mort, de la pròpia mort que ha de venir i de la mort de tantes coses. No és el cas d'una dissort física i moral personalíssima, que isoli del món; no és un divagador que canta llobregament: és un home que ha viscut el drama humà de cada dia:

Sonni sembraria le temps que ha volat de la vida mia, sense les ferides que al cor ha deixat, sense les ferides que es tornen a obrir quan veig que no vessa, ni canta, ni plora, la font del jardí.

I de tot el passat no en resta sinó la memòria nítida i unes tristes despulls:

Trenta anys de ma vida volaren de i encara no manca, i pressa penjat a la branca, un tros de la corda de l'engronxada com trista penyora, despulla podrida d'un món esbucacat, Faune mutilat, brollador eixut, jardí desolat de ma joventut.

Aquesta elegia, «La reliquia», té un ritme que es deixa sentir tan segur, té una música tan melòdica, que amb això solament ja dona testimoni d'acompanyar l'expressió d'un sentiment viscut dins una vida normal i equilibrada; de contenir una concepció veritable de les coses, una expressió veritable de la vida humana.

JOSEP M. CADEVILA.

Inauguració de l'Exposició de Ferros Artístics

Ahí a la tarda s'inaugurà la magnífica Exposició de ferros artístics que organitza el Gremi de Serrallers i Ferrers de Barcelona, ha organitzat a les sales de les Galeries Layetanes.

Per a l'acte hi assistí una nombrosa i selecta concurrència, entre la qual hi ha moltes distingides personalitats i alguns afluents a aquesta branca artística, tan noble i tan catalana. Després de passar a visitar les sales de l'Exposició, el secretari general del Gremi, senyor Eduard Sagarra, llegí una sucinta memòria, explicant el treball del Gremi en organitzar aquesta bella manifestació que ha vingut a enllestir-se tot arreu de la península i a després de donar les gràcies a les personalitats i representacions, pregà a l'Excm. President que fés l'honor de donar per inaugurada l'Exposició de Ferros Artístics.

El senyor President de la Mancomunitat en un breu i interessant resum de la història del ferro, féu ressaltar les seves importàncies artístiques i el paper que ha tingut en la història d'aquesta noble matèria. El breu parlament del Sr. Puig i Cadafalch, ple de suggestiva espiritualitat i d'encoratjaments, fou escoltat amb vivíssima atenció per la distingida concurrència, que en acabar-lo li tributà un afectuós homenatge d'admiració i respecte.

El senyor Nicolau d'Olier, en representació de l'Ajuntament, pronuncià breus paraules, felicitant el Gremi per la seva iniciativa, aprofitant l'ocasió per a donar-li les gràcies en nom de Barcelona per la cessió que ha fet a l'Ajuntament de tota la documentació de l'antic Col·legi de Muradors de Barcelona.

Seguidament les autoritats, representacions i invitats, acompanyats pel president del Gremi de Serrallers, senyor Esteve Andorra, del secretari general, senyor Sagarra, de tota la Junta i de la Comissió organitzadora, passaren a visitar les sales de l'Exposició, fent unànimes i entusiastes elogis d'aquesta cabdal manifestació artística, que prova d'una manera brillantíssima la importància de la força artística catalana.

Després de la visita la Junta del Gremi obsequià amb un lunch els invitats.

El senyor Luengo, III, que assistí a l'acte en representació del governador civil, felicità els organitzadors de l'Exposició i el Gremi per l'èxit d'aquesta primera manifestació col·lectiva.

El Gremi de Serrallers de Barcelona pot estar ben satisfet de l'èxit de la seva enlairada iniciativa. Confessem, i ho confessem amb veritable plaer, que el resultat del concurs ha superat les nostres optimistes previsiones.

Avui ens és impossible detallar els magnífics encerts, les meravelloses realitzacions que poden admirar-se en aquesta Exposició, singularment interessant; però n'hi ha prou amb una ràpida ullada al conjunt per captar-se de la seva transcendència i

l'altíssim valor espiritual que té per a Catalunya. A les sales de les Galeries Layetanes, hem hi sent la joia profunda del que assisteix a una resurrecció gloriosa, la resurrecció de la nostra antiga i famosa força catalana, i hem sent que se solda una malla d'una tradició rompuda, d'una tradició que havia estat un tret particularment característic de les nostres activitats, i una glòria.

Però aquest reviscolament és tan més interessant i transcendental ja que no es dona en casos isolats, ni és la desarticulada manifestació individual d'un esperit solitari exemple de fidelitat a un art injustament postergat, sinó el desenvolupament col·lectiu i simultani dels que a Catalunya foren, disseny i repugne el ferro. I això té una significació artística i social tant d'esplendor i bella manera; així vol dir que la correntia d'aquest sentit-se previ acord, a totes les formes de Catalunya se sentia aquest noble delit que avui s'ha manifestat amb esplendor i bella manera; així vol dir que la correntia d'aquest sentiment, solament restava destriada, fluïa oculta, però existia viva i potent, esperant el moment d'organitzar-se i eixir a la llum per afirmar-se amb tota la plenitud.

A bastant la crida del Gremi de Serrallers de Barcelona perquè els forjadors de les contrades de Catalunya aportessin llurs treballs i llurs entusiasmes a l'Exposició, i a tota la força del renaixement de la nostra força, per infondre la nova vida, ajustant-se a les modalitats i exigències de la vida actual, prenent l'impuls de les obres dels mestres anònims del passat.

La modernitat és una de les característiques més interessants d'aquesta Exposició, i així vol dir una victòria positiva de la personalitat dels nostres forjadors, que han sabut fugir de la copia freda i impersonal dels ferros antics. En gairebé totes les obres exposades hi batega la sana tradició, però també s'hi manifesta una noble independència i un profund sentit d'actualitat, que constitueixen la penya més segura d'un pròxim esplendor.

L'Exposició, notable per la qualitat i execució, també ho és per la quantitat. Així dificulta poder senyalar preferències; no obstant hem de dir que crida poderosament l'atenció la instal·lació de Vil·la, en la qual el mestre Collet exposa diverses obres, interpretacions de projectes de l'arquitecte senyor Pelegrí, realitzades amb una tècnica i un esperit extraordinaris.

Una de les notes més simpàtiques del concurs la donen els treballs dels aprendents, alguns dels quals demostren veritable ciència de mestre.

Felicitem cordialment a l'exemplar Gremi de Serrallers i Ferrers de Barcelona per l'èxit de la seva enlairada iniciativa, amb la seguretat que en aquesta felicitació ens acompanyaran tots els amants de l'art de Catalunya.

Al temple de la Sagrada Família

L'Any Jubilar Josep

Un pelegrinatge espiritual de les parròquies de Santa Maria i Sant Josep de Badalona al Temple Expiatori de la Sagrada Família, tindrà lloc el dia 4 del corrent.

Hem aquí la proclama.

«Badalonins:

A la banda de garbí de la nostra ciutat, sobre el fons boirós de Barcelona, enlla d'enlla, no vos heu fixat alguna vegada anant cap a la capital, en dos troncs de pedra, prims, esbelta, els quals amb fulles semblarien dues palmeres?... Ja endevineu que em refereixo a les torres del Temple de la Sagrada Família.

Doncs bé: la veu del nostre Bisbe ens hi convoca: els catòlics no hi podem manca.

Una ciutat com la nostra, industrial i feïnera, molt menys. Precisament per industrial i feïnera, té més punts de semblança amb l'Obrador del Fuster de Nazaret. Com gairebé tots nosaltres, havia d'acudir cada matí al treball, en companyia del seu fill Jesús. I més d'un cop, malgrat la tasca diària, no podia subvenir a totes les necessitats de la llar. La Ver-

ge també feia el que podia: també ajudava, filant, al sosteniment de la casa... Ni més ni menys que una de les nostres famílies menestral. Es per això que és tan simpàtica a tothom la Família de Nazaret.

Es tracta, doncs, de fer una visita col·lectiva al Cap de casa.

Els badalonins no hi podem faltar.

I Sant Josep ens ho sabrà agrair de la manera que sol fer-ho.

Ja sabem per experiència pròpia com sap correspondre Sant Josep, el de la vara florida. Aquella cara tant de bon mirany, tan de pare, amb aquella barbeta tota blanca i amb aquells ulls que són del Cal, ho diu tot.

Si alguna visita és excusable, la que hem de fer a Sant Josep, mai per mal, encara que el Cal és després en algun i trans. Però ja farà el Sant que surti al sol.

Badalonins: a fer una visita al Sant Fuster, al nostre amic!

Al que hi manqués, per vergonya o desidia, gairebé se'l podria considerar com un desagrat, per no dir altra cosa, i tractant-se de qui es tracta, no n'hi poden haver de desagrats.

Badalonins: tothom cap al Temple de la Sagrada Família.

A dos quarts de dues en punt sortirà processionalment el Sant Crist de l'església parroquial de Santa Maria, dirigint-se a la parròquia de Sant Jo-

sep i d'allí a l'estació, per a pujar en el tren de les 2.15.

Els que no puguin acompanyar el Sant Crist s'hauran de reunir a l'estació.

Cada entitat portarà el seu corresponent penó.

Des de l'estació de França es dirigirà la processó al Temple de la Sagrada Família, on, després de visitades les torres i altres obres, es farà la festa religiosa, la qual promet ésser solemnisíssima. Tot seguit tornada a l'estació de França per a pujar al tren de les 6.30.

Notes. — Els llocs d'inscripció seran les rectories de Santa Maria i Sant Josep, a les hores de despatx. El bitllet d'anada i tornada, incloues les despeses de pelegrinatge, costarà 75 cèntims.

Municipi

EL MARQUES D'ALHUCEMAS A L'ALCALDE

L'alcalde ha rebut el següent telegrama que de Madrid li ha enviat l'ex-president del Consell de ministres senyor marqués d'Alhucemas:

«Por influjo propio i encargo de mis compañeros, saludando muy afectuosamente en nombre parlamentario que acabamos de visitar esa hermosa ciudad, reiterando a la Junta de la Exposición nuestro profundo agradecimiento por las atenciones recibidas y haciendo votos por la pronta y brillante realización de la magna empresa cuyos comienzos y proyectos hemos admirado.»

L'alcalde contesta amb el següent: «Muy reconocido por su telegrama, en nombre Junta Exposición y propio agradecimiento profundamente atención parlamentarios, visita terrenos futura Exposición que ha de ser obra de todos i para todos. Saludos afectuosos. — Martínez Domingo, alcalde.»

DE FOMENT

La comissió de Foment ha acordat: «Ordenar a la Companyia de tramvies que en atenció a les obres que s'estan fent per al Metropolità suprimixi la parada de tramvies que existeix a la cantonada de la Diagonal i que sia traslladada a la part superior del carrer de Rosselló la que hi ha a la part baixa del dit carrer.»

Passar a informe de la Secció facultativa l'ofici del tinent d'alcalde del districte III traslladant la petició dels veïns de la plaça de Sant Felip Neri perquè siguin arranjades les dues llàmpares que il·luminaven la dita plaça.

Concedir 2.000 pessetes per a l'arranjament del carrer del Sant Crist i adjacents de la barriada de Sans, i altres 2.000 per a l'arranjament de rasant, desmunt i terraplens i col·locació de voreres i rigoles al carrer del Segle XX.

Foren preses en consideració les següents mocions:

Del senyor Degollada perquè es destinin 2.000 pessetes a les despeses de materials i jornals necessaris per als corrents elèctrics dels waters de la plaça de Catalunya, passeig de Gràcia i carrer d'Aragó.

Dels senyors Monaner, Massot i Santamaría interessant que es col·loquin alguns bombetes elèctrics al carrer de Pujolet, tros comprès entre els de París Mancheta i Verdi.

Que per a evitar les interrupcions dels tramvies en dies de pluja des d'Horta a la Rambla de Volant, es construïxin alguns imbornals per a donar sortida a la gran quantitat d'aigua que afluïx a la carretera d'Horta.

SUBHASTA

Sota la presidència del regidor senyor Cardona s'ha efectuat a les Cases Consistorials la subhasta dels llocs vacants als mercats d'aquesta ciutat.

El dit acte fou autoritzat pel notari senyor Recoder. S'adjudicaren tots els llocs, essent-ho alguns per quantitats força superiors a les fixades en el tipus de subhasta.

ALS OBLIGACIONISTES

S'avisà als que tinguin sol·licitat el canvi de carpetes provisionals representatives d'obligacions de l'Ajuntament de la setena ampliació, sèrie B. 4.50 per 100, emissió primer d'octubre de 1920, que estan despatxades les factures fins al núm. 39, podent passar per la Depostaria municipal el dia 5 del corrent, de deu a una, que els seran remesos els títols definitius, pròvia presentació del resguard corresponent.

CRIDA

Per a fer-los remesa de documents militars, es presentaran demà, dissabte, a les dotze, al Negociat Can-

Les Conferències de la Junta de Dames

Com cada any, se celebraran tres conferències, organitzades per la Junta de Dames, a benefici de les escoles gratuïtes.

A tal efecte s'ha publicat la següent al·locució:

«Encoratjada pels èxits obtinguts en altres ocasions, la Junta de Dames de Barcelona organitza una nova tanda de conferències. El motiu que ha mogut a la Junta, al mateix que altres vegades, ha estat el propòsit d'aprofitar la valuosa cooperació d'algunes eminentes personalitats per a preparar vèlades, en les quals s'hi puguin congregar tots aquells qui, ultra el seu amor als germans miseriosos, saben també apreciar degudament el mèrit d'aquells treballs que són plenis a l'esperit i l'eleven per damunt del viure material. Es la millor manera com pot la Junta de Dames correspondre a la generositat d'aquells qui l'ajuden en la seva tasca de sanejament social.»

Tres personalitats de cultura vénen aquest any a oferir-nos els fruits de la seva intel·ligència.

Una d'aquestes personalitats, no cal pas presentar-la, perquè és d'un famós cronista, el qual ja va demostrar en la nostra càtedra, les seves exquisides qualitats d'historiador. Ja podeu suposar que al·ludim a Gaziel, el qual, aquesta vegada, amb la suggestiva força de la seva paraula, descriurà l'ambient i contarà anècdotes dels dies del Segon Imperi, quan, per la seva sobirana bellesa, Eugènia de Guzmán, l'espanyola de Granada, va compartir la corona de França amb Napoleó III, corona que ben aviat, després de pocs anys de prosperitat, va canviar els seus flors en espines punyents per a l'esperança i la mare infortunada.

Revestida del prestigi de la seva nissaga, i encara més de la seva clara intel·ligència i dels seus estudis, la senyoreta Cristina d'Artesaga vindrà a dissertar sobre «L'acció de la dona fora de la llar». Essent aquesta matèria de constant actualitat, el tema sol ja ens convoca a meditar-hi, puix que és molt extens el seu camp, i ara augmenta la seva importància pel sol fet que siguin lleis femenines els qui ens assenyalin l'actualitat que la dona moderna considera com a pròpia seva més enllà de la llar domèstica.

Un publicista pregonador de glòries, qui té moltes simpaties, per estar sempre atent a tot el que reclama un cabdill d'esperit desinteressat, don Josep Ortega i Munilla tractarà també d'un tema altament interessant. Precisament de què «En la llar està l'esdevenidor de les nacions», el camí oblidat, el qual aconduïx als refugis de pau, que tant trefuren els pobles turmentats per inquietuts i revoltes i les ànimes dolorides per irreversibles desastres.

Amb la confiança que seran acollides amb veritable entusiasme, la Junta de Dames brinda aquestes vèlades a tots aquells qui mai no han parat de cooperar a tota mena d'iniciatives en pro de la cultura i dels desvalguts.

Presidenta honorària: la reina Maria Cristina.

trai de l'Ajuntament (Quintes), els individus següents:

Francesc Aparicio Roberto, Josep Clares, Celestí Alcami, Josep Zargosi Orozco, Josep Alex Garcia, Antoni Mula Moreno, Josep Torrente Gassó i Llorenç Clemen Salvó.

LA «GACETA MUNICIPAL»

La «Gaceta Municipal» corresponent a la present setmana publica, ultra els acords adoptats últimament per l'Ajuntament i la Comissió de Govern i de diverses estadístiques d'importants serveis municipals, l'acta concretant les relacions entre la Corporació municipal i l'Empresa concessionària del ferrocarril metropolità, el pressupost especial de la Fira oficial de Mostres i el Reglament aprovat el 16 de novembre per a la instal·lació de pel·lícules cinematogràfiques i cel·luloides.

VENEDORS CASTIGATS

A proposta de la Presidència de la Comissió de Proveliments, l'Alcalde ha imposat multes de 50 pessetes als industrials següents, per infraccions de l'ordenat, relatiu a substàncies: Joan Falgueras, Borrell, 50; Juli Sala, Carre, 81 i Borrell, 42; Carles Camps, Borrell, 41 (barraca, núm. 10); Maria Girar, Sicília, 215; Joaquina Lacasa, lloc núm. 6 del mercat de la Sagrera, i Maria Gil, lloc núm. 15, del mateix mercat.

Presidenta, Camilla Martínez, vídua d'Arnús.

Vice-presidenta primera, Antònia Bertrand, vídua de Pons.

Vice-presidenta segona, Pelegrina Benet d'Alandi.

Tresorera, Joana Marqués, vídua de Caparrà.

Secretària, Maria L. de Sagredo.

Adela Camín, vídua de Serrahima; marquesa de Casa Brusi; Aveïna Gilbert, vídua de Busaja; comtessa vídua de Figuerola; Dolors Bernadà de Figuerola; Virginia de Miquelena, vídua de Broobech; Maria Sicars, vídua de Heras; Maria Grone, vídua d'Escubós; Casilda de Salas, vídua de Salas; Emília Tomás de Prats; Rosa Pla de Florensa; Montserrat Casals, vídua de Nieto; Elena de Salvadores de Bruguera; Antònia Ametller, vídua de Sotres; Josefa Diví de Ferrer; Roser Rebollo de Sagnier; Mercè de Sarriera, vídua de Bruguera; Concepció de Pallegà de Balaguer; Francisca Cot de Teixidor; marquesa vídua de Monsolís; Dolors Ferrer de Pàges; Dolors de Pàges de Caparrà; Pilar Caparrà, vídua de Sagredo; Josepa Martí, vídua de Fiol; Rosalia Caralt, vídua de Taberner; Francisca Roca de Pons; Anna Pons i Pla; Paulina Costa de Sagnier; Anna Planas d'Aguirre; Isabel Boñil de Serrahima; Angela Fiol; Carme Escubós; Mercè Fontanals; Pilar Serrahima; Marguerida Doria i Júlia Llopis.

Les conferències se celebraran:

Primera. Dia 13 de desembre, per don Josep Ortega i Munilla. Tema: «En la llar està l'esdevenidor de les nacions.»

Abans de la conferència audició musical per don Josep Maria Roma (piano) i don Anselm Treserras (violí), «Almeria»: Albéniz (piano). — «La Præceuse», Couperin (violí i piano).

Segona. Dia 16 de desembre, per la senyoreta Cristina d'Artesaga. Tema: «L'acció de la dona fora de la llar.»

Abans de la conferència, audició musical per la senyoreta Maria de la Concepció Lluís (piano); «Sonata» (op. 7), E. Grieg, Allegro moderato. — Andante molto. — Alla menuto ma poco più lento. — Finale: molto allegro.

Tercera. Dia 20 de desembre, per don Agustí Calvet (Gaziel). Tema: Eugènia de Montijo, emperadriu de França (1826-1920).

Abans de la conferència, audició musical per les senyoretes Andreu Fornells (soprà) i Concepció Raduà (piano); «Aria de Querubí de «Les noces de Figaro». — «Aria di Pamina de «Il flauto magico. Recitativo e Ronda».

Local: Sala Mozart, Canuda, 13.

Hora: a les sis de la tarda.

Condicions i targetes d'abonament a «La Hormiga de Oro», Plaça de Santa Anna, 25; a la Llibreria Subirana, Portaferrissa, 18; Casa Esteve, Passeig de Gràcia, 20; Hereus de vídua Pla, Fontanella, 13; Editorial Poliglota, Petritxol, 8; i Sala Mozart, Canuda, 13.

La Sala es tancarà en els intermedis de les peces musicals.

Teatre Català

Corresponsent al favor que el públic dispensa a les vèlades teatrals que amb èxit es vénen celebrant en l'estatge de l'Orfeó Gracienc els dies festius a la nit, la Comissió organitzadora ha arranjat un programa integrat per les obres: «Els Hipòcrites», «El Castell dels Tres Dragons», «Foc Nou», «Papallones», «Papa ministre» i «Joventut de Príncep», les quals tindran lloc els dies 4, 8, 11, 18, 25 i 26 del mes que cursa, començant per la del diumenge vinent que es posarà en escena «Els Hipòcrites».

Nonell Germans

CANVI — VALORS — OUPONS

Rambla del Centre, 16

Negociem el cupó Deute Interior, Exterior i Amortitzable 4 per 100, venent primer de gener vinent.

Úlcères varicoses
que dataven de 8 anys
curades en 1 mes

Reuma-
tismes
Artri-
tismes
Arterio-
Esclero-
sis.

PERTORBACIONS CIRCULATORIES

Els accidents provocats per la mala circulació de la sang són tan innombrables com perillosos. Entre els principals i més freqüents s'han de citar les varices, les úlceres varicoses, els eczemes varicosos seguits quasi sempre d'hemorràgies. En les dones, aquests fenòmens es presenten sobtadament al moment de l'útera transformacions genitals i més especialment en les èpoques de menstruació i en arribar als quaranta anys. La sang circula lentament, és pesada, espesa i carregada de residus, que diposita en les artèries i en les venes, i llur tensió arriba a tal punt, que poden esclatar al més petit esforç produint llagues i úlceres més deformes que alarmants i de vegades accidents encara més greus. Solament poden prevenir-se o contenir-se totes aquestes perturbacions circulatories conservant la integritat del líquid sanguini amb una acció depurativa energica. A aquest propòsit el cos mèdic ha reconegut la poderosa i infal·lible eficàcia del meravellós

DEPURATIU RICHELET

Amb la seva acció vivificadora la sang es torna més neta, els conductes arterials recobren llur flexibilitat i es descongestionen, la circulació es restableix i molt aviat les llagues, les úlceres més rebels i més repugnants desapareixen sense deixar rastre. La seva eficàcia és encara més absoluta en el tractament de totes les manifestacions internes i externes de l'artritis, sempre en relació amb el líquid sanguini: Malalties de la pell (Brians, Eczemes, Psoriasis), Escrófula i Enfisema, Gota, (Reumatismes i tots els accidents sifilitics hereditaris o adquirits.

Cada flascó va acompanyat d'un opuscle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori L. RICHELET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayonne (França).

Resultat segur

CONTRA LA TOS

PASTILLAS PECTORALES

DE

GF. MERINO E HIJO

Fàbrica de Fiors, Corones i Plantes
Tot al que's necessita per a fer-les
Antiga Casa. T. COSTAS, Palla, 13 i 15 pral

Lloguers

Pianos — Lloguer de và
ria preus. Brach
n.º 10, entresol. C. BIEGER

LA ORTOPEDIA MODERNA

Bartomeu Carcasona

Tallers i despatx únic: Carrer d'Esquellors Blancs, núm. 8
(darrera de la Plaça Reial) - Telèfon 3328 - BARCELONA

Especialitat en la construcció de la
Cotilla Ortopèdica Moderna
per a corregir i guarir les escoliosis o desviacions de la columna vertebral en tots els graus.
Model especial de la casa
Braguer Articulat Regulador
Model especial de la casa per a la retenció absoluta de la TRENCAJURA.
Faixes ventrals de totes menes
para reduir el volum del ventre
FAIXA-COTILLA

APARELLS ORTOPÈDICS
expresos per a cada malaltia.
Aparells perfeccionats i lleugers per a guarir o corregir els peus. Varus Equino o punta. Genus Valgum, interior o exterior.
COXALGIES
Aparells especials per a paràlisi infantil.
EMBRATGES de goma per als operats de poc.
Cames i braços artificials
TIRANTS OMOPLÀTICS
per a evitar el carregament d'espatlles.

MES DE 50 ANYS DE PRACTICA SON LA MILLOR GARANTIA

:: Grans
Magatzems

DAMIANS

ULTIMES NOVELTATS en
Vestits, Abrics, Capells, Impermeables,
Camiseria, Gèneres de punt, etc., etc.

Mobles de totes classes

ESTUFES
EXTENS ASSORTIT

Secció especial
de diferents articles

al preu
únic de **3⁹⁵** Pessetes

garantizo que los productos
PECA-CURA, son los mejores del
mundo. (Pulcras del gran quí-
mico, Dr. Quacón).

JOVENTUT PERPETUA

Botó, 1.º, — Crema, 2.º, — Polvos, 3.º, — Aigua odonata, 4.º, —
Aigua de Colònia, 5.º, 6.º, 10.º, 15.º, 20.º, 30.º, 40.º, 50.º, 60.º, 70.º, 80.º, 90.º, 100.º.
Per al cabell, 1.º, 2.º, 3.º, 4.º, 5.º, 6.º, 7.º, 8.º, 9.º, 10.º, 11.º, 12.º, 13.º, 14.º, 15.º, 16.º, 17.º, 18.º, 19.º, 20.º.

Darreres creacions
Producció sèrie «IDEAL»

ACACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jericó, ADMIRA-
BLE, Mathai, CHYPRE, Reine Flor, ROSA Verdugo, OLIV-
IER, Muguet, VIOLETA, Jazmin.

Sub. 1.º — Polvos, 1.º, 2.º, 3.º, 4.º, 5.º, 6.º, 7.º, 8.º, 9.º, 10.º, 11.º, 12.º, 13.º, 14.º, 15.º, 16.º, 17.º, 18.º, 19.º, 20.º.

Essència per al cabell, 1.º, 2.º, 3.º, 4.º, 5.º, 6.º, 7.º, 8.º, 9.º, 10.º, 11.º, 12.º, 13.º, 14.º, 15.º, 16.º, 17.º, 18.º, 19.º, 20.º.

CORTES GERMANS - BARCELONA

Avisos

COMPTABLE

amb inimitables referències
disposo dues hores diàries.
Escriure a LA VEU, núm. 232

Se cerca

Magatzem clar aire-
jat amb instal·lació
calefacció mfm. 600
m. quadrats, prefe-
rència Eixample
prop de la plaça de
Catalunya. Pagaran
bon preu. Dirigir-se
a J. Luria, carrer
Coello, 188.

CONXITES

TAPISSOS I QUADROS
PINTATS A L'OLI PER A
PRESENTS
Estudi de Pintura. Cuen-
rilla, 4, segon, prop de la
font de la plaça Sta. Anna.
De 10 a 1 i de 4 a 6.

Traduccions comercials
Rambla Catalunya, 65

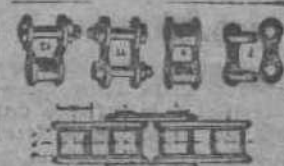
Vendes

VENC

Devesa de pastura, contem-
pla, de 1.000 fanegues d'ex-
tensió a 35 km de Madrid per
carretera i 5 d'Alcalá de He-
narrés. Magnífica casa de con-
reu, gran celler, fornosa
hereta i fabrica de guix; tot per
375.000 ptes. La seva constitu-
ció geològica es presta a ins-
talar fabrica de ciment, ra-
joles, rajola, teules i calç.
També s'admet soci amb an-
leg capital en metal·lic per a
desenvolupar aquestes indús-
tries i es donarà bona prima
a la persona que gestioni i ul-
timit aquest assumpte. Direc-
ció: Josep Rodríguez, provin-
cia de Madrid, Los Hueros.

Joies d'ocasió

Serietes i servets plata, al-
pes, Cornuor or, plata, platí
brillants paries.
Joieries de J. Nolas
Rambles de les Flors, 2 A
i Cardener Casadas, 8

Carènes per a camions

d'un nou acer especial
EXORME DURABILITAT,
ARRIBA AL DOBLE
D'ALTRES
Es preia que s'indiqui 1
mides marcades en el dibu-
JOAN FREY
Barcelona, Rda. de S. Pere, 3.

FABRICA DE PANYERIA

de Valentí Soler

Fabricat tot amb materies no-
ves. Garantia de bon resul-
tat i preus baixos. Venda de
retalls, els dijous i dissabtes.
AVINYÓ, núm. 7, entresol
(cantonada Fernando).

Local nou

de dues grans i espléndides
naus, carrer Roger de Flor,
núm. 189 i 191, tocant Mallor-
ca. Raó: Pineda Urquiza, 13
primer. De 10 a 12 i de 4 a 6.

XINXES

Si teniu xinxes a casa es
perquè voleu. Un flascó pa-
tentat de AKANTROL, les ex-
ternes per sempre. Una
producció que's ven a prova
en el despatx Doctor Don, 11
entresol. De venda: Senyors
Banda i Soler, Vicens Ferrer,
Monegal, Dalmat i Oliveres,
Vidal i Ribas i principals Dro-
gueries.

Medicaments

químico-mèdica, específics
farmacèutics al més inde-
vial, es venen directament
de la planta d'origen. Farma-
cia de Botall Balta, Rambla
de Catalunya núm. 1, canton-
ada Ronda de la Unió Fortissim.

Tapissos pintats

La casa més important d'Eu-
ropa. Especialitat en: tap-
issos, alfombrilles, exposició con-
tinua de quadres a l'oli, gra-
vats, oleogràfics, etc. Fabri-
cació de marcs i motures.
No comprènien abans vi-
sitaraques casa F. Montal-
con, 91ers, núm. 4, final de
la Portaferrissa.

Professor de piano i solfeig
s'ofereix: Consell de Cent, 301